

EESTI STATISTIKA

KUUKIRI

RECUEIL MENSUEL

DU

BUREAU CENTRAL DE STATISTIQUE DE L'ESTONIE

1931

JAANUAR

SISUKS PEALE MUU:

Riikkondsuse vahetamine 1920—29 a.

Rinnalaste surevus 1929 a.

Vallavalitsuste tulud ja kulud 1928/29 m./a.

Kanapidamise tasuvus 1930 a.

Kaubavedu raudteel 1929/30 a.

Nr. 110(1)

TALLINN

Nr. 110(1)

RIIGI STATISTIKA KESKBÜROO
BUREAU CENTRAL DE STATISTIQUE DE L'ESTONIE

SISUKORD

TABLE DES MATIÈRES

	Lhk.		Page
Riikikondsuse vahetamine 1920—29 a. —		Changements de la sujétion de 1920—29. —	
H. Reiman	1	H. Reiman	1
Rinnalaste surevus 1929 a. — E. Lasberg	5	Mortalité des nourrissons en 1929. — E. Lasberg	5
Vallavalitsuste tulud ja kulud 1928/29 m./a. —		Recettes et dépenses des administrations communales rurales en 1928/29. — V. Feldman	11
F. Veldman	11		
Kanapidamise tasuvus 1930 a. — T. Kind	25	Rentabilité de l'élevage de poules en 1930. — T. Kind	25
Kaubavedu raudteel 1929/30 a. — J. Janusson	31	Trafic des marchandises par chemins de fer en 1929/30. — J. Janusson	31

ALALISED TABELID — TABLEAUX PERMANENTS

Standard-numeratsioon)	(Numération permanente)
Tab. 1. Väliskaubandus novembris	50
" 2. Väliskaubandus muude riikidega novembris	52
" 3. Tähtsamate aluste väliskaubandus novembris	52
" 4. Tolliamete läbikikk novembris	54
" 5. Tolliasutiste tulud	49
" 6. Riigrayutised oktoobris	745*
" 7. Tallinna sadama tegevus novembris	745*
" 8. Eesti Panga äriüks 31. X. 30.	55
" 9. Maapanga äriüks	55
" 10. Pankade äriüks 1. X. ja 1. XI. 30.	55
" 11. Üksikute pankade äriüks summad 1. X. ja 1. XI. 30.	56
" 12. Riigi sisetulekud sept., okt ja 1. IV—31. X. 30.	57
" 13. Valuuta hinnad Tallinnas 8. novembris	56
" 14. Vabariigi piiridest ülesõitnud nov. ja detš.	57
" 15. Linnade rahvastik novembris ja detsembris	445*
" 16. Lühikev olev raha 1. VI. 30.	445*
" 18. Pankadevahelise arvekoja tegevus juunis	445*
" 19. Protestitud vekselid mais	445*
" 20. Kapitali emissioonid mais	445*
" 21. Tööstusoodang mais	445*
" 22. Loomataudid juunis	445*
" 23. Tapamajade tegevus juunis	746*
" 24. Suurmüügihinnad oktoobris ja novembris	58
" 25. Toiduainete maksumus kalorilise sisalduse järgi 1925—30	59, 60
" 26. Turuhinnad novembris ja detsembris	58
" 27. Elumaksumusindeksid	58
" 28. Suurmüügiindeksid	61, 62
" 29. Töösturg oktoobris ja novembris	63
" 30. Tööstusettevõtted ja töötlolu 1. detsembriks	64
" 31. Tööõnnetused tööstusettevõtetes oktoob. ja novemb.	64
" 32. Tööstusettevõtete arvu liikumise indeksid	64
" 33. Nakkushaigused oktoobris ja novembris	64

* Viimased andmed ilmunud eelmistes kuukirjades.
Par* sont désignés les tableaux parus dans les NN précédants.

RIKKONDSUSE VAHETAMINE 1920—29 a. CHANGEMENTS de la SUJETION de 1920—29.

Sisu: 1) Riikkondsuse vahetamise ulatus ja põhjused, lhk. 1. 2) Riikkondsust vahetanute demograafiline koostis, lhk. 3
3) Riikkondsust vahetanute tööalane koostis, lhk. 4.

Riikkondsuse vahetuse statistika on olulisaks täienduseks rahva liikumise, peamiselt aga välja- ja sisserrännu statistikale, eriti pidades silmas seda, et Eestisse sisserrännu kohta andmed üldse puuduvad. Kuigi sisserrännanute arv tavaliselt on hästi suurem riikkondsusse astunute arvust ja väljamaalaste Eesti riikkondamine (riikkondsuse vastuvõit ehk naturalisatsioon) võib teostuda vaid kolmeaastase Eestis elamise järele (vastava soovivalduse ohtimiseni kahe aastat ja peale seda, soovi rahuldamiseni, veel üks aasta), võimaldavad viimased siiski mõningaid otsustisi välismaalaste suundumistest Eestisse. Kasutades ühtlasi riikkondsusest lahkunute arvusid võime, vajaduse korral, lähedes viimasest rahvatugomisest, arvutada ka Eesti kodanikkude üldarvu.

Järgnevad andmed Eesti riikkondsust vahetanutest 1923-29 a. on pärit Kohtu- ja siseministeriumi vastavatest aktidest, kusjuures aeg on määratud vastava otsuse tegemispäeva järgi. Varemole aastate kohta loodud üldarvud on koostatud „Riigi Teatajas“ avaldatud nimekirjade alusel. Kasutades viimast allikast kontrolliks Eesti riikkondsusest lahkunute kohta 1923—29 a. leiame olulisi erinevusi vaid aastate arvudes, mis tingitud suurel määral „Riigi Teatajas“ nimekirjade avaldamise hilinemisest. Eesti riikkondsusse astunud nimekirja alates 1923 a. „Riigi Teatajas“ ei avaldata.

1. Riikkondsuse vahetamise ulatus ja põhjused.

Étendue et causes du changement de sujetion.

Üldse kümne aasta keskmisena, kui üksikuid aastail: 10 a. kestel on Eesti riikkondsusest lahkunud kõigest 1974 in., astunud aga üle 12 tuhande.

Tab. 1 andmeist selgub, et riikkondsuse vahetus Eestis teostub eesti kodanikkude arvu juurekasvu suunas — nii

Riikkondsust vahetanud isikute arv
Personnes ayant changé sa sujetion

1.	Lahkunud <i>Sortis de la sujetion</i>	Astunud <i>Entrés en sujetion</i>	10 000 el. kohta <i>Par 10 000 habit.</i>	
			Lahkunud <i>Sortis</i>	Astunud <i>Entrés</i>
1929	191	852	1,7	7,6
1928	175	527	1,6	4,7
1927	239	511	2,1	4,6
1926	250	441	2,2	3,9
1925	196	459	1,8	4,1
1924	152	905	1,4	5,4
1923	501	...	4,5	...
1922	253	2 288	2,3	20,5
1921	23	4 503	0,2	42,2
1920	—	907	—	8,5

Eesti riikkondsusse astumises peame silmas pidama kahte perioodi. Esimene algab Eesti kodanikkonna kujundumise ja eraldumisega endise Vene riigi kodanikkude üldhulgast, vastavalt Maanõukogu määrusele Eesti demokraatliku Vabariigi kodakondsuse kohta 26. nov. 1918 a. E. V. kodanikkude õigused said kõik isikud, kes: 1) E. Vabariigi piirides elasid, 2) kuni 1918 a. veebr. 24 päevani endise

Vene riigi alamluses olid ning 3) E. dem. Vabariigi osadest pärit või kohalikkude elanikkude nimekirjas seisid. Need aga, kes Eestis elasid ja kel siin oli elulisi huvisid, kuid eeltoodud p. 3 ei vastanud, võisid Eesti kodaniku õigused muretseda ametvõimude kaudu erikorras. Sellistest otsustest peamiselt ongi tingitud suur Eesti riikkondsusse astunute arv 1920—22 a. Ent juba 1922 a. arv ei vasta tõelikkusele ja 1923 a. kohta puuduvad vastavad andmed üldse seetõttu, et 27. okt. 1922 a. Riigikogu poolt vastuvõetud „Kodakondsuse seadus“ võimaldas eelostatud p. 3 mittevastavale isikuile 6 kuu jooksul ja kõigile kolmele punktile mittevastanuile endise Vene eestisoost kodanikkudele ühe aasta jooksul eesti kodaniku tunnistuse saamist maavalitsuste esimeestelt, linnapeadelt, Eesti konsulitelt ja dipl. esindajatelt. Seega võib pidada tõenäoliseks 1923 a. suurt Eesti riikkondsusse astujate arvu. Alles 1924 a. peale võib kõnelda juba normaalses korras naturaliseerunute arvudest, mis kõiguvad 400—600 vahel. Kuid viimaste aastate arvud osutavad siiski juba tõusu, sest 1930 a. arv ulatub juba üle tuhande.

Eesti riikkondsusest lahkumine pole kunagi olnud massiline: suurim arv 1923 a. tõuseb vaid poole tuhandeni. Vahepealse suurema languse järele leiame küll uuesti väikese tõusu, kuid viimased aastad esinevad jällegi väga tagasihoidlikkude arvudega.

Võrreldes vastavate aastate väljarännanute arvudega on Eesti riikkondsusest lahkunute arvud üsna väikesed: 1924 a. — 12,4%, 1925 a. — 7,3%, 1926 a. — 10,3%, 1927 a. — 10,6%, 1928 a. — 13,3% ja 1929 a. — 13,2%. Ent toodud suhtarvude juures pälvib erilist tähelepanu nende võrdlemisi lähedane kõikumus 10% ümber, tõusuga viimaseil aastail. Kuna riikkondsusest lahkumine teostub mõni aasta hiljem väljarännust, siis viimaseil aastail väljarännu langedes Eesti riikkondsusest lahkunute % peab varemalt suurema väljarännu tõttu loomulikult tõusma.

Tab. 1 arvude kõikumisele põhjenduse leiame Eesti riikkondsust vahetanute endise või uue riikkondsuse andmeist (tab. 2). Neist selgub kõige pealt, et riikkondsuse vahetamine teostub peamiselt lähemate piirinaabrite juures. Seejuures aga võime konstateerida aastate jooksul selgeilmelisi suune.

Vahetatav riikkondsus — *Sujétion change.*

2.	Lahkujate uus riikkondsus <i>Sujétion nouvelle des personnes sorties de la suj. est.</i>								Astujate endine riikkondsus <i>Sujétion ancienne des personnes entrées en suj. est.</i>																	
	Kokku	S. N. V. Liit	Saksaa	Soome	Läti	Rootsi	Poola	Ameerika	Muud	Total	U. R. S. S.	Allemagne	Finlande	Lettonie	Suède	Pologne	Leedu	Lituanie	Ameerika	Kodakond- kusest	Saksaa	Soome	Rootsi	Muud	Teadmata	Inconnu
1929	191	4	53	32	59	1	—	—	3	852	83	4	4	30	—	6	4	4	695	22	—	—	—	—	—	—
1928	175	55	28	25	59	—	—	—	6	527	93	17	3	45	—	13	8	4	338	4	—	—	—	—	—	
1927	233	126	25	21	55	—	—	—	—	511	100	22	5	39	—	5	7	2	327	4	—	—	—	—	—	
1926	250	173	6	28	30	—	—	—	6	441	101	19	2	37	—	13	—	—	262	2	—	—	—	—	—	
1925	190	157	10	14	13	—	—	—	—	459	121	21	9	40	—	8	5	2	239	2	—	—	—	—	—	
1924	152	125	6	8	12	—	—	—	—	605	276	45	—	50	—	6	25	9	189	22	—	—	—	—	—	
1923	501	456	2	36	5	—	—	—	1
									%																	
1929	100,0	23,0	27,7	16,8	30,4	0,5	—	—	1,6	100,0	9,7	0,5	0,5	3,5	—	0,7	0,5	0,5	81,5	2,6	—	—	—	—	—	—
1928	100,0	31,4	16,0	14,3	30,3	1,7	—	—	3,4	100,0	17,8	3,3	0,6	8,6	—	2,5	1,5	—	64,9	0,8	—	—	—	—	—	—
1927	100,0	54,1	10,7	9,0	23,6	0,9	—	—	1,3	100,0	19,6	4,3	1,0	7,6	—	1,0	1,4	0,4	63,9	0,8	—	—	—	—	—	—
1926	100,0	69,8	2,4	11,2	12,0	1,2	—	—	0,8	100,0	23,1	4,3	0,5	8,4	—	3,0	—	0,2	59,8	0,7	—	—	—	—	—	—
1925	100,0	80,1	5,1	7,2	6,6	0,5	—	—	0,5	100,0	27,0	4,7	2,0	8,9	—	0,4	1,8	1,1	0,4	53,3	0,4	—	—	—	—	—
1924	100,0	82,2	3,9	5,3	7,9	—	—	—	0,7	100,0	47,8	7,8	—	8,7	—	1,0	4,3	0,9	1,6	24,1	3,9	—	—	—	—	—
1923	100,0	91,0	0,4	7,2	1,0	0,2	—	—	0,2

Eesti riikkondsusse astujate seas seisavad järjest kasvavalt esikohal nüüd kodakondsusetud endised Vene riigi kodanikud (sõjapõgenejad ja loodearmeelased); eriti suur oli selliste arv 1929 a. — 81,0% üldarvust. Mõni aasta tagasi ulatus kodakondsusetute arv Eestis ligi 18 tuhandeni; nüüd aga, suuremal arvul Eestist väljarännu tõttu on nende arv langenud 12000 peale. Paljud nendest on suutnud siin soetada endale kindla teenistusekoha, mis aga käest ähvardavad minna tööpuuduse tõttu tööstuseettevõtteis väljamaalaste tööpidamise kitsenduste tagajärjel. Tööl püsimeks kasutatakse suuremal ulatusel Eesti riikkondsuse astumist.

Teises järjekorras suurema arvu Eesti riikkondsusse astujaid on annud ja annab praegugi veel S. N. V. Liit; kuid seal ületulnute arv langeb järjest. Kolmandal kohal asuvad suhtarvult vähe langedes Lätist ületulejad.

Siis järgnevad kõikides vähenevate arvudega Saksast ja Poolast ületulejad. Muud riigid, nende seas ka Soome ja eriti Rootsi, on annud väheseid.

Eesti riikkondsusest lahkunute seas on esikohal kuni viimaste aastateni peamiselt S. N. V. Liidu kodakondsusse astujad. Eriti suur oli selliste arv 1923 a. („nepi“ maksvusele peasemise järele). Hiljem aga Venesse lahkujate arv väheneb järjest. Seevastu kasvab Läti, Saksasse ja Soome lahkujate arv ja osatähtsus. Muud maad, nende seas Rootsi ja Poola, esinevad juhuslikkude arvudega. Eriti pälvib siin mainimist asjaolu, et mõni aasta tagasi suurel arvul meretagustesse maadesse suundunud väljarändajad ei esine Eesti riikkondsusest lahkujate seas. Need, naturaliseerudes seal, jäävad ühtlasi ka Eesti kodanikkudeks.

Riikkondsuse vahetamise põhjused — *Causes de changement de la sujétion.*

3.	Lahkujad — <i>Personnes sorties</i>						Astujad — <i>Personnes entrées</i>			
	Perekondl. põhjustel <i>Causes matrimoniales</i>	Teenistus, äri ja majand. põhj. <i>Occupation ou autre c. écon.</i>	Edasiõppim. <i>Enseignement</i>	Elab välismaal või lähel elama <i>Domicile à l'étranger</i>	Piirjoone määramine <i>Rectification de la frontière</i>	Muud <i>Autres</i>	Peale selle teadmata <i>En plus — cause inconnue</i>	Elab Eestis <i>Domicile en Estonie</i>	Piirjoone määramine <i>Rectification de la frontière</i>	Teadmata <i>Cause inconnue</i>
1929	32,1	44,0	1,8	16,1	—	6,0	12,0	100,0	—	2,6
1928	29,6	30,2	—	35,5	—	4,7	1,7	99,8	—	8,5
1927	32,7	34,6	0,9	23,8	—	8,0	8,2	100,0	0,2	7,2
1926	31,7	51,4	2,1	8,6	—	8,2	2,8	100,0	—	7,5
1925	39,2	37,6	1,0	17,0	—	5,2	1,0	99,2	0,8	17,4
1924	10,3	—	—	87,1	—	0,9	23,7	98,9	1,1	9,8
1923	10,4	3,8	—	85,4	—	0,4	10,0

Riikkondsuse vahetamise põhjustest leidub mõningaid, peamiselt lahkujate kohta tab. 3, astujate kohta on need väga puudulikud. Eesti riikkondsusest lahkumise põhjuste seas esinevad viimaseil aastal võrdlemisil püsival kolmandiku määral n. n. perekondlikud põhjused, mille all tuleb mõista ka abielulised naiste üle-

minekut mehe riikkondsusse. Peamiste lahkumispõhjustena aga esinevad majanduslikud — teenistus ja äri ning neist tingitud välismaal elamine ja elama minemine. Väike on piirjoone muutmise tingitud lahkumine. Enamasti mindi ühest riikkondsusest teise leppekohaselt automaatselt.

Vähe suuremal määral esineb viimane põhjus Eesti riikondsusse astujate juures, eriti 1923 a. (46 juhtu). Muidu aga on peamiseks astumise põhjuseks Eestis elamine, kuna si-

isulised motiivid on jäänud varju.

Eritledes riikondsuse muutmise põhjusi päritolu või suundumisriigi järgi, leiame 10 a. keskmisena järgmise pildi (tab. 4).

Riikondsuse vahetamise põhjused riikide järgi (% 1923-1929 a. keskmisest).
Causes de changement de la sujétion d'après les pays (moyenne de 1923-29 en %).

	Lahkujad—Personnes sorties							Astujad—Person. entrées			
	Perekondl. põhjustel Causes matrim.	Teenistus äri ja majandusl. põhj. Occupation, ou autre c. écon.	Edasiõppim. Enseignement	Elab välismaal või lähed. elama Demande d'étranger	Piirjoone määramine Rectification de la frontière	Muud—Autres	Peale selle teadmata En plus cause inconnue	Elab Eestis Domicile en Estonie	Piirjoone määramine Rectification de la frontière	Peale selle teadmata En plus cause inconnue	
Vene—U. R. S. S.	31,9	13,1	0,3	47,5	—	2,2	8,8	98,6	1,4	4,7	
Saksa—Allemagne	8,4	39,5	5,0	29,4	—	17,7	8,5	100,0	—	1,5	
Soome—Finlande	7,4	44,6	—	48,0	—	—	9,8	100,0	—	12,5	
Läti—Lettonie	15,2	45,6	0,9	30,0	0,9	7,4	4,0	82,9	17,1	12,2	
Rootsi—Suède	—	30,0	—	50,0	—	20,0	10,0	100,0	—	—	
Poola—Pologne	—	44,4	—	55,6	—	—	—	100,0	—	—	
Ameerika—Amérique	25,0	—	25,0	25,0	—	25,0	33,3	100,0	—	10,5	
Leedu—Lituanie	—	—	—	—	—	—	—	100,0	—	—	
Muud—Autres	12,5	56,2	—	31,3	—	—	5,9	100,0	—	1,7	
Kodakonds.—Sans sujétion	—	—	—	—	—	—	—	99,0	0,1	10,2	
Teadmata—Inconnu	—	—	—	—	—	—	—	100,0	—	23,5	
Kokku—Total	24,8	26,6	0,8	43,6	0,1	4,1	8,2	98,3	1,7	8,5	

Lahkumise põhjustest seisavad esikohal pea kõikjal kas äri ja teenistus või välismaal elamine (endise väljarännu tagajärjel). Perekondlikud põhjused esinevad nimetamisväärsel määral vaid S. N. V. Liitu ja ka Läti lahkujatel. (Ameerika väheste abs. arvude tõttu ei tule arvesse).

2. Riikondsust vahetanute demograafiline koostis.

Composition démographique des personnes ayant changé sa sujétion.

Riikondsust vahetanute demograafilisest koostisest on meil kasutada andmed soost, vanusest ja perekonnaseisust.

Soolise vahekorra näitajaina võttes naiste arvu 100 mehe kohta leiame:

Naised, kuigi aastate järgi kõikumalt, ületavad mehi, pealegi palju suuremal määral kui rahvastikus üldse. Viimase viie aasta keskmisena leiame 100 mehe kohta naisi: astujail 118, lahkujail 121, kuna 1922 a. rahvalugemisel neid oli vaid 113.

	Lahkujail	Astujail
1929 a.	130	101
1928 „	94	127
1927 „	143	142
1926 „	105	126
1925 „	139	113
1924 „	105	115
1923 „	109	...

Riikondsust vahetanute vanus % — Age des personnes ayant changé sa sujétion (en %)

	Mehed — Hommes										Naised — Femmes									
	>14	15-19	20-24	25-29	30-39	40-49	50-59	60<	Kokku Total	Teadm. Inconn.	>14	15-19	20-24	25-29	30-39	40-49	50-59	60<	Kokku Total	Teadm. Inconn.
a) Lahkujad — Personnes sorties																				
1929	20,5	16,9	7,3	10,8	15,7	12,0	12,0	4,8	100,0	—	7,5	10,3	14,0	10,3	15,1	20,6	12,9	9,3	100,0	0,9
1928	21,1	12,2	6,7	8,9	16,7	12,2	14,4	7,8	100,0	—	14,3	8,3	8,3	11,9	26,2	16,7	8,3	6,0	100,0	1,2
1927	24,0	10,4	9,4	8,3	18,7	13,5	11,5	4,2	100,0	—	25,2	5,3	5,3	6,1	21,4	16,8	12,2	7,7	100,0	4,4
1926	32,0	8,2	4,1	5,7	20,5	17,2	6,6	5,7	100,0	—	26,2	4,0	2,4	11,1	23,6	13,5	4,7	9,5	100,0	1,6
1925	28,0	7,3	4,9	4,9	23,2	13,4	3,7	14,6	100,0	—	18,6	8,8	8,0	15,0	20,4	13,3	6,2	9,7	100,0	0,9
1924	20,9	12,5	8,3	9,7	10,5	12,5	8,3	3,3	100,0	2,7	25,7	3,8	5,1	19,3	17,9	6,4	14,1	7,7	100,0	1,1
1923	26,4	7,3	5,7	13,4	14,9	19,2	8,9	4,2	100,0	1,7	26,0	6,4	8,4	10,8	20,0	15,2	6,8	6,4	100,0	4,0
b) Astujad — Personnes entrées																				
1929	25,5	10,6	7,5	9,7	21,0	17,7	4,7	3,3	100,0	—	26,4	8,6	12,4	7,5	22,9	12,6	6,8	3,9	100,0	—
1928	17,3	9,5	3,9	8,7	20,8	19,9	12,1	7,8	100,0	0,4	22,7	7,4	5,8	10,5	24,7	13,3	7,8	5,8	100,0	—
1927	16,5	17,1	4,7	6,7	19,0	19,9	9,5	6,8	100,0	—	18,2	9,1	11,4	8,1	20,2	15,2	11,4	6,4	100,0	1,0
1926	21,7	7,2	6,7	10,3	17,5	17,5	11,3	7,8	100,0	0,5	18,1	6,6	7,8	8,6	25,1	17,3	7,4	9,1	100,0	1,2
1925	27,3	7,1	5,7	9,4	18,4	17,0	12,8	2,8	100,0	1,9	20,4	7,1	7,9	13,3	23,4	15,4	7,1	5,4	100,0	1,2
1924	20,8	6,1	3,6	16,5	21,9	16,8	7,9	6,4	100,0	0,7	22,1	7,9	7,9	11,0	22,1	16,4	7,9	4,7	100,0	2,2
1923

Riikondsust vahetanute vanuslik koostis (tab. 5) võime konstateerida järgmisi asjaolusid: Vanuslik koostis on võrdle-

misi kõikum — mida tuleb panna osalt siiski väikeste arvude arvele. Teiseks, noorte kuni 20 a. osatähtsus, eriti naistel, on üldiselt ma-

dalam, kui noorte % rahvastikus. Viimase 5 a. keskmisena oli selliseid: lahkujail meestel 36,3% ja naistel 25,7%, astujail meestel 32,3% ja naistel 29,3%; vastav üleriiklik % 1922 a. oli meestel 37,7% ja naistel 33,3%. Kolmandaks, aastate vältel noorte osatähtsus osutub kõikudes lahkujail langevaks — nimelt kuni 14 a. vanuses, kuna 15—19 a. arv tõuseb, astujail aga tõusvaks, eriti naistel. Järelikult, riikkond- suse vahetuse mõju rahvastiku vanuslikule koostisele on üldiselt positiivne, eriti viima- seil aastail Eesti riikkondsusse astunud las- terikaste perekondade mõjul.

Perekonnaseisult pälvib tähelepanu lahku- jate seas mõlemal sool vallaliste % tõus vii- maseil aastail; astujates aga selliste % kõi- gub.

3. Riikkondust vahetanute tööalane koostis.

Répartition d'après l'occupation.

Andmed riikkondust vahetanute tööalasest koostisest on küll võrd- lemisi puudulikud, kuid siiski neis esinevad osutused on küllalt ise- loomulikud.

6.	Põllumaj. / Agriculture	Tööstus / Industries	Kaub. trans. ja side / Commerce et finance	Riigi ja omaval. teenist. / Fonctionnaires et des adm. locaux	Ühisk. alal tegev. / Serv. publ.	Majateen. / Services domest.	Muud ja teadm. / Autres et inconnu	Kokku / Total
a) Lahkunud — Personnes sorties.								
1929	12,6	38,6	9,4	6,3	8,4	1,9	25,1	100,0
1928	13,7	40,8	12,6	1,1	1,7	1,7	28,6	100,0
1927	22,7	30,5	11,2	1,7	2,6	9,0	28,3	100,0
1926	26,4	41,2	11,2	3,2	—	1,2	16,8	100,0
1925	18,8	44,9	3,6	6,6	—	3,1	28,0	100,0
1924	11,2	29,0	7,2	5,3	2,6	1,3	43,4	100,0
1923	26,3	23,7	6,0	3,2	1,9	1,3	31,7	100,0
b) Astunud — Personnes entrées.								
1929	8,3	49,7	13,9	3,2	1,6	3,4	14,9	100,0
1928	14,4	29,6	21,1	6,5	3,0	3,6	21,8	100,0
1927	12,9	24,5	23,5	6,5	2,5	3,7	26,4	100,0
1926	13,4	30,6	19,3	11,3	2,5	2,5	20,4	100,0
1925	25,2	22,4	20,9	3,7	3,1	3,3	21,4	100,0
1924	22,7	31,5	15,7	7,4	1,2	5,1	16,4	100,0
1923	26,5	21,4	12,9	16,2	6,1	1,7	16,2	100,0

Kõige pealt tab. 6 järgi leiame, et kandva osa riikkondsuse vahetajaist moodustavad tööstuse alal tegevad — nii lahkunute kui astunute juures. Kuna aga lahkunute üldarv on, võrreldes astunutega, üsna väikene, siis järgneb toodud andmeist tööliste arvu juurekasv. Tegelikult ei tähenda see küll uusi juuretuli- jaid vaid, nii kui osutatud; Eesti riikkond- suse astujate pea-kontingendi moodustavad Eestis juba pikemat aega tööl olevad koda- kondsusetud.

Lahkujate seas võrdlemisi suure osatäht- susega teisel kohal asuvad põllumajandusest pärit isikud. Kuna aga väljarännu statistika

andmeid põllutöö alalt pärit, peamiselt töölised, suundusid meretagustesse maadesse, Euroopa riigesse aga suhteliselt tagasihoidlikul määral, siis tab. 6 andmeist võib järeldada, et põllup. alalt pärit isikud väljarännates suuremal ar- vul jäävad uues kohas püsima.

Eesti riikkondsusesse astujate seas põlluma- janduse alalt pärit isikute arv langeb k.aresti, andes aset kasvavalt tööstuse ja kaub. trans- pordi alalt päritolijaile. Astunute seas esine- vaid riigi ja omaval. teenistuses tegevaid tu- leb käsitada osalt kui endises riikkondsuses sel alal tegevaid, osalt aga seni Eestis aju- tiste tööjõududena riigi- ja omavalitsuses tege- vaina.

Riikkondust vahetanute ühiskondlik kihitus %
Situation sociale des personnes ayant changé sa sujétion (en %)

7.	Põllumaj. / Agriculture	Paig. tööjõuga tööst. ja kaub. ettev. ja kapit. et. isik. / Entrepreneurs industriels et comm.	Isaõid. tööst. ja kaub. väike ettev. ja käsit. ettev. / Petits entrep. rivaux industriels et comm.	Töölisel ja teenijal / Ouvriers et service	Ametnikud / Employés	Muud ja tead- mata / Autres	Kokku / Total
a) Lahkujad — Personnes sorties							
1929	9,4	2,1	9,4	28,4	19,9	30,8	100,0
1928	2,9	4,0	10,8	36,0	14,3	32,0	100,0
1927	10,3	0,9	8,6	44,6	6,4	29,2	100,0
1926	8,0	0,8	7,2	51,6	14,4	18,0	100,0
1925	6,1	0,5	10,2	41,9	10,7	30,6	100,0
1924	4,6	1,3	7,9	21,1	17,1	48,0	100,0
1923	5,2	—	10,2	28,1	11,0	47,5	100,0
b) Astujad — Personnes entrées.							
1929	1,4	5,2	7,4	49,3	21,1	15,1	100,0
1928	4,9	3,0	13,3	30,2	25,6	23,0	100,0
1927	2,9	9,0	11,0	30,7	18,4	28,0	100,0
1926	3,8	4,1	9,3	38,8	28,8	20,0	100,0
1925	7,4	5,4	10,2	32,9	17,0	27,1	100,0
1924	6,9	3,0	9,1	35,5	22,7	22,8	100,0
1923

Ülevaate riikkondust vahetanute sotsiaal- sest koostisest annavad siiski tab. 7 andmed ühiskondlikust kihitusest. Neist selgub, et lahkujail arvult esikohal seisvate tööliste ja teenijate osatähtsus oli eriliselt kõrge 1925-28 a. paiku, viimaseil aastail aga jälle on vä- henemas, andes aset põllupidajatele, ärimees- tele ja ametnikkudele. Astujate seas on tööliste osatähtsus suuresti tõusnud vaid vii- maseil vaatluseaastal, varem osutades aga ko- guni langust. Osatähtsusel teisel kohal asuva- te riigitteenijate arv siiski kasvab kõikudes. Põllupidajate osatähtsus aga on langenud. Mõ- lemat liiki ettevõttepidajate kõikuvad arvud selget suuna ei osuta.

Seega võiksime järeldada, et Eesti riikkond- suse astujatest valdavas osas esinevad koda- kondsusetud on Eestis tegevad peamiselt töö- listena ja ametnikena, vähemal määral ka et- tevõtjaina ja vabakutselisina (kes on tab. 7 paigutatud muude rühma).

RINNALASTE SUREVUS 1929 a.

MORTALITÉ des NOURRISSONS en 1929.

1929 a. suri alla esimest eluaastat 2 111 last, sellest abielussündinuid 1824 ja vallaslapsi 287; poisslapsi 1 181, tütarlapsi 930. Arvutatult 1 000 sündinu kohta saame järgmised rinnalaste surevuse-koeffitsiendid: üldine 110,5; abielussündinuil 104,1; väljaspoolabeliul-sündinuil 180,7; poissslasel 121,0, tütarlastel 99,5.

revuse tõus (110,5), mida 1927 a. surevus ületab veelgi (116,2). Järgmisel — 1928 a. kaldub surevuse-koeffitsient jälle vähenemisele (103,6), kuid see langus ei osutu püsivaks, sest 1929 a. rinnalaste surevus ületab, nagu näeme, 1926 a. surevuse tasapinna (110,5:110,0).

Rinnalaste surevuse tõus 1929 a. võrreldes eelmise — 1928 a., olenes surevuse tõusust maa- (114,4:105,6); mis putub linnadesse, siis on reis rinnalaste surevuse-koeffitsient 1929 a. madalam eelmise aasta vastavast arvust (92,3:93,6). Maades on rinnalaste surevus tõusnud arvutatud välja: Harju- (96,0:107,6), Viljandi- (75,1:77,3) ja Tartumaa (100,0:113,0); linnades aga vastuksa — langenud kõikjal peale Kuressaare (163,3:128,2), Narva (162,0:124,2), Petseri (151,3:92,3), Rakvere (109,1:84,0) ja Võru (106,1:62,5). Kuna kõigis loendatud linnades rinnalaste surevus väljendub väikestes absoluut- arvudes, ei osutu nende kohta saadud pealt- näha kõrged surevuse-koeffitsiendid paljuüt- levaiks.

Rinnalaste surevus 1929 a.
Mortalité des nourrissons en 1929.

1.	Üldse Total			Sellest väljasp. abielu Dont illégitim.		
	P.	T.	K.	G.	F.	T.
Kuni 1 kuuni — <i>Moins d'un mois</i>	415	315	730	65	47	112
1—2 kuud — <i>Mois</i>	194	174	368	28	22	50
3—11 " "	566	429	995	65	57	122
Teadmata — <i>Inconnu</i>	6	12	18	2 ¹⁾	1 ¹⁾	3
Kokku — Total	1181	930	2111	160	127	287

Vaadeldes rinnalaste surevust ajavahemikus 1922-29, selgub et 1922-25 a. (inclus.) surevuse-koeffitsiendid vähenevad järjekindlalt (141,0; 108,0; 106,8; 101,0). 1926 a. algab uus su-

Rinnalaste surevus linnades ja maades 1923—29 a. — Répartition géographique de la mortalité des nourrissons 1923—29.

2.	1929						1928						1000 sündinu kohta — Pour 1000 enfants nés-vivants.		
	Abielus		Väljaspool abielu	Üldse	Abielus		Väljaspool abielu	Üldse	1929			1928			
	Légitim.	Illégitim.			Total	Légitim.			Illégitim.	Total					
Linnad — Villes	248	67	315	260	62	322	80,6	200,6	92,3	83,3	182,9	93,0			
Tallinn	95	29	124	107	24	131	73,7	256,6	88,4	38,1	198,5	92,9			
Haapsalu	4	3	7	4	3	7	76,9	300,0	112,9	81,0	500,0	127,3			
Kuressaare	3	5	8	3	2	5	88,2	1099,0	168,3	81,1	1000,0	125,2			
Narva	39	14	53	30	11	41	135,4	368,4	162,0	102,0	305,6	124,2			
Palde	4	—	4	3	2	5	90,9	—	87,0	90,0	500,0	135,1			
Paldiski	1	—	1	2	—	2	90,9	—	90,0	181,8	—	181,8			
Petseri	10	—	10	8	—	8	163,9	—	151,5	100,0	—	92,3			
Pärnu	8	3	11	17	2	19	40,2	142,9	50,0	68,0	117,6	71,2			
Rakvere	17	1	18	11	—	11	116,4	52,0	109,1	93,2	—	84,6			
Tartu	43	7	50	46	8	54	71,5	88,6	79,5	73,5	101,3	76,6			
Valga	11	—	11	11	2	13	85,3	—	75,9	72,8	166,7	82,8			
Viljandi	7	4	11	16	7	23	46,4	173,9	68,2	108,1	233,3	123,2			
Võru	6	1	7	4	—	4	95,2	333,3	106,1	69,0	—	62,5			
Maad — Arrondissements	1576	220	1796	1523	234	1757	109,1	175,4	114,4	99,6	177,8	105,8			
Viru	296	29	325	214	26	240	106,8	204,2	114,7	96,1	153,8	93,7			
Järva	98	17	115	93	13	106	102,4	147,8	107,4	92,8	122,6	95,7			
Harju	144	34	178	147	50	197	85,3	231,3	96,9	87,6	340,1	107,9			
Lääne	144	24	168	121	10	131	119,3	214,3	127,4	93,0	93,9	93,9			
Saare	112	19	131	95	12	107	123,3	206,5	135,7	97,2	95,0	97,1			
Pärnu	93	10	103	91	16	107	76,2	92,6	77,5	71,2	133,3	76,5			
Viljandi	62	17	79	75	12	87	68,1	156,0	75,4	73,8	109,1	77,3			
Tartu	196	27	223	217	50	267	98,2	140,0	100,0	101,7	238,1	113,9			
Valga	41	1	42	34	6	40	93,0	27,0	87,9	69,5	158,8	75,8			
Võru	190	16	206	118	22	140	97,4	127,0	100,0	70,7	177,4	87,3			
Petseri	822	26	848	315	20	335	201,5	851,3	208,1	126,9	256,4	190,0			
Üldse — Total	1824	287	2111	1783	296	2079	104,1	180,7	110,5	96,8	178,8	100,3			

1) 1 leitud laps.

Linnades on rinnalaste surevus vähenenud abielussündinud laste arvel (80,8:83,3), kuna vallalaste surevus seisab neis eelmise aasta tasapinnast kõrgemal (200,8:182,0). Maades aga

on esimesed põhjustanud surevuse tõusu ümberpöörduvalt (109,1:99,0), kuna teiste suhtes seal võib leida surevuse langust (175,1:177,8).

Rinnalaste surevus vanuse järgi 1000 elusündinud kohta — *Âge des nourrissons décédés pour 1000 enfants nés-vivants.*

3.	1929			1928		
	Linnades ¹⁾	Maal	Üldse	Villes	Arrondissements	Total
Kuni 1 kuuni — <i>Moins d'un mois</i>	33,1	39,3	33,2	43,1	38,3	39,1
neist alla 1 päeva — <i>moins d'un jour</i>	7,6	6,1	6,3	12,4	6,8	7,7
1 " — <i>1 " "</i>	5,3	3,1	3,5	4,9	2,7	3,1
2 " — <i>2 jours</i>	1,5	2,3	2,2	2,3	2,8	2,5
3—6 " — <i>3—6 " "</i>	6,7	6,8	6,8	6,4	6,5	6,5
1 nädal — <i>1 semaine</i>	5,0	9,2	8,5	8,1	9,3	9,1
2—3 " — <i>2—3 semaines</i>	7,0	11,8	10,9	9,0	10,4	10,2
1 kuu — <i>1 mois</i>	6,7	11,2	10,4	8,7	11,6	11,1
2 " — <i>2 " "</i>	8,5	8,9	8,9	7,2	8,7	8,4
3—5 " — <i>3—5 " "</i>	17,9	24,5	23,2	14,4	20,4	19,4
6—8 " — <i>6—8 " "</i>	13,8	16,8	16,2	11,5	15,7	15,0
9—11 " — <i>9—11 " "</i>	12,6	12,7	12,7	8,1	11,1	10,8
Teadmata — <i>Inconnu</i>	0,6	1,0	0,9	—	—	—
Kokku — <i>Total</i>	92,3	114,4	110,5	93,0	105,8	103,6

Vanuse järgi langeb rinnalaste surevuse tõus 1929 a. üle 2 kuu vanuste laste arvele, sest alla 1 kuu vanuste laste surevus on madalam 1928 a. surevusest (38,2:39,1), samuti ka 1—2 kuulistel (10,1:11,1).

Alates 2 kuu vanustest, on kõigis järgnevatel vanuserühmades 1929 a. surevuse-koeffitsiendid kõrgemad 1928 a. koeffitsientidest: 2 kuulistel 0,5 punkti (8,0:8,4), 3—5 k. 3,8 punkti (23,2:19,4), 6—8 k. 1,2 punkti (16,2:15,0) ja 9—11 k. 2,1 punkti (12,7:10,8) võrra.

Rinnalaste surevus sündimisjärjekorra järgi 1000 sündinud lapse kohta 1929 a. — *L'ordre de naissance des nourrissons décédés pour 1000 enfants nés en 1929.*

4.	1 laps <i>1-er enfant</i>	2 laps <i>2-me enfant</i>	3 laps <i>3-me enfant</i>	4 laps <i>4-me enfant</i>	5 laps <i>5-me enfant</i>	6 ja enam <i>6-me et au-dessus</i>	Teadmata <i>Inconnu</i>	Kokku <i>Total</i>
Suri 1 a. vanuses — <i>Enfants décédés au cours de la 1-re année.</i>								
Linnades ²⁾ — <i>Villes</i>	169	79	41	14	15	15	29	352
Maal — <i>Arrondissements</i>	475	316	252	132	111	207	216	1759
Üldse — <i>Gr. total</i>	634	395	293	196	126	222	245	2111
Sündinud üldse — <i>Enfants nés.</i>								
Linnades — <i>Villes</i>	1982	973	454	228	112	147	8	3802
Maal — <i>Arrondissements</i>	4703	9535	2553	1691	1045	1651	130	15305
Üldse — <i>Gr. total</i>	6585	4508	3007	1917	1157	1798	138	19110
1000 sündinud kohta suri — <i>Décès pour 1000 naissances.</i>								
Linnades — <i>Villes</i>	84,5	31,2	90,3	61,9	133,9	102,0	—	92,6
Maal — <i>Arrondissements</i>	101,0	89,4	98,7	107,6	106,2	125,4	—	114,9
Üldse — <i>Gr. total</i>	96,3	87,6	97,4	102,2	103,9	123,5	—	110,5

Tab. 4 pakub ülevaadet rinnalaste surevusest ühenduses sündivuse järjekorraga, mis väga tähtis selle küsimuse üksikasjalise uurimise seisukohalt. Et aga andmetes surevuse kohta 11,1% juhtudel sündimise järjekord märkimatuse tõttu jääb teadmatuks, sündivust käsitatavates andmetes (missugused koeffitsiendid arvutatakse aluseks) see vaid 0,7% üldarvust moodustab, ei või saada koeffitsiente pidada just täpseiks, mille tõttu saab neid kasutada ainult üldise orienteerimise otstarbel.

Vaadeldes rinnalaste surevust vanemate tööala järgi, selgub et 1929 a. on rinnalaste surevus suurenenud kõigil tööaladel tegutse-

Rinnalaste surevus vanemate tööala järgi 1928 ja 1929 a. iga 100 vastavas rühmas sündinud kohta.

Profession des parents des nourrissons décédés pour 100 enfants nés dans chaque groupe en 1928 et 1929.

5.	1929	1928
Vanemate tööala — <i>Occupation des parents:</i>		
Põllumajandus — <i>Agriculture</i>	7,4	6,0
Kalandus — <i>Pêche</i>	6,8	7,5
Tööstus — <i>Industrie</i>	7,1	9,1
Sellest: Linnades ¹⁾ — <i>Dans: Villes</i>	6,6	5,9
Maal — <i>Arrondissements</i>	—	—
Kaubandus — <i>Commerce</i>	5,5	3,7
Riigi ja omaval. teenistus — <i>Emplois d'Etat et des administrations locales</i>	3,9	3,0
Vabakutselised — <i>Professions libérales</i>	4,4	3,2
Teenljad — <i>Service domestique</i>	11,5	11,1

vates perekondades, arvatud välja vaid tööstus, missugusel tööalal 1929 a. võib konstateerida

¹⁾ Lima uute linnadeta.

²⁾ Ühes uute linnadega.

rida surevuse vähenemist (6,8:7,5). Viimane asjaolu on leidnud aset ainult linnades, sest maa-

des on ka sel tööalal rinnalaste surevus kõrgem kui 1928 a. (6,5:5,5).

Rinnalaste surmapõhjused iga 1000 sündinud lapse kohta 1928 ja 1929 a.
Causes de décès des nourrissons pour 1000 enfants nés en 1928 et 1929.

Territoriaalne jaotus Répart. territor.	Surmapõhjused Causes de décès									
	Kaasasündinud nõrkus ja kehaved — Débilité congénitale et vices de conformation	Nakkushaigused — Maladies contagieuses	Hingamisorganite haigused — Affections de l'appareil respiratoire	Seedimisorganite haigused — Affections de l'appareil digestif	Krambid — Convulsions	Õnnetu surm — Mortis violentes	Eraldi nimetatamata haigused — Autres maladies non mentionnées	Andmed puuduvad — Renseignements manquant	Kokku — Total	
	1929									
Linnades ¹⁾ — Villes	24,9	20,5	18,2	14,3	4,4	0,3	9,7	—	92,3	
Sell.: Tallinn — Dont: Tallinn	31,4	20,0	17,8	8,5	0,7	0,7	9,3	—	88,4	
Maal — Arrondissements	16,0	21,4	9,6	18,7	17,5	0,4	29,6	1,2	114,4	
Üldse — Grand total	17,6	21,3	11,1	17,9	15,1	0,4	26,1	1,0	110,5	
	1928									
Linnades — Villes	33,8	15,0	16,4	12,7	3,5	0,6	10,1	0,9	98,0	
Sell.: Tallinn — Dont: Tallinn	39,0	14,2	17,7	9,2	0,7	0,7	11,3	—	92,8	
Maal — Arrondissements	16,2	19,1	11,3	7,0	16,2	0,3	37,1	1,6	105,8	
Üldse — Grand total	19,2	15,9	12,2	8,0	14,0	0,3	32,5	1,5	103,6	

Rinnalaste surmapõhjuste hulgas on üleriiklikult esimesel kohal, arvatud välja rühm „muud eraldi nimetatamata haigused“ (mille alla on koondatud mitmesugused vähearvuliste juhtudena ettetulevad sisemised haigused), nakkushaigused (21,3); teisel — seedimisorganite haigused (17,5), kolmandal — kaasasündinud nõrkus ja kehaved (17,5). Võrreldes 1928 a. on tähtsamate surmapõhjuste järjestus kui ka nende arvuline suurus väga muutunud.

Nõnda on suurenenud 1929 a. surevus seedimisorganite haigustesse ligi 10 punkti võrra (17,5:8,0), surevus nakkushaigustesse enam kui 5 punkti võrra (21,3:15,5), mille tõttu need surmapõhjuste rühmad sel aastal ka esikohale on kerkinud. Surevus kaasasündinud nõrkuse ja kehavigade läbi, mis 1928 a. seisis surmapõhjuste hulgas tähtsamal kohal, esineb 1929 a. väiksemas ulatuses (17,5:19,2), samuti ka muude eraldi nimetatamata haiguste rühm (26,1:32,5).

Rinnalaste surevus surmapõhjuste ja vanemate perekonnaseisu järgl 1000 sündinu kohta.
Causes de décès et l'état civil des parents des nourrissons pour 1000 enfants nés.

Vanemate perekonnaseis État civil des parents	Surmapõhjused Causes de décès										1929							1928						
	Kaasasündinud nõrkus ja kehaved	Nakkushaigused	Hingamisorg. haigused	Seedimisorg. haigused	Krambid	Õnnetu surm	Muud eespool nimetatamata haigused	Andmed puuduvad	Kokku	Débilité congénitale et vices de conformation	Maladies contagieuses	Affections de l'appareil respir.	Affections de l'appareil digestif	Convulsions	Mortis violentes	Autres maladies non mentionnées ci-dessus	Renseignements manquant	Total						
Linnades ²⁾ — Villes	19,6	16,8	16,0	10,8	4,7	—	8,5	—	76,2	26,9	13,3	12,7	10,1	3,5	0,6	7,5	0,9	75,5						
Abielus — Légitim.	53,3	56,0	42,6	32,0	2,7	2,7	8,0	—	197,3	74,0	43,8	57,6	27,4	2,7	—	27,4	—	232,9						
Vp. abielu — Illégitim.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—						
Kokku — Total	23,4	21,3	18,9	14,2	4,5	0,3	10,0	—	92,6	33,0	17,3	18,0	12,3	3,7	0,5	9,9	0,8	95,5						
Maal — Arrondissements	14,1	19,5	8,0	16,9	15,7	0,3	26,0	0,9	101,4	14,2	14,0	10,4	6,4	14,9	0,3	35,9	1,1	97,2						
Abielus — Légitim.	32,2	31,3	15,7	23,1	33,8	1,8	35,4	2,5	175,8	36,4	24,8	10,9	13,2	29,5	—	46,5	2,3	163,8						
Vp. abielu — Illégitim.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—						
Kokku — Total	16,1	21,2	9,2	18,8	17,8	0,5	30,1	1,2	114,9	16,0	15,6	10,8	6,9	16,4	0,3	37,8	1,7	105,5						
Üldse — Gr. total	17,6	21,3	11,1	17,9	15,1	0,4	26,1	1,0	110,5	19,2	15,9	12,2	8,0	14,0	0,3	32,5	1,5	103,6						
Abielus — Légitim.	15,2	19,0	9,6	15,7	13,5	0,2	22,8	0,7	98,5	16,6	13,8	10,9	7,1	12,7	0,4	30,5	1,1	93,1						
Vp. abielu — Illégitim.	37,1	37,1	22,0	25,2	26,5	1,9	29,0	1,9	180,7	44,7	29,0	21,1	16,3	23,6	—	42,3	1,8	178,8						

Liigitades rinnalaste surmapõhjusti ema perekonnaseisu järgi, näeme et surevus nakkushaigustesse ja seedimisorganite rikete läbi on tõusnud 1929 a. nii abielus kui väljaspool-abielu-sündinud lastel, kusjuures see näht esineb nii linnades kui maades.

Tab. 8, milles on võetud vaatlusele rinnalaste surevus sündimisjärjekorra ja surmapõhjuste järgi, on toodud, samuti kui tab. 3, materjalina rinnalaste surevuse probleemi üksikasjalisemaks uurimiseks.

¹⁾ Ilma uute linnadeta.

²⁾ Ühes uute linnadega.

	Kaasasündinud nõrkus ja kehaved		Rõuged		Leetrid		Sariakid		Läkakõha		Difteeria		Influenta		Düsen-teeria		Peaaju- ja ajukelmepõletik		Tuberkuloos	
	Débitité congénité et vic de conform.		Variolæ		Rougeole		Scarlatine		Coqueluche		Diphthérie		Grippe		Dysenterie		Encéphalite et méningite		Tuberculose	
	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
A) Linnade ja maade järgi —																				
Linnad—Villes	50	39			7	8	2		2	1		2	10	8			16	11	5	6
Tallinn	24	20			3	4			1			1	2	1			5	6	2	3
Haapsalu	1												2				1		1	
Kuressaare																			1	1
Narva	7	5			1								2	3			1	1		
Nõmme	1	1			2	1						1	1	2						
Paide	2	1																		
Paldiski																				1
Petseri	2	2																1		
Pärnu	2																		1	
Põltsamaa																				
Rakvere	4													1			1	1		
Tapa	1					2		1												
Tartu	4	6					1		1				2	1			5	1		1
Tõrva										1										
Türi		1																		
Valga	1																3	1		
Viljandi	1	3											1							
Võru					1	1														
Maad—Arrondissem.	131	116	1		8	11	7	8	31	19	14	19	67	53	2		39	32	9	2
Viru	21	20				1	2	8	7		3	6	5	5	2		6	6	2	2
Järva	9	3			2	2	1	1	1		1	2	3	1			2	3		
Harju	9	11			5	5	1	1	1		3	7	3	3			3	5		
Lääne	19	11			3	1			1		1	16	8				2	2		
Saare	9	9	1				1	1	1			7	13	3			3	3		
Pärnu	5	17			1			1	1		2	5	5	6			2	2		
Viljandi	10	8										3	3	1			2	2		
Tartu	11	10			1	1	3	3	4	2	4	5	5	6			6	5	1	
Valga	3	3											1	1			5	5	1	
Võru	9	9				1	1		4	3		7	7				5	5	1	
Petseri	26	16			1			11	6	2	4	9	5				3	3	2	
Kokku maad ühes neis asuvate linnadega —																				
<i>Arrond. avec les villes</i>	181	155	1		15	19	9	8	33	20	14	21	77	61	2		55	43	14	8
Virumaa	32	25			1	1	2	2	8	7	3	3	8	9	2		8	8	2	2
Järvamaa	12	5			2	4	2	1	1		1	2	2	3			2	2		
Harjumaa	34	32			5	10	1	1	2		8	3	10	6			8	8	11	4
Läänemaa	20	11			8	1			1			18	8				3	3	3	3
Saaremaa	9	9	1				1	1	1			7	13				3	3	3	1
Pärnumaa	7	17			1			1	1		1	5	5	1			2	2	1	1
Viljandimaa	11	11									2	2	4	1			2	2	5	1
Tartumaa	15	16			1	1	4	3	5	2	4	5	7	7			11	8	6	1
Valgumaa	4	3							4								3	2		
Võrumaa	9	9			1	2	1		4	3		7	7				5	5	1	
Petserimaa	28	17			1			11	6	2	4	9	5				3	3	2	
B) Suremisaj —																				
Linnad —																				
Jaauar	1	2															1	1		2
Vebruar	2	1							1				7	9				3	1	1
Märts	3	5											2	2				1	1	
Aprill	10	3					1					1					2	2	1	
Mai	8					1								1			2	2	1	
Juuni	5	2			1	1	1										3	1		1
Juuli	4	2			1	1											1	1		
August	3	2				1													1	
September	1	9							1								5	2		2
Oktoober	7	8				2													1	
November	2	1			3	3						1	1				1			
Detsember	4	3			3	3											1			
Kokku	50	39			7	8	2		2	1		2	10	8			16	11	5	6
Maad —																				
Janvier	16	13					1		5	2	2	1	2	2			3	3	1	1
Février	18	13	1			2		1	4			4	21	20			5	3	2	1
Mars	14	7							3	2	1	1	3	4			5	5	2	1
Avril	13	8							1		2	2	4	4			2	3		
Mai	10	15			3		2	1	3	4	1	3	3	3			2	3	1	
Juin	8	10			1	1	1		1			1	1	2			3	3		
Juillet	8	2			2	1	1		6	3	2	2	2	2			4	2	1	
AOÛT	9	9			1	1			1	1							4	4		
Septembre	3	10			1	1	1		6		1	1					4	4	2	
Octobre	10	7						1	1		1	1					2	2	1	
Novembre	9	4			2	5				2	1	1					2	2		
Décembre	8	6				1				1		2					3	4	1	
Total	131	116	1		8	11	7	8	31	19	14	19	67	53	2		39	32	9	2

Rinnalaste surevus sündimise järjekorra ja surmapõhjuste järgi 1929 a. (1000 vast. järjek. sündinu kohta).
L'ordre de naissance et causes de décès des nourrissons décédés en 1929 (pour 1000 enfants nés dans chaque groupe).

8.	Sündimise järjekord—L'ordre de naissance	Surmapõhjused Causes de décès		Nakkusehaigused Maladies contagieuses	Hingamisorgan. haigused—Affections de l'appareil respiratoire	Seedimisorgan. haig.—Affections de l'appareil digestif	Krambid Convulsions	Õnnetu surm Morts violentes	Muid espool nimetatavaid haig. Autres maladies non mentionnées ci-dessus	Andmed puuduvad Renseignements manquant	Kokku—Total
		Kaasasünd. nõrkus ja kehavedad Débilité congénitale et vices de conformation	Nakkusehaigused Maladies contagieuses								
	I	17,6	18,4	12,3	12,3	14,0	0,4	20,2	1,1	96,3	
	II	13,5	16,2	10,0	17,8	11,5	0,2	16,4	1,1	87,6	
	III	17,6	16,0	8,0	16,0	12,3	0,3	26,6	0,8	97,4	
	IV	12,0	21,4	7,8	19,8	17,2	0,5	22,4	1,1	102,2	
	V	11,2	27,7	8,6	13,6	18,1	—	27,7	—	108,9	
	VI ja enam	23,4	24,5	9,5	17,2	18,4	0,5	29,5	0,5	128,5	
	Kokku—Total	17,6	21,3	11,1	17,9	15,1	0,4	26,1	1,0	110,5	

Võttes kõike eeltoodut kokku võib öelda, et rinnalaste surevus on 1929 a. kohta konstateeritud kõrgusel peamiselt ägedate nakkusehaiguste ja seedimisorganite haiguste arvel, missugused põhjustasid sel aastal

rohkel arvul surmajuhte alla 1 a. vanuste laste hulgas kõikide ühiskonnakihtide perekondades nii abielusolevail kui vallalistel emadel.

Kokkuhoiu mõttes on käesoleva ülevaate tabelosast jäetud välja end. tab. 1, tab. 2, C, D, E, F ja tab. 3 all avaldatud andmed. Tab. 1 vaadeldakse rinnalaste surevust kalendri-kuude ja territoriaalühikute järgi. Tab. 2 C, D, E ja F osades on toodud rinnalaste surmapõhjused äraelatud vanuse (C), sündimise järjekorra

(D), ema perekonnaseisu (E) ja vanemate tööala (F) järgi.

Kõik need praegusel korral avaldamata jäetud andmed on Keskbüroo materjalides olemas ja soovijad võivad saada tarvilikke äratõmbeid, tasudes postikulud.

Rinnalaste surevuse kohta enim Keskbüroo väljaandeks ilmunud artiklid ja andmed:

- Rinnalaste surevus 1927 ja 1928 a., E. Lasberg, Eesti Demograafia v. IV, 1930 a., lk. 61—83.
- Rinnalaste surevus 1926 a., E. Lasberg, Eesti Statistika Nr. 81(8), 1928 a., lk. 460—470.
- Rinnalaste surevus 1925 a., E. Lasberg, Eesti Statistika Nr. 65(4), 1927 a., lk. 209—239.
- Rinnalaste surevus 1924 a., E. Lasberg, Eesti Statistika Nr. 47(2), 1926 a., lk. 9—11.
- Rinnalaste surevus 1923 a., E. Lasberg, Eesti Demograafia v. III, 1925 a., lk. 36—43.
- Rinnalaste surevus 1922 a., V. Schmidt, Eesti Statistika Nr. 20(9), 1923 a., lk. 66—67.

1. Eelarve täitmine. Eelarvetega (1928/29 ja *Exécution du budget* ülekanDED eelmisest aastast) määrati 374 vallas 1928/29 a. tulused üldsummas 6165 tuh. kr ja kulused üldsummas 6142 tuh. kr; tegelikult tuli sisse 4518 tuh. kr ehk 73,2% ja anti välja 4267 tuh. kr ehk 69,5%, jäi veel saada 1569 tuh. kr ehk 25,6% ja anda välja 1513 tuh. kr ehk 24,6% ning kustutati — lootuseta maksu ja muid tulused 79 tuh. kr ehk 1,3% ja üleaaruseks osutunud jne. kulude krediitid 362 tuh. kr ehk 5,9% eelarvega määratud summast. Täitmata jäänud eelarveosade suurus arvatavasti on tingitud ebatäpsest kalkuleerimisest eelarveliste tulude ja kulude määramisel. Ühtlasi on vallavalitsused aasta lõpul osalt jätnud kustutamata lootuseta tulu kui ka tarviduse möödumisel ja muul põhjusel väljaandmisest vabanenud kulusummad, mida lubab oletada m. s. kustutuste % väiksus eriti tulude alal. Eelarve täitmine üksikute tuuallikate ja kulu otstarvete järgi oli erinev, nimelt saadi ettenähtud tulust maksudest 81,5%, kapitalidest 88,4%, varandustest 56,8%, ettevõtetest 69,1%, toetustest 63,7%, kulude tasu alal 60,4%, kavatsatud laenudest 34,7% ja mitmesuguste tulude alal 85,5% ning üksikute kulufiikide järgi ettenähtud kulust anti välja: vallavalitsus 89,8%, vallakohus 76,7%, rahvaharidus 63,2%, hoolekanne 78,3%, heaolu 64%, kapitalid 32,0%, üldvarandused 50,3%, ettevõtted 35,8%, võlad 45,4%, mitmesugused kulud 46,8%, tagavarasumma 56,0%. Tulude laekumine oli tunduvalt väiksem kui nähtud ette kõikide allikate järgi, langedes ebakindla ja ainult tingimusi ettekalkuleerimist võimaldava laenu tulu juures kuni 34,7% kavatsatud summast, kuid ka kindla ja enamvähem täpselt ettearvestatava kapitalide sissetuleku alal tõustes ainult 88,4%-ni.

Kooskõlastades kulused tuludega vallavalitsused olid sunnitud kärpima kulused võrreldes eelarvega, kusjuures eeskätt piirati mitmesunduslikke väljaminekuid, nagu kapitalide soetamine, milline kulu ulatus kõigest 32,0%-ni vastavast ettenähtud summast. Eelarvesummale kõige lähemale tõusis vallavalitsuse ülalpidamise kulu, nimelt 89,0% eelmaintud summast.

Üksikuis mais moodustas vallavalitsuste täitmata jäänud eelarveosa:

	Tulude alal.	Kulude alal
Virumaal . . .	33,8%	35,7%
Järvamaal . . .	23,8 „	25,8 „
Harjumaal . . .	20,8 „	25,8 „
Läänemaal . . .	29,8 „	37,8 „
Sääremaal . . .	14,8 „	22,0 „
Pärnumaal . . .	22,8 „	30,8 „

1) Üks vald (Rahnõ) ei esitanud aruannet.

2) Ühel vallavalitsusel tulud ja kulud olid tasakaalus.

Viljandimaal . . .	22,8%	30,0%
Tartumaal . . .	28,4 „	32,1 „
Valgamaal . . .	21,7 „	26,2 „
Võrumaal . . .	32,4 „	30,8 „
Petserimaal . . .	34,8 „	27,8 „
Üldse	26,8%	30,8%

2. Kulude ja tulude vahekord. Tulud ületasid kulused eelarveliste summade alal 23 tuh. kr ehk 0,4%, tegelikult saadud ja välja antud summade alal 251 tuh. kr ehk 5,0% ja saada ning välja anda jäänud summade alal 56 tuh. kr ehk 3,7% võrra. Viimaste summade vahekord kujunes soodsamaks kui eelarvelisel summal ebaühtlase tulude ja kulude kustutamise järeldusel, nimelt, nagu eelpool nägime, toimetati kustutamist tulude alal tagasihoidlikumalt ja saada jäänud tulude ning välja anda jäänud kulude vahekord täitmisel tõenäoliselt osutab halvenemist.

Eelarved olid seatud kokku puudujäägiga (177 tuh. kr) 154 üksikus vallavalitsuses ja selle summa moodustas 8,1% mainitud valdade eelarvelisest tulusummast. Puudujäägiga eelarveid koostanud vallavalitsusi leidis 10 maas ja ainult ühe maa (Viru) eelarvelised tulud ja kulud olid tasakaalus kõigis vallavalitsustes. Tegelikult lõpetasid 1928/29 majanduseaasta 10 maa vallad 263 474 kr (6,1% vastavast tulust) suuruse ülejäägiga ja 1 maa (Petseri) 12 449 kr (6,8% tulust) puudujäägiga.

Üle- ja puudujäägiga teotsenud valdade arv ning üle- ja puudujäägi summa maade järgi.

Communes avec un excédent ou déficit d'après les arrondissements.

2.	Valdade arv			Ülejäägi summa kr	Puudujäägi summa kr	Vahe kr
	Nombre des communes ayant un	Ülejäägiga Excedent	Puudujäägiga Déficit			
Viru . . .	27	13	40	36 723	18 368	18 357
Järva . . .	13	7	20	19 069	5 425	13 635
Harju . . .	31	13	44	44 016	16 801	27 215
Lääne . . .	28	7	35	47 226	7 876	39 320
Saare . . .	12	5	18 ¹⁾	16 130	2 072	14 058
Pärnu . . .	34	7	41	57 877	4 241	53 436
Viljandi . . .	25	13	38	38 015	3 728	34 287
Tartu . . .	45	18	64 ²⁾	64 904	14 454	50 450
Valga . . .	11	7	19 ²⁾	9 500	1 719	7 781
Võru . . .	23	21	45 ²⁾	21 954	16 517	4 837
Petseri . . .	5	6	11	4 060	17 109	-12 449
Kokku-Total	254	117	375	359 335	108 308	251 027

Üldse saavutasid ülejääki 254 valda üldsummas 359 335 kr ehk 11,8% nende tulude summast, puudujääki 117 valda üldsummas 108 308 kr ehk 7,8% vastavast tulude summast, tulud ja kulud olid tasakaalus 3 vallavalitsusel ning üldtulurõõks oli 251 027 kr suurusel ülejääk.

Tähtsamate hüdžeti punktide summa 1 elaniku kohta (sentides) valdades rahvaarvuga kuni 1500, 1500—3000 ja üle 3000.
Montants des postes princip. des recettes et dépenses par habitant dans les communes avec une population au-dessous de 1500, de 1500—3000 et plus de 3000 habitants.

	Tulud — Recettes									Kulud — Dépenses					
	Maksud Impôts			Kavatsitud laenud Emprunts projetés			Tulud kokku Recettes totales			Vallavalitsus Administration			Rahvaharidus Instruction publique		
	Kuni 1500	1500—3000	Üle 3000	Kuni 1500	1500—3000	Üle 3000	Kuni 1500	1500—3000	Üle 3000	Kuni 1500	1500—3000	Üle 3000	Kuni 1500	1500—3000	Üle 3000
Viru	458	410	382	—	2	0	472	461	479	210	186	161	118	140	157
Järva	566	566	546	285	7	2	932	658	614	256	230	203	362	264	262
Harju	417	477	433	4	31	193	495	569	683	235	194	132	151	196	396
Lääne	367	397	367	85	1	318	513	485	710	204	159	155	133	158	398
Saare	—	344	280	—	—	21	—	356	329	—	126	116	—	132	129
Pärnu	515	547	524	7	81	—	697	729	603	244	193	158	122	206	222
Viljandi	521	574	394	—	—	—	739	759	577	300	292	166	178	202	204
Tartu	585	502	448	46	13	—	751	661	667	282	236	187	238	188	248
Valga	471	516	533	5	6	—	612	554	583	266	183	218	143	167	182
Võru	419	430	400	4	67	—	543	603	603	229	208	168	163	184	134
Petseri	—	392	282	—	—	2	—	392	318	—	265	138	—	63	91
Kokku—Total	474	476	383	28	34	56	619	598	512	251	204	155	176	184	206

	Kulud — Dépenses											
	Hoolekanne Assistance			Võla - Dettes			Tagavara summa Réservees			Kulud kokku Dépenses totales		
	Kuni 1500	1500—3000	Üle 3000	Kuni 1500	1500—3000	Üle 3000	Kuni 1500	1500—3000	Üle 3000	Kuni 1500	1500—3000	Üle 3000
Viru	42	49	59	19	15	14	8	12	7	496	436	471
Järva	115	101	99	—	18	6	4	—	—	793	645	593
Harju	67	80	74	18	11	26	14	13	12	517	514	657
Lääne	48	68	66	1	4	—	14	14	16	472	421	663
Saare	—	45	40	—	9	0	—	3	4	—	332	303
Pärnu	158	109	91	29	28	48	25	29	20	624	650	545
Viljandi	99	132	83	5	8	2	—	—	—	878	890	490
Tartu	75	90	92	16	10	34	24	28	11	724	609	646
Valga	112	126	77	4	31	19	10	2	—	500	356	512
Võru	85	96	110	11	46	25	10	13	122	544	502	596
Petseri	—	42	28	—	—	10	—	9	6	—	422	399
Kokku—Total	89	86	63	12	17	14	13	16	12	597	553	495

Rahvaarvu poolest üksikud vallad erinevad suuresti (alla 500 — üle 8000); kuna rahvaarvu suurusest teataval määral oleneb valla teotsemise ulatus, tulude-kulude hüdžeti kujunemine jne., siis selle mõjutuse suuruse kohta ülevaate saamiseks moodustame valdadest 3 suuruserühma, arvates vallad rahvaarvuga kuni 1500 esimesse, 1501—3000 teise ja üle 3000 kolmandasse rühma. Valdade arv ja keskmine rahvaarv vastavalt osutub I rühmas 132 ja 1010, II rühmas 166 ja 2167, ning III rühmas 76 ja 3928. Suhteliselt suurem arv puudujäägiga lõpetanud valdu langes III ja vastav väiksem arv II rühmale, nimelt moodustasid mainitud vallavalitsused I rühmas 31,1% (41 vallavalitsust), II rühmas 28,3% (47 vallavalitsust) ja III rühmas 38,1% (29 vallavalitsust). Suuremalt osalt põhjustas puudujäägi tulude harilikust madalam tasapind, väiksemal määral vastavaid keskmisi norme ületavad kulud, kusjuures enamasti esimesel juhul kulud ka ei ulatunud vastava keskmise normini, teisel juhul tulud aga ületasid mainitud normi, millises nähus avaldub valdade püüde vähendada puudujääki. Kui tulu-

dest heita välja valdade poolt saadud laenude summa (327 293 kr) siis osutub tulude üldsummaks 4 190 872 kr ja üldtulemuseks 76 266 kr suurune puudujääk ning puudujäägiga teetsenud valdade arv tõuseb 139 (+22). Laenu said üldse 45 vallavalitsust, neist 22 hoidis laenu abil ära puudujäägi, 20 vähendasid viimase suurust laenu teel ja 3 vallal saadud laen suurendas ülejääki.

3. Kulud. Vallavalitsuste kulude Dépenses.

Üldsumma oli 4 267 tuh. kr ehk keskmiselt 1 valla kohta 11 409 kr ja 1 elaniku kohta 539 senti. Vastavad arvud olid I valdade rühmas (rahvaarv kuni 1500) 797 tuh. kr, 6 041 kr ja 597 snt, II (rahvaarv 1501—3000) 1 991 tuh. kr, 11 993 kr ja 553 snt ning III valdade rühmas (rahvaarv üle 3000) 1 479 tuh. kr, 19 459 kr ja 495 snt. Seega suhteliselt kõrgem kulu langes väiksele ja madalam kulu suurimale valdadele, ehk teiste sõnadega, vallavalitsuse hüdžet üldiselt koormas elanikku väikses vallas tunduvalt raskemalt kui suures vallas. Seda nähet ei tinginud kohuste parem täitmine ja valla vajaduste

täielikum rahuldamine väikeste valdade valit-
suste poolt (tegelik seisukord ses suhtes ena-
masti on vastupidine), vaid sellest ilmneb, et
tuleb pidada ka vallavalitsuste kohta maks-
vaks tõsiasi jaks väikeste majapidamiste jne.
suuremat kulukust. Üksikute maade vallad
erinesid küll ses suhtes (suuremate valdade

suhtarvud olid suuremad väiksemate valdade
omist), mille arvatavaks põhjuseks olid suu-
remate valdade erakorralised väljaminekud,
nagu koolimajade ehitus jne.; selliseid era-
kordseid kulutusi teha oli kergem suurvaldal-
del, nende suurema büdžeti ja soodsamate
laenusaaamise võimaluste tõttu.

Valavalitsuste kulud % ja ühe elaniku kohta—Dépenses des communes rurales en % et par habitant.

4.	Valavalitsus Administration	Vallaalitus Tribunal communal	Rahva haridus Instruction	Hoolekanne Assistance	Heaolu Bien-être publique	Valla kapitalid Fonds	Valla üld- varandused Biens	Valla ettevõteted Entreprises	Valla võlad Dettes	Müüesug. kulud Dép. diverses	Pagavara summa Réservees	Kokku kulud Total des dépenses
	%											
Viru	38,8	1,0	32,6	11,9	0,8	0,8	0,6	7,5	3,2	1,2	2,1	100
Järva	34,7	0,7	42,8	16,0	1,3	—	1,1	0,4	1,7	1,3	0,0	109
Harju	31,6	0,7	46,0	13,3	0,7	0,1	0,8	—	3,1	1,4	2,3	100
Lääne	33,0	0,9	46,7	12,4	0,4	0,1	1,8	—	0,4	1,4	2,9	100
Saare	38,3	0,9	41,6	13,4	0,5	0,0	—	—	1,1	3,1	1,1	100
Pärnu	31,4	0,8	30,2	13,5	1,1	1,3	5,7	—	4,7	2,0	4,3	100
Viljandi	39,4	1,3	31,0	17,0	1,0	1,0	2,2	0,0	0,8	5,4	—	100
Tartu	36,7	0,8	32,9	13,9	1,2	1,3	1,0	0,6	2,6	4,8	3,7	100
Valga	41,1	1,5	28,4	19,2	0,6	0,1	2,0	—	2,8	3,3	1,0	100
Võru	35,8	1,1	29,2	16,4	1,5	1,0	0,9	0,2	5,5	3,0	5,4	100
Petseri	42,0	2,4	26,2	7,0	2,7	—	0,3	—	2,9	14,6	1,9	100
Kokku—Total	35,9	1,0	35,4	14,5	1,1	0,8	1,5	1,0	2,8	3,4	2,6	100
	Ühe vallaelaniku kohta senti—Par un habitant (snt).											
Viru	174	5	148	54	4	4	2	34	14	6	9	451
Järva	226	5	271	101	8	—	7	2	11	8	0	633
Harju	179	4	261	75	4	1	4	—	18	8	13	567
Lääne	168	5	237	63	2	1	9	—	2	7	14	508
Saare	120	3	130	42	1	0	—	—	3	10	3	312
Pärnu	199	5	191	117	7	8	36	—	30	13	28	634
Viljandi	247	8	194	167	6	12	14	0	5	35	—	628
Tartu	234	5	209	88	8	11	6	4	16	31	21	636
Valga	230	9	160	108	3	0	12	—	16	18	5	561
Võru	207	6	169	95	9	5	5	1	32	18	31	578
Petseri	144	8	90	24	9	—	1	—	10	50	7	343
Kokku—Total	193	5	191	78	6	5	8	6	15	18	14	539

Vallavalitsuste ülalpidamiseks kulutati üld-
summas 1532 tuh. kr (üksikuis valdades 512—
13774 kr), 1 elaniku kohta 193 snt ehk 35,0%
kulude üldsummast, seega osutus mainitud
kululiik suurimaks. Üksikuis mais kulu moods-
dustas 120—247 snt elaniku kohta ja 31,4—42,0%
kulude üldsummast; kõrgemad summad ena-
masti langesid maile kus väikesed (osalt ka
keskmised) vallad olid arvu ülekaalus ning
madalamad summad rohkearvuliste suurval-
dadega maile. Kulude suhtelise kõrguse ole-
nevus valla suurusest avaldub eriti järjekind-
lalt vallavalitsuse ülalpidamise kuludes; suh-
teliselt väiksem kulu suurvaldadel ja suurem
kulu väikeil valdadel esines mitte ainult üld-
tulemusena (üldse kulu oli 1 elaniku kohta I
rühmas 251 snt, II — 204 snt ja III — 155 snt)
vaid ka kõigis üksikuis mais, peale Valga-
maa, kus suurvaldade kulu ületas keskmiste
valdade oma.

Vallakohtu kulu moodustas üldse 42 tuh. kr;
1 elaniku kohta 5 snt ja kulu üldsummast
1,0%; vastavad arvud üksikuis mais olid
1434—5828 kr, 3—9 snt ja 0,7—2,4%. Eriti kõrge
oli mainitud kulu Petserimaa valdades.

Suuruselt teisel kohal (Järva-, Harju-,
Lääne- ja Saaremaal esimesel) asus väljami-

nek rahvahariduse alal üldsummaga 1509 tuh.
kr, 1 elaniku kohta 191 snt ja 35,0% üldkulust.
Vastavad summad üksikuis mais olid 45—253
tuh. kr (üksikuis valdades 62—78 677 kr) 90—
271 snt ja 26,2—46,7%. Mainitud kulu erineb
teistest seega, et ülemineku puhul väiksemate
valdade rühmast suuremate valdade rühmesse
osutab suurenemist mitte ainult absoluutselt
vaid ka suhteliselt üldse ja suuremas osas
mais (kulusumma 1 elaniku kohta oli üldse
I rühmas 176 s, II — 184 s ja III — 206 s).
Siin avaldub suuremate valdade suurem kuluk-
kus on näiline, tingitud hariduseala suureu-
tuslikumast korraldamisest (uute koolima-
jade soetamine jne.). Tuleb pidada silmas,
et eriti hariduse- ja hoolekandevala pakub
suuri võimalusi selle korraldamise ulatuse
suhtes. Neile võimalusile teatud piirid (väik-
semaile valdadele tunduvalt kitsamad kui
suurtele) paneb valdade ressurside suurus.

Väljaminek hoolekandevalal oli üldsummas
619 tuh. kr, 1 elaniku kohta 78 snt ja kulude
üldsummast 14,0% ning üksikuis mais vasta-
valt 14—107 tuh. kr, 24—117 snt ja 7,0—19,2%
kusjuures madalaimad arvud langesid Pet-
serimaa ja 1 elaniku kohta kõrgeim summa
Pärnumaa valdadele. Üldse kulusumma 1 el-

niku kohta oli väikseis valdades 89 *snt*, keskmisis — 86 *snt* ja suurvaldades 63 *snt*; üksikuis mais suuremad vallad ületasid väiksemaid kõrguse poolest arvatavasti erakorraliste kulude alal.

Heaolu peale kulutati üldse 45 tuh. *kr*, elaniku kohta 6 *snt* ja 1,1% kulude üldsummast; vastavad summad üksikuis mais olid 1—9 tuh. *kr*, 1—9 *snt* ja 0,4—2,7%. Suhteliselt kõrgeim oli see kulu Põlva ja Petserimaa valdades.

Võlgade kustutamiseks ja % maksmiseks vallad kulutasid üldsummas 119 tuh. *kr*, 1 elaniku kohta 15 *snt* ja kulude üldsummast 2,8% ning üksikuis mais vastavalt 1,0—23 tuh. *kr*, 2—32 *snt* ja 0,4—5,5%. Elaniku kohta kõrgeim summa oli keskmisis ja madalaim summa väikseis valdades. Võlgade kustutuse ja % tasumise summa moodustas 9% Riigikassale, pankadele, asutisile ja isikutele maksta olnud võlgade summast (31. III. 29).

Kapitale soetati 36 vallavalitsuse poolt (9 maas) 36 tuh. *kr* suuruses, 1 elaniku kohta 5 *snt* ja 0,8% üldkulust. Vastavad arvud üksikuis mais 60—13 553 *kr*, 0—12 *snt* ja 0,0—1,8%. Suhteliselt suurim summa langes Viljandi- ja Petserimaa vallavalitsusile, kuna Järva- ja Põlva- ja Petserimaa need puudusid üldse.

Väiksemaid kulusid olid väljaminekud valdade üldvaranduste ja ettevõtete alal; esimesed moodustasid üldsummas 66 tuh. *kr*, 1 elaniku kohta 8 *snt*, 1,5% kulude üldsummast ja üksikuis mais 581—25 722 *kr*, 1—36 *snt*, 0,5—5,7% ning teised vastavalt — üldse 44 tuh. *kr*,

6 *snt* ja 1,0% ja üksikuis mais 171—36 706 *kr*, 0—34 *snt* ja 0,0—7,5%. Üldse puudusid väljaminekud üldvaranduste alal 1 maa ja ettevõtete alal 6 maa valdades.

Mitmesuguste kulude näol anti välja üldse 144 tuh. *kr*, elaniku kohta 18 *s*, kulude üldsummast 3,4% ja üksikuis mais vastavalt 4 170—37 324 *kr*, 6—50 *snt* ja 1,3—14,0%.

Ettenägemata väljaminekuid (tagavara-summad) oli 10 maas kokku 111 tuh. *kr*, 1 maaelaniku kohta 14 *snt* ehk 2,0% üldkulust. Üksikuis mais mainitud kulu moodustas vastavalt 156—28 614 *kr*, 0—31 *snt* ja 0,0—5,4%.

4. Tulud.

Recettes.

Vallavalitsuste tulud moodustasid üldsummas 4 518 tuh. *kr* ehk keskmiselt 1 vallavalitsuse kohta 12 081 *kr* (üksikuil vallavalitsusil 846—88 197 *kr*) ja 1 elaniku kohta 570 *snt*. Valdade rahvaarvu suuruserühmade järgi tulu kujunes järgmiseks: I rühmas (vallad rahvaarvuga kuni 1 500) 1 vallavalitsuse keskmine tulumäär 6 356 *kr* ehk 1 elaniku kohta 619 *snt*, II rühmas (vallad rahvaarvuga 1 501—3 000) vastavalt 12 959 *kr* ja 598 *snt* ja III rühmas (vallad rahvaarvuga üle 3 000) 19 459 *kr* ja 512 *snt*. Rühmade vahetõrge tulu suuruse suhtes seega kujunes analoogiliseks kuludele, nimelt ületasid keskmise tulumääriga poolest keskmised vallad väikseid (+100%) ja suurvallad keskmisi (+50%), kuna suurim tulumäär elaniku kohta langes väikseis valdades ja väikseim summa suurvaldades.

Vallavalitsuste tulud % ja elaniku kohta. — *Recettes des communes rurales en % et par habitant.*

5.	Kinnisvaram. Impôt sur les immeubles	Tulumaks Impôt sur le revenu	Valla oma- võltsuse maks Impôts des communes	Erimaksud dokument. Timbres etc.	Muud maksud Autres impôts	Kokku maksud Total des impôts	Valla kapitalid Fonds		Valla varau- dused Biens	Valla ettevõtted Entreprises	Toetusad Subventions	Kulude taau Dépenses reversables	Kavasest. Rebut Emprunts profités	Müümis- tulud Recettes diverses	Kokku tulu Total des recettes
							%	%							
Viru	19,4	4,1	60,9	84,4	0,8	1,8	0,3	2,6	0,9	0,2	0,2	100	
Järva	10,0	5,1	56,0	0,5	12,7	84,3	0,5	4,7	1,1	0,3	2,6	4,1	2,4	100	
Harju	11,7	5,3	51,7	1,2	5,4	75,3	1,1	1,9	0,9	0,6	1,2	14,3	4,7	100	
Lääne	9,7	5,7	46,6	0,3	5,1	87,4	0,5	0,8	0,3	1,4	1,7	21,0	6,9	100	
Saare	10,0	9,1	87,0	0,4	2,6	89,1	0,1	0,4	—	0,6	0,6	4,1	5,1	100	
Pärnu	7,3	4,2	57,3	0,4	6,2	75,9	0,4	2,4	0,1	2,6	0,8	8,1	9,7	100	
Viljandi	8,9	3,2	58,3	0,4	2,6	73,9	1,5	2,7	0,5	7,6	1,5	0,7	11,6	100	
Tartu	8,5	4,7	56,6	0,4	4,3	74,5	0,8	2,6	0,4	0,7	0,6	8,7	11,7	100	
Valga	9,9	5,1	69,6	0,7	5,6	84,9	1,3	4,6	0,1	1,4	0,7	0,7	6,3	100	
Võru	7,6	5,8	51,8	0,4	6,6	72,2	0,4	4,1	0,4	1,7	1,1	6,0	14,1	100	
Põlva	17,0	9,8	54,3	0,3	7,4	89,3	0,2	0,7	—	2,1	0,4	0,7	6,6	100	
Kokku—Total	10,6	5,1	56,1	0,5	5,0	77,3	0,8	2,4	0,4	2,0	1,1	7,2	8,8	100	
Ühe vallaelaniku kohta senti—Par un habitant (snt).															
Viru	91	19	287	397	5	8	1	12	4	1	48	471	
Järva	66	34	370	3	53	566	3	31	8	17	27	16	660		
Harju	70	32	309	7	32	450	7	11	5	4	7	85	597		
Lääne	55	32	263	2	29	381	3	4	1	8	9	119	564		
Saare	34	31	227	1	4	302	1	1	—	2	2	14	339		
Pärnu	51	30	410	3	44	538	3	17	1	18	6	58	709		
Viljandi	60	22	400	3	18	503	10	18	4	52	10	5	79		
Tartu	58	32	384	2	29	505	5	17	3	5	4	69	677		
Valga	58	30	374	2	33	499	6	27	1	8	4	4	37		
Võru	44	34	303	2	39	422	3	24	2	10	6	36	585		
Põlva	55	32	175	2	24	288	1	2	—	7	1	2	21		
Kokku—Total	61	29	320	2	29	441	4	14	3	11	6	41	50	570	

1) Näidatud koos vallaomaval. maksudega.

Mitmesugused maksud andsid 3 493 tuh. *kr* ehk 77,5%, mitmesugused teised tuluallikad 698 tuh. *kr* ehk 15,5% ja laenuteel saadi 327 tuh. *kr* ehk 7,5% tulu üldsummast.

Üksikuis mais võnkus maksutulu 142—611 tuh. *kr* ehk 67,4—89,3%, mitmesugused teised tulud 12—138 tuh. *kr* ehk 6,3—25,4% ja saadud laenusumma 1—83 tuh. *kr* ehk 0,2—21,0%. Valaelaniku kohta tulusumma oli üldse 570 *snt* (mais 322—709 *snt*), maksutulu 441 *snt* (mais 288—556 *snt*), mitmesugused tulud 88 *snt* (mais 23—173 *snt*) ja saadud laenu summa 41 *snt* (mais 1—119 *snt*). Kinnisvara- ja tulumaksust saavad vallavalitsused teatud kindlaksmääratud osad, millised suuruselt kõigis mais on ühtlased (25%), seega võnkumised maa- ja järgi (kinnisvara maks 34—91 *snt*, tulumaks 19—34 *snt* elaniku kohta) on tingitud peamiselt vastavate maksu-määramise aluste (maade headus, vabrikute rohkus ja väärtus, rahva sissetuleku, eriti maksualuse sissetuleku, tasapind jne.) erinevusest, osalt ka vastavate maksuvõlgade (saada jäänud maksude osad) ebaühtlasest suurusest.

Üldse saadi kinnisvaramaksust 480 tuh. *kr* (10,6% üldtulust) ja tulumaksust 232 tuh. *kr* (5,1% üldtulust) ja üksikuis mais vastavalt 17—99 tuh. *kr* (7,3—19,4% üldtulust) ja 8—38 tuh. *kr* (3,2%—9,8% üldtulust).

Üldsummas 2 533 tuh. *kr* ehk üle ½ valdade üldtulust ja ligi ¾ maksutulust (üksikuis mais 103—465 tuh. *kr* ehk 46,0—67,0% üldtulust) andsid vallaomavalitsuste maksud (isikumaks, veskitemaks, maks aurumasinat pealt jne.). Mainitud maksude normid teatud seadusega ette nähtud piirides määrab iga vallanõukogu vastavalt vajadusele ja maksjate kandejõule, millised üksikuis valdades ja maades lahku minevad. Eeskätt sellest oli tingitud vallaomavalitsuste maksude järgi saadud tulusuure erinevus üksikuis mais (175—410 *snt* 1 elaniku kohta).

Muudest tuluallikatest saadi sissetulekut järgmiselt: vallakapitalidest üldse 34 tuh. *kr*, 1 elaniku kohta 4 *snt* ja 0,8% üldtulust (üksikuis mais vastavalt 220—6 931 *kr*, 1—10 *snt* ja 0,1—1,5%); vallavarandusest vastavalt 109 tuh. *kr*, 14 *snt* ja 2,4% (mais 716—20 858 *kr*, 1—31 *snt* ja 0,1—4,7%); valla ettevõttest 19 tuh. *kr*, 3 *snt* ja 0,4% (mais 149—5 088 *kr*, 1—8 *snt* ja 0,1—1,1%); saadud toetusist 90 tuh. *kr*, 11 *snt* ja 2,0% (mais 995—33 247 *kr*, 2—52 *snt* ja 0,3—7,6%); kulude tasust 49 tuh. *kr*, 6 *snt* ja 1,1% (mais 721—8 613 *kr*, 1—17 *snt* ja 0,1—2,6%); mitmesuguseist tuludest 397 tuh. *kr*, 50 *snt* ja 8,3% (mais 8 017—96 311 *kr*, 16—82 *snt* ja 2,1—14,1%) ja laenudest 327 tuh. *kr*, 41 *snt* ja 7,2% (mais 1,1—83,3 tuh. *kr*; 1—119 *snt* ja 0,2—21,0%).

Sissetulek kapitalist ja varandusist oli

võrdlemisi väike vastavate kapitalide ja varanduste väiksuse ja madala tulukuse tõttu, nimelt moodustas tulu kapitalist 4,3% vallavalitsuste valdamisel olnud jooksvatelt arvetelt, väärtpaberitelt, ja hoiusummadel ja varanduste tulu 1,2% kinnisvarade väärtuse summast 31. III. 1929 (suurosa kinnisvarasid oli vallavalitsuste eneste kasutamisel ja rahalist sissetulekut ei annud).

Tulud valla ettevõttest olid 2 maas ja üldse (umbes ½ võrra) madalamad vastavaist kuludest, milline näht seadusega vastolus (seaduse järgi kulud võivad ületada tulusid ainult neil ettevõttest, millised töötavad eeskätt avalikkude huvide heaks).

Valdade saadud laenud ületasid nende poolt tasutud võla ja % summat 208 tuh. *kr* ehk 175% võrra ja seega suurenes valdade võlakoormatus aruandeaastal tunduvalt eriti suurvaldadel, kus saadud laenusumma elaniku kohta oli 56 *snt* (keskmisil 34 *s*, väikseil 28 *s*) kuna tasuti võlga ja % ainult 14 *snt* (keskm. 17 *s*, väikesed 12 *s*) elaniku kohta. Väikeste ja keskmiste valdade laenusumma väiksus arvatavasti olenes nende rohkem piiratud laenu saamise võimalusist.

5. Varanduslik seis 31. III. 29.

Situation financière des administrations communales le 31. III. 29.

Arvete seisu kokkuvõttes leiduvad mõningad ebatäpsused, tingitud ebaõigest arvestamisest üksikute vallavalitsuste poolt, näit. on erinev erikapitalide koostis vastavate passiva ja aktiva punktide järgi, suuruselt pole võrdsed vastavad maksta jäänud eelarvelised kulud ja saada jäänud tulude summad arvete seisu ja aruande järgi jne.

Vallavalitsuste üldarvete seis 31. III. 29 oli tasakaalus 14 143 tuh. *kr*, seega keskmine 1 vallavalitsuse bilans oli 37 815 *kr* (üksikuil vallavalitsusil 1 138—161 496 *kr*, üksiku ma kohta 245 968—2 753 327 *kr*). Raha kassas ja jooksva arvel pankades oli 918 tuh. *kr* ehk 6,5% bilansist (üksikuis mais 17—185 tuh. *kr* ja 2,0—14,1%). Hoiusummad ja väärtpaberid moodustasid üldse 352 tuh. *kr* ehk 2,5% bilansist (üksikuis mais 2—98 tuh. *kr* ja 0,3—4,1%). Vallaomavalitsused omasid kinnis- ja vallasvara 11 019 tuh. *kr* väärtuses, ehk 77,0% bilansist, üksikud maad 104—2 192 tuh. *kr* ja 42,1—82,7%). Vallavalitsuste erikapitalidest antud laenude summa oli 208 tuh. *kr* (sellest vallaomavalitsuste eneste eelarvete täitmiseks 33 tuh. *kr*) ehk 1,5% bilansist (üksikuis mais 0,1—43 tuh. *kr* ja 0,1—3,3%). Eelarvelisi tulusid jäi saada üldse 1 508 tuh. *kr* (sellest eelmiste aastate eest 171 tuh. *kr*) ehk 10,5% bilansist (üksikuis mais 41—278 tuh. *kr* ja 6,1—37,2%).

Vallavalitsuste bilanss 31 märtsil 1929 a. % — Balance des communes rurales en 1929 (en %).

6.

	Viru	Järva	Harju	Lääne	Saare	Pärnu	Viljandi	Tartu	Valga	Võru	Petseri	Kokku
Aktiva—Actif.												
I. Kasse—Caisse	10,3	3,3	6,7	9,6	10,7	6,2	7,5	4,8	3,3	2,6	14,1	6,5
II. Hoiusummad ja v. p.—Dépôts et effets	2,6	0,3	1,9	2,5	1,7	1,3	4,1	3,6	3,4	1,9	1,6	2,5
III. Varandused—Biens	74,4	79,8	70,8	72,4	78,9	81,0	79,1	79,6	82,7	81,3	42,4	77,9
IV. Erikapitalidest antud laenud—Prêts de fonds spéciaux	1,5	3,5	1,0	0,9	0,1	0,5	2,1	1,5	2,1	2,0	0,8	1,5
V. Saadajäänud eelarvelised tulud—Recettes à percevoir	10,7	12,5	9,7	13,0	8,5	9,6	6,5	10,1	8,3	12,1	37,0	10,6
VI. Eelarvetäitmise puudujäägid—Déficits	0,5	0,6	0,8	0,2	0,1	0,4	0,7	0,4	0,2	0,1	4,1	0,5
VII. Muud aktivad—Autres actifs	—	0,0	3,1	1,4	—	0,4 ¹⁾	—	—	—	—	—	0,5
Kokku—Total	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Passiva—Passif.												
I. Kinnisvarade maksud—Impôts sur les immeubles	0,7	0,5	0,3	0,2	0,2	0,2	0,3	0,4	0,4	0,5	1,1	0,4
II. Tulumaksud—Impôt sur le revenu	0,2	1,2	0,6	0,2	0,1	0,2	0,3	0,5	0,4	0,2	1,4	0,4
III. Maomavalitsuse maksud—Impôts des admin. d'arrondissement	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0	—	0,1	0,0	—	0,0	3,2	0,1
IV. Riiklikud pensionid ja toetus.—Pensions et subventions de l'Etat	0,0	—	0,1	0,1	0,2	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,8	0,1
V. Õpetajate palkade riigi osad—Subvention d'Etat pour les salaires des instituteurs	0,5	0,0	—	0,8	0,1	0,2	—	0,1	0,0	0,0	2,4	0,2
VI. Mitmesugused edasiantavad summad—Passifs transitaires	0,4	0,9	1,8	0,6	0,6	0,3	0,8	0,5	0,7	0,7	1,3	0,7
VII. Naturaalkohustuste summad—Montants des obligations en nature	0,1	0,2	0,7	0,5	0,1	0,1	0,9	0,4	0,4	0,2	1,2	0,4
VIII. Erikapitalid—Fonds spéciaux	3,2	2,6	2,7	3,0	6,5	2,3	6,2	3,5	4,1	4,1	2,0	3,6
IX. Varanduste kapital (võlgadeta varandus)—Fonds des biens	67,7	71,6	62,8	66,7	61,3	73,4	75,3	72,9	76,3	71,3	40,3	70,0
X. Maksta olevad laenud—Emprunts à payer	12,8	8,3	18,0	9,1	20,3	8,3	4,2	7,6	6,7	9,8	6,4	9,8
XI. Maksta jäänud eelarvelised kulud—Dépenses à effectuer	0,3	10,9	9,6	14,3	5,0	10,0	7,5	9,9	7,4	9,4	28,2	9,9
XII. Eelarve täitmise ülejäägid—Excédents des budgets	4,9	3,7	3,4	4,5	5,9	5,0	4,4	4,1	3,8	3,7	12,2	4,4
Kokku—Total	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Edasiantavad kinnisvara-, tulumaksu ja maa omavalitsuste maksude osad, riiklikud pensionid ja toetused, õpetajate palkade riigi osad ning mitmesugused edasiantavad summad üldsummas moodustasid 267 tuh. kr, ehk 1,0% bilansist (üksikuis mais 5 800—44 129 kr ja 0,0—9,7%).

Erikapitalide ja naturaalkohustuste summa kokku oli 564 tuh. kr (sellest viimane 56 tuh. kr) ehk 4,0% bilansist (üksikuis mais 8—110 tuh. kr ja 2,4—7,1%). Varanduste kapitalile langes 70,0% bilansist ehk 9 896 tuh. kr (üksikuis mais 99—2 008 tuh. kr ja 40,3—76,3%). Makstaolevate laenude (võlgade) summa oli üldse 1 387 tuh. kr (sellest valdade eneste erikapitalist võetud laenud 66 tuh. kr) ehk 9,8% bilansist (üksikuis mais 16—269 tuh. kr ja 4,2—20,3%).

Eelarvelisi kulusid oli maksta üldse 1 410 tuh. kr (sellest eelmiste aastate eest 202 tuh. kr) ehk 9,0% bilansist (üksikuis mais 27—273 tuh. kr ja 5,0—28,2%).

Edasiantavad summad (kinnisvara-, tulu- ja maomavalitsuste maksude summad,

riikl. pensionid ja toetused, õpetajate palkade riigi osad, mitmesugused edasiantavad summad) ja maksta olevate laenude summad kokku ületasid kassa, hoiusummade ja saadaolevate laenude summat üldse (+1,2% bilansist) ja 6 maas (+0,4—11,2% bilansist) kuna 5 maas oli ülekaalus viimane summa (+0,4—8,0% bilansist).

Kassa-, hoiu-, väärtpaberite ja antud laenude summa, ilma erikapitalidele (incl. naturaalkohustused) kuuluva osata, osutub suuremaks eelmainitud kohustuste summast ainult Viljandimaal (+0,0% bilansist), teistes maades aga tunduvalt väiksemaks sellest (Viru- 3,7%, Järva- 6,7%, Harju- 14,0%, Lääne- 1,5%, Saare- 15,0%, Pärnu- 3,0%, Tartu- 3,2%, Valga- 3,0%, Võru- 9,1% ja Petserimaal 2,8% bilansist).

Pärast käesoleva ülevaate ltk. 12 trükkimist selgus, et Harjumaa ülejäägiga valdade arv on näidatud 1 võrra väiksemana ja puudujäägiga valdade arv 1 võrra suuremana, ning üle- ja puudujäägi summad on näidatud 6 184 kr võrra suuremana tegelikudest arvudest (Üldse ja Harjumaa).

¹⁾ Varanduse seisu puudujäägid.

YALLAVÄLTSUSTE TUUD JA KUIUD VALDADE JÄRGI 1933-39 aia. (kroonides) - RECEIPTS et DÉPENSES D'APRÈS LES COMMUNES RURALES en 1931-39, (en kr.).

Main table with 20 columns: Kinnisvara, Tallimaks, Valia oma-, Valilase, Eriüksend, Muud, Kokkud, Kõrkuud, Valia kapitalid, Valia varandused, Toetused, Kõne, Kavasitud, Mõnnesuud, Kokkud, Tallid, Valialalt, Sused, Valia, Kõhus, Tallidus, Kaane, Heaolu, Valia kapitalid, Valia üld-, Varrandused, Valia ettevõtted, Vallad, Mõnnesuud, Sed, Tallid, Tagavara, Kokkud, Tallid, Tulu, Kõnna, senti. Rows include municipalities like Aaspere, Avanduse, Avere-Joala, etc.

Järvamaa

Summary table for Järvamaa with 20 columns and 17 rows, providing aggregated data for various categories.

Table with 4 columns: Reitt, 24-41, 50-59, 100-109, 150-159. Rows include Sauga, Seluste, Suigo, Taali, Tahkuranna, Tali, Tori, Tõstamaa, Uue-Kariiste, Uue-Vändra, Vana-Kariiste, Vana-Vändra, Vee, Vilvrete, Voltvere, Võlla.

Table with 4 columns: Viljandmaa, 100-109, 150-159, 200-209. Rows include Adavere, Aidr, Heimtali, Holstre, Inavere, Kaarli, Kaurita, Kärbla, Karstna, Kõo, Kõpu-S., Loodi, Luustvere, Pajusi, Puhau, Pärsti, Põtsamaa-D., Põtsamaa-V., Rõdja, Rutikvere, Soosaare, Suistepe-U., Sürgave, Tävere, Tavasuu, Tubatane, Tamsalmaa-U., Uusa, Vastemõisa, Viljandi, Võidu-Jõe, Võidu-Vana, Võisiku, Oisu.

Table with 4 columns: 100-109, 150-159, 200-209, 250-259. Rows include Aakre, Abja, Ahtakivi, Aru, Avinurme, Elistvere, Haaslava, Heitanurme, Hõljururme, Jõgeva, Kaarepere, Kambja.

Table with 4 columns: 300-309, 350-359, 400-409, 450-459. Rows include Aakre, Abja, Ahtakivi, Aru, Avinurme, Elistvere, Haaslava, Heitanurme, Hõljururme, Jõgeva, Kaarepere, Kambja.

Table with 19 columns and 19 rows. Columns: Keent, Koorkkia, Kuikatsi, Laannemäe, Laetir, Lave, Paatlia, Saangaste, Soort, Taagepera, Tahava, Toifliste, Antsle-Vana, Anstla-Jue, Eeastvere, Heanja, Kaakva, Kartitsi, Kasarisk, Kroma, Kolla, Kooraiste, Krabi, Kibril, Kargula, Kollaste, Laigane-Vana, Lasva, Luoni, Loois, Miso, Mosekatsi, Monaste, Nurali, Orava, Peri, Pindi, Põlgaste, Rõugast, Rõosa-Vana, Rõosa-Vastse, Rõpa, Rõuge, Saauste, Saru, Simeerpalu, Timmo, Tsoori, Urvaste, Vaabina, Valgjarve, Vastselinna, Veriora, Vihtina, Võru.

Table with 19 columns and 19 rows. Columns: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19.

Table with 19 columns and 19 rows. Columns: 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39.

Table with 19 columns and 19 rows. Columns: 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59.

Table with 19 columns and 19 rows. Columns: 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79.

Verumaa

Peterimaa

Table with 19 columns and 19 rows. Columns: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19.

Table with 19 columns and 19 rows. Columns: 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39.

Table with 19 columns and 19 rows. Columns: 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59.

Table with 19 columns and 19 rows. Columns: 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79.

KANAPIDAMISE TASUVUS 1930 a.

RENTABILITÉ de L'ÉLEVAGE de POULES en 1930.

Sisu: 1) Andmete iseloom, lhk. 25. 2) Vaatluskanapidamiste kapitalid ja lindude arv, lhk. 25. 3) Kanapidamise kogusaak, lhk. 26. 4) Kanapidamise käitiskulutus, lhk. 28. 5) Puhtsaak, lhk. 29. 6) Tulu, lhk. 30.

1. Andmete iseloom. Eesti Linnukasvatajate selts korraldab iga aasta paremate kanapidamiste vahelisi võistlusi, et selgitada kanapidamise tasuvuse tingimusi ja paremate kanapidamiste hulgas valida kanade sugulavasid.

1929/30 a. (I. XI. 1929—I. XI. 1930) kohta saadeti Linnukasvatajate seltsile 37 võistlevas majapidamises peetud arvearaamatud, mis läbi Põllumajandusliku Raamatupidamistalituse poolt.

27 kanapidamise kohta on tasuvust arvestatud ka eelmisel aastal, 10 kanapidamist on esmakordselt tasuvuse arvestuse ja kontrolli all. Arvearaamatuid peeti Linnukasvatajate seltsi instruktorite juhatusel, kes kontrollisid kohapeal inventuuri tegemist kui ka jooksvaid sissekandeid ja tegid esialgsaid kokkuvõtteid.

Suurem osa võistlusmajapidamistest on väikesed käsitöökohtad ehk hinnade ja alevite elanikud, kes kanapidamist harrastavad kõrvalteenistuseks, kuna teine osa on meie oludes suhtumatuid kanapidamisi, kus see teatavaks kõrvaläriks. Nimetatud majapidamistes on kanapidamine suurem ja teisi korraldatud, kui harilikudes talumajapidamistes, kus kanad on alusvilja ja muul viisil kasutatavate saaduste jäätete väärindajateks.

Järgnevas käsitluses on andmed rühmitatud 2-te rühma: I — kanapidamised toodanguga üle 140 muna keskmiselt 1 kana kohta (17 kanapidamist) ja II — alla 140 muna 1 kana kohta (20 kanapidamist).

Eelmisel aastal olid kanapidamise tasuvuse arvutusel andmed rühmitatud kahte rühma, võttes vaheks 120 muna kana kohta, mis oli nimetatud aastal võistlusmajapidamiste keskmine munatoodang. Kuna 1929/30 a. keskmine munatoodang 15% võrra tõusnud, on rühmituse vaheks võetud sellele keskmisele ligidane arv — 140.

Andmed on näidatud 1 kanapidamise ja 1 linnu (kanade + kukkede) kohta. Keskmine lindude arv kanapidamises on saadud kuude keskmisest munemisvõimeliste kanade ja üle 6 kuu vanuste kukkede arvust. Tegelik kanade ja kukkede arv võis üksikudel kuudel olla suurem, kui keskmine arvestatud lindude arv, eriti neil kuudel, kui majapidamises oli noori kanu ja kukki.

Keskmine 1 kanapidamise kohta on saadud absoluutarvudest ja keskmised 1 linnu kohta suhtarvudest, s. t. andmed on igas kanapidamises arvestatud 1 linnu kohta, need võetud kokku ja saadud summa jagatud kanapidamiste arvule.

2. Vaatluskanapidamiste kapitalid ja lindude arv.

Capitiaux des exploitations d'élevage et nombre de volailles.

Kanapidamise tasuvuse arvestamise raskemaks ülesandeks on talumajapidamise kapitalidest kanapidamise osa eralda-

mine. Siin on püütud hinnata piinliku objektiivsusega, et mitte lasta kanapidamist paista teiste talumajapidamisharudega kapitalikoormatuse mõttes soodsamas valguses. Ehitised ja riistad on hinnatud soetamisväärtuse (valmistuskulu ja ostuhinna), linnud (kanad ja kuked) ostu-müügi väärtuse alusel. Juhul, kui kanade jaoks eriruumi ehk ehitist ei ole, on vastava ehitise väärtusest, kus kanade ruum, kanapidamise arvele kantud osa võetud kanade ruumi kantmahu kohaselt. Et söödatagavarad ei ole sagedasti kanapidamise arvel arvestatud, siis on söödatagavarad aktiivkapitali hulgas arvestatud $\frac{1}{4}$ aastasest söödatasuvusest.

Ühe vaatluskanapidamise kohta oli investeeritud aktiivkapitali keskm. Kr 1179. — Kõrgema (üle 140) munatoodanguga kanapidamistes — Kr 1567. —, kusjuures linde peeti keskm. 74 tk. Madalama (alla 140) munatoodanguga kanapidamistes — Kr 849. — väärtuses, linde peeti 59.

Vaatlusmajapidamiste koostis on eelmise aastaga võrreldes tunduvalt muutunud, arveaastal on keskm. ühe kanapidamise kohta rohkem linde peetud, teiseks on arveaasta vaatlusmajapidamised suuremate kapitalidega. Kanapidamise tasuvuse andmed üksikutes toodangurühmades pole eelmise aastaga võrreldavad, küll aga keskmised kõigi vaatlusmajapidamiste kohta. Arveaastal on ühe kanapidamise kohta kapitale investeeritud Kr 160 ehk 16% rohkem kui eelmisel aastal. Eelmisel aastal ei arvestatud kanapidamise kapitalide hulgas söödatagavarade all olevaid kapitale, mis arveaastal keskmiselt ühe kanapidamise kohta Kr 98.⁰⁰, seega on tegelik kapitalide suurenemine eelmise aastaga võrreldes Kr 62 ehk 6%. Täiendavalt tab. 1 toome andmed kapitali jaotumise kohta:

Kapitalide jaotus kanapidamises.

1.	Aktiivkapital kr	Ehituskapital kr	Sellest		Tagavarad	
			Masin-riistkapital kr	Lindude kapital kr	Munad	Söödad
I rühm üle 140 munatoodanguga	1566,70	921,57	187,17	329,97	15,54	112,53
" " " " " % koostis	100	58,82	11,95	21,05	0,99	7,19
II rühm alla 140 munatoodanguga	849,32	431,19	121,78	206,29	4,76	85,30
" " " " " % koostis	100	50,77	14,34	24,29	0,56	10,04
Vaatluskanapidamiste keskmiselt 1930 a.	1178,93	656,50	151,83	263,07	9,71	97,82
" " " " " % koostis	100	55,69	12,88	22,81	0,82	8,30
Keskmiselt 1929 a.	1019,56	—	—	—	—	—

Kõrgema toodanguga rühma on koondunud enamik suuremaid vaatluskanapidamisi. Keskmine kukkede ja munemisevõimeliste kanade arv on ses rühmas 74 lindu, s. o. 4 kukke ja 70 munemisevõimelist kana, keskmise munatoodanguga 155 muna kana kohta. Teises rühmas peeti keskmiselt 59 lindu, 3 kukke ja 56 kana keskmise munatoodanguga 123 muna kana kohta. Kõigi vaatluskanapidamiste keskmiselt oli 66 lindu, 3 kukke ja 63 kana ühe majapidamise kohta, keskmise toodanguga 138 muna kana kohta. Lindude arv kõigub suurtes piirides; suurimas kanapidamises oli 134 ja väiksemas 26 lindu.

Aktiivkapitali ühe linnu kohta igas majapidamises tuleb kõigi kanapidamiste keskmiselt Kr 18,33. Järgnevalt on näidatud kapitali jaotus ühe linnu kohta.

Aktiivkapitali 1 linnu kohta kr.						
2.	Kokku aktiivkapital kr	Sellest			Munad	Söödatagavarad
		Ehitised kr	Masina-riistad kr	Linnud		
Urühm	22,59	13,89	2,56	4,34	0,20	1,60
I "	14,52	7,81	1,83	3,31	0,15	1,42
Keskmiselt 1930 a.	18,23	10,61	2,17	3,78	0,17	1,50
" 1929 a.	17,29	—	—	—	—	—

Kõrgema toodanguga rühmas on aktiivkapitali Kr 8,07 ühe linnu kohta rohkem kui teises rühmas, eriti ehituskapitali, mis I rühmas Kr 5,07 suurem kui II rühmas. Kõrgetoodanguga rühma kanapidamised on suures osas varustatud eriliste kanamajadega ja mõned nende hulgas väga kallite ja avarate ehitistega, seetõttu ka aktiiv- —, eriti ehituskapital, kõrgem. Eelmisel aastal olid mitmed neist madala munatoodanguga kanapidamiste rühmas ja seetõttu oli siis kapitali olukord toodangurühmades vastupidine. Linnud on I rühmas väärtuslikumad ja on keskmiselt 31% kõrgemalt hinnatud kui II rühmas. Ka söötmine oli I rühmas intensiivsem ja, et tagavarakapital tegelikult tarvitatud söödakoguse järgi arvestatud, siis on see ühe linnu kohta 12% kõrgem kui II rühmas.

1930 a. pehme talve ja sooja kevade kaasmõjul oli arveaastal munatoodang kana kohta keskmiselt 15% kõrgem kui eelmisel aastal. Kõrgem munatoodang oli ühes vaatluskanapidamises arveaastal 61 kana keskmiselt 177 muna, s. o. eelmise aasta vaatluskanapidamiste kõrgemast toodangust 9% kõrgem, alla 120 munatoodanguga kanapidamisi oli arveaastal 37 vaatluskanapidamise hulgast 5, madalaima toodanguga kanapidamises oli 91 muna 1 munemisevõimelise kana kohta. Munemisevõime-

listeks kanadeks on arvatud kanad peale esimese munemise.

3. Kanapidamise kogusaak.

Rendement brut.

Kanapidamise kogusaagi moodustavad rahalised sissetulekud kanapidamissaaduste müügist, majapidamises, väljaspool kanapidamist, ainetes tarvitatud saaduste väärtus ja inventari väärtuse suurendamine aasta lõpuks.

Kõigi vaatlusmajapidamiste keskmiselt oli kogusaak Kr 835.— 1 kanapidamise ehk Kr 12,56 ühe linnu kohta, millest munakogusaagi osa 72% ja lindude müügiosa 16%.

Kanapidamiste kogusaak 1 linnu kohta on arveaastal Kr 0,57 ehk 5% võrra suurenenud, kuid muna ja lindude müügi osatähtsus on jäänud eelmise aastaga võrdseks.

Lindudest saadud kogusaagi osa koosneb sissetulekutest tõulindude, päevaste poegade ja tapalindude müügist ning kodus toiduks tarvitatud ja kingitud lindude väärtusest. Ühe linnu kohta oli kogusaak lindudest keskm. Kr 2,03. Täiskasvanud tõulinnu müügihind on vaatlusmajapidamiste keskm. Kr 3,47, päevaste poegade müügihind — Kr 0,53, tapalindude müügihind Kr 1,53, kodus toiduks tarvitatud linnud on arvestatud keskm. Kr 1,53 ja tapapojad Kr 0,53 tk. Vaatluskanapidamised ei ole kasvatanud üles kõiki noori kukki, vaid siis kui oli võimalik kukk-poegi eraldada kanadest, hävitati kuked.

Kogusaak lindude müügist on arveaastal 8,5% kõrgem kui eelmisel aastal, kuid seda mitte niivõrt suurema hulga müüdud lindude kuivõrt neist saadud kõrgema hinna tõttu.

Kogusaagi tabelis on näidatud munade kogusaak—tegelik munade minem, kuna kanamunade tagavara suurendamine (ja vähenemine) on inventari väärtuse muutuse all. Kogusaak munadest on keskm. vaatluskanapidamiste kohta Kr 602. Valdava osa munade kogusaagist moodustab tarvitamismunade müük (82%). Vaatluskanapidamistes on saadud mõlemas rühmas aasta keskm. 7 senti munast. Sugumunade müük moodustas 5,01% kogusaagist, ühe sugumuna müügihind on keskm. 17 senti. Kõigi kogusaagi all arvestatud munade realiseerimise hind on keskm. 7 senti muna kohta, mis märksa kõrgem kui hariliku talumajapidamise oludes kanamunade müügi hind.

Eelmise aasta muna-kogusaagiga võrreldes on arveaastal suurendamine 10,7%, mis ei vasta tegelikule munatoodangu suurendamisele, kuid see on tingitud madalamatest munahindadest. Nii sugu- kui tarvitamismunad on keskmiselt 1 sent odavamalt müüdud kui eelmisel aastal.

Ühe linnu kohta oli kogusaak munadest keskmiselt Kr 8,90.

Kanapidamise kogusaak — Rendement brut de l'élevage des poules.

3.	Kanapidamise kapital Capital actif de l'élev.		Kogusaak lindudest — Rendement en volaille																		
			Müüdnud tõulinde Vente de vol. de race				Müüdnud tapalinde Vente pour gibier				Kodus toiduks tarvitatud — Pour aliment. propre				Ära kingitud Cédés gratuitem.		Kokku Total				
			Vanu		Päeva-seid poegi		Vanu		Tapa-poegi		Vanu		Poegi								
			Kokku kr	Tk. kr	Total kr	Par un kr	Kokku kr	Tk. kr	Kokku kr	Tk. kr	Kokku kr	Tk. kr	Kokku kr	Tk. kr	Kokku kr	Tk. kr	Uldse Gr. tot. kr	Tk. kr			
A. Ühe kanapidamise kohta.																					
I rühm (üle 140 muna- tood.) 17 kanap.	1567,00	329,87	74	—	1061,16	68,09	3,51	32,88	0,53	39,54	1,75	14,11	0,61	16,85	1,71	6,69	0,69	4,46	1,08	182,02	1,21
II rühm (alla 140 muna- tood.) 20 kanap.	849,00	206,29	59	—	643,18	15,49	3,33	24,80	0,53	35,40	1,97	8,46	0,46	14,63	1,39	6,44	0,67	1,03	2,16	106,30	0,98
Keskmiselt 1930	1170,00	263,07	66	—	835,22	39,05	3,47	28,51	0,53	37,31	1,86	11,06	0,54	15,65	1,53	6,55	0,68	2,63	1,22	141,36	1,10
" 1929	1019,56	—	60	—	729,48	46,28	3,38	9,99	0,45	26,00	1,61	10,33	0,75	17,95	1,47	4,71	0,67	1,19	2,29	116,45	1,36
B. Ühe linna kohta.																					
I rühm	22,59	—	—	—	155	14,79	0,91	—	0,35	—	0,54	—	0,23	—	0,10	—	0,09	—	—	2,49	—
II "	14,52	—	—	—	123	10,66	0,27	—	0,33	—	0,50	—	0,16	—	0,22	—	0,13	—	—	1,64	—
Keskmiselt 1930	18,23	—	—	—	138	12,56	0,57	—	0,34	—	0,52	—	0,19	—	0,24	—	0,12	—	—	2,03	—
" 1929	17,29	—	—	—	120	11,99	0,74	—	0,11	—	0,36	—	0,23	—	0,32	—	0,09	—	—	1,87	—

4.	Kogusaak munadest — Rendement des oeufs										Muu kogusaak Autre rendement			
	Müüdnud sugu- mune Oeufs de race vendus		Müüdnud tarvi- tamise mune Oeufs pour consomm. vendus		Kodus toiduks tarvitatud Oeufs consom- més		Välja kingitud Cédés gratui- temeni		Kokku Total		Inventari ja söötalaste jällemüük) Linnusõnniku väärtus Valeur de l'engr. rest. kr Kokku muna sisse- tulekur kr Inventari väärtuse suurenemine (kr) Augmentation de valeur de l'invent. (kr)			
	Kokku kr	Tk. snt.	Total kr	Pièce snts	Kokku kr	Tk. snt.	Kokku kr	Tk. snt.	Uldse Gr. tot. kr	Tk. snt.				
A. Par une basse-cour.														
I groupe (17 basse-cours avec rendem. moyen excédant 140 oeufs par poule et par an.)	65,50	18	645,60	7	51,80	6	2,95	9	765,95	7	2,92	34,47	37,39	75,30
II groupe (20 basse-cours avec rendem. moyen moins 140 oeufs par poule et par an.)	31,62	15	366,05	7	63,88	6	0,95	6	462,50	7	2,95	26,32	29,27	45,11
Moyenne 1930	47,18	17	494,50	7	58,33	6	1,87	8	601,88	7	2,93	30,07	33,00	58,98
" 1929	27,68	18	445,92	8	60,64	8	1,09	8	544,34	8	3,96	21,64	31,60	37,05
B. Par un oiseau.														
I groupe	1,12	18	8,42	7	0,86	6	0,07	11	10,47	7	0,04	0,47	0,51	1,33
II "	0,57	15	5,81	7	1,34	7	0,02	7	7,74	7	0,03	0,44	0,47	0,81
Moyenne 1930	0,82	16	7,01	7	1,12	6	0,04	9	8,99	7	0,04	0,45	0,49	1,05
" 1929	0,49	18	6,76	8	1,46	8	0,02	8	8,73	8	0,25	0,36	0,61	0,78

Kogusaagis peale lindude ja munade on arvestatud kanasõnniku väärtus ja inventari ning riistade jällemüügid. Viimast ei saa vaadelda, kui kogusaaki kuuluvat osa ja tuleks sellest kui ka kätiskulutusest eraldada, et saada tõelist kanapidamise lõppkogusaaki ja

Inventari suurenemine.

4.	Linde		Mune		Sööte		Ehitised ja riistad kr	Kokku inv. saaju suu- renen. kr
	arv	kr	arv	kr	arv	kr		
A. Kanapidamise kohta.								
Kanad toodanguga üle 140 muna	8,18	45,88	223	17,82	3,00	0,88	10,72	75,30
Kanad toodanguga alla 140 muna	6,80	29,57	46	5,14	—	1,25	9,15	45,11
Keskmiselt ühe kanapid. kohta	7,43	37,06	127	10,97	1,33	1,08	9,87	58,98
B. Ühe linna kohta.								
Kanad toodanguga üle 140 muna	0,14	0,89	3,35	0,27	0,05	0,02	0,15	1,33
Kanad toodanguga alla 140 muna	0,13	0,55	0,58	0,07	—	0,03	0,18	0,81
Keskmiselt 1 linna kohta	0,13	0,71	1,85	0,16	0,02	0,03	0,15	1,05

*) Rendement des oeufs par poule. 1) Revente de l'inventaire et du fourrage kr.

käitiskulutust. Jällemüükide summa on 1 linnu kohta keskm. 4 *snt*. Sõmniku väärtus oli 1 linnu kohta keskmiselt 45 *snt*.

Inventari väärtuse suurenemiseks aasta lõpuks on munade ja söötade tagavarade väärtuse kui ka lindude, kanapidamisriistade ja ehitiste väärtuse suurenemised. Inventari väärtus suurenes keskm. kanapidamise kohta Kr 59,—, 1 linnu kohta Kr 1,05. Tab. 4 selgub inventari väärtuse suurenemine üksikasjaliselt. 63% sellest on lindude väärtuse ja 19% tagavaras olevate munade väärtuse suurenemine, ülejäänud 18% on söötade, ehitiste ning riistade suurenemine, mis ei ole tegelikult kanapidamise kogusaak ja mille võrra kanapidamise käitiskulutuse all vastavalt suurem

juureostude kui ka töökulu. Kui jällemüügid ja juureostud (ehitiste ja inventari arvelt niipalju, kui neid aasta lõpuks kõrgemalt hinnatud) eraldada kogusaagist, siis saame tõelise kanapidamise lõppkogusaagi.

Jällemüükide ja juureostude summa oli arveaastal:

Kanapidamise 1 linnu kohta Kr		
I rühm	29,89	0,55
II „	25,32	0,45
Keskmiselt	27,38	0,50

eraldades kogusaagist jällemüüke ja juureoste kujuneb lõppkogusaak üksikutes rühmades järgmiselt:

Kanapidamise käitiskulutus ja puhtsaak (*kr*) — *Frais d'exploitation de l'élevage des poules et rendement net (kr)*.

5.	Kokku—Total	Juureostetud Achats				Sööda kulu <i>Frais d'alimentation</i>	Töö kulu <i>Coût du travail</i>	Inventari väärtuse vähenemine <i>Diminution de valeur de l'invent.</i>	Muu kulu—Autres frais										Puhtsaak Rendement net			
		Linde <i>Oiseaux</i>	Sugumune <i>Oufs de race</i>	Muud—Autres					Paikimise- ja veo- kulu— <i>Emballage et transport</i>	Maarent ja inventari üür <i>Bail et loyer</i>	Kütte ja valgustus <i>Chauff. et éclair.</i>	Maksud, kindlustused— <i>Impôts, assurances</i>	Arstirohud <i>Médecaments</i>	Aluspõhk— <i>Paille</i>	Kokku muud kulu <i>Total</i>	Kokku Total	% aktiivkap. (kvant.)—% au capital actif	% aktiivkap. (arita.)—% au capital actif				
A. Ühe kanapidamise kohta.																						
I rühm (üle 140 munatoodanguga)	860,71	9,99	1,59	15,32	471,22	194,00	103,70	5,04	13,50	13,51	21,92	1,46	9,46	107,38	200,45	12,79	14,26					
II rühm (alla 140 munatoodanguga)	570,11	5,90	4,46	12,12	342,49	113,97	49,42	3,71	6,20	10,58	13,70	—	7,29	68,25	73,07	8,60	6,85					
Keskmiselt 1930	703,62	7,83	3,14	13,58	401,64	150,73	74,36	4,32	9,61	11,93	17,52	0,67	8,29	86,23	131,60	11,16	10,25					
„ 1929	856,83	5,72	2,90	5,94	482,18	98,19	60,13	4,90	5,36	8,77	1,81	0,57	0,35	21,79	72,60	7,13	5,90					
B. Ühe linnu kohta.																						
I rühm (üle 140 munatoodanguga)	12,00	0,27	0,02	0,22	6,60	2,58	1,42	0,08	0,24	0,18	0,31	0,01	0,12	1,53	2,79	—	—					
II rühm (alla 140 munatoodanguga)	9,85	0,10	0,10	0,22	5,74	1,31	0,87	0,08	0,11	0,20	0,24	—	0,12	1,18	1,01	—	—					
Keskmiselt 1930	10,73	0,18	0,06	0,22	6,13	2,18	1,12	0,07	0,17	0,19	0,31	0,01	0,12	1,35	1,83	—	—					
„ 1929	10,97	0,07	0,05	0,06	7,68	1,78	0,96	0,07	0,11	0,15	0,03	0,01	—	0,37	1,92	—	—					

Kanapidamise 1 linnu kohta Kr

I rühm	1031,34	14,24
II „	617,06	10,21
Keskmiselt	807,74	12,06

Järgnevas tabelis näidatud käitiskulutust väheneb seljuhul sama võrra s. o. jällemüükide ja juureostude summas.

4. Kanapidamise käitiskulutus.
Frais d'exploitation.

Kanapidamise käitiskulutus näitab kogu kanapidamisega seotud kulutuse suurust, võtmata arvesse kanapidamisse mahutatud kapitalide protsendinõudlust.

Käitiskulutus (tab. 5) on kanapidamise kohta keskm. Kr 704; sellest söödakulu 57%, töökulu juhatamistasuga 21% ja inventari väärtuse vähenemine aasta lõpuks 10,5%.

Võrreldes 1928/29 a. andmetega on arveaastal käitiskulutus suurenenud 47 *kr* ehk 7% võrra kanapidamise kohta. Nimetatud suurenemises on Kr 34, juhatamiskulud ühe kana-

pidamise kohta, mis mineva aasta andmetes arvestamata ja käesolevatesse andmetesse võetud samal alusel nagu seda arvestatakse taluraamatupidamises kui talu juhatamiskulud ümbruskonna olude järgi teada ei ole. Iga kanapidamine nõuab peale hariliku kehalise töö, mis töötunni hinnaga hinnatud, veel erilist hoolt ja muret kanapidajalt, mida võimata tundides hinnata, selle erilise hoole eest ongi juhatamislisatasu, mis kõrgema toodanguga kanapidamise keskmiselt Kr 42,— madalama toodanguga rühma keskmiselt Kr 27,— ja kõigi vaatluskanapidamise keskmiselt Kr 34,— ühe majapidamise kohta. Juhatamislisatasu suuruse määramise aluseks oli ühelt poolt kassa läbikäik (sissetulek lindudest ja munadest + väljaminek söötade ostuks) võttes viimasest 2,5% ja teiselt poolt kanapidamisse investeeritud kapital, millest võeti olude kohaselt 0,50 — 1,5%.

Eelpool nimetatud asjaolu tõttu osalt on kanapidamise käitiskulutuse koostis muutu-

nud; töökulu kulude osatähtsus on käitiskulutuses 6% võrra tõusnud ja söödakulu osatähtsus on langenud; viimast põhjustab küll peaaesjalikult sööda hindade langus 1930 a. ja veidi väiksem sööda tarvitus söödaühikutes 1 kana kohta 1930 a.

Tunduvalt on suurenenud kanapidamise kohta arvestatud maksude ja kindlustuste summa. Maksud on kohapealse hindamise järgi arvestatud, üks osa vaatluskanapidamisi on perekonna pea sissetuleku-allikaks ja tööpõlluks, selle tõttu on neis kanapidamistes suur osa perekonna maksukoormast jäänud kanapidamise kanda, mis tõttu vaatluskanapidamiste keskmiselt maksude ja kindlustuste summa tundub kõrgena. Kui maksud ja kindlustused kanapidamise käitiskulutusest eraldada, siis suureneks puhtsaak 1 kanapidamise kohta Kr 17,52 ehk ühe linnu kohta 31 *snt* võrra. Käitiskulutus 1 linnu kohta oli keskmiselt Kr 10,73.

Jõusööte on 1 linnu kohta keskm. tarvitatud 37,7 kg. Jõusööt moodustab vaatluskanapidamistes põhisööda, mille kulu teeb 69% linnu kogu sööda kulust ehk Kr 4,32 ühe linnu kohta.

Töökulud peale juhatamiskulu on kanapi-

dajate poolt kohapeal hinnatud ja enamjuhitud Eesti Linnukasvatajate seltsi instruktorite poolt kontrollitud. Töökulud juhatamiskuluta olid keskm. kanapidamise kohta Kr 117.— ehk 1 linnu kohta Kr 1,07. Juhatamiskulud on keskmiselt linnu kohta 51 *snt*.

Inventari väärtuse vähenemine on keskm. 10,6% käitiskulutusest, s. o. Kr 74.— ühe kanapidamise ehk 1,12 *snt* 1 linnu kohta.

Inventari väärtuse vähenemine on I rühmas suuremaid; seda põhjustab osaliselt asjaolu, et I rühmas on kalliste kanalatega majapidamisi, kus amortisatsiooni kulud suured.

Inventari väärtuse vähenemises on lindude amortisatsioon ja riisiko 20 *snt* linnu kohta ehk 5,3% vastavast kapitalist, lindude väärtuse vähenemise osatähtsus kogu inventari väärtuse vähenemisest on 18%, munade ja söödatagavarade vähenemine 6%, ehitiste ja riistade vähenemine 76%.

Muud kulud kanapidamises on arveaastal keskmiselt Kr 52, ehk 1 linnu kohta Kr 0,73. Muude kulude all on arvestatud pakkimismaterjal ja kulu, maarent, juhuslikult inventari eest makstud üürid, kütte ja valgustusekulu, maksud ja kindlustused, arstirohud, aluspõhk ja muud väiksemad kulud.

Tarvitatud söötainete kogus ja väärtus—Quantité et valeur des produits employés pour affouragement des poules.

6.	Ühe kanapidamise kohta Par une basse-cour						Ühe linnu kohta Par une oiseau					
	I rühm		II rühm		Keskmiselt		I groupe		II groupe		Moyenne	
	kg	kr	kg	kr	kg	kr	kg	kr	kg	kr	kg	kr
Tera- ja kaunviljad*)—Céréales et légumineuses	1861	244,80	1319	157,13	1597	197,41	28	3,55	22	2,66	24	3,07
Nisu—Froment	199	34,13	155	21,47	176	27,28	2,67	0,45	2,40	0,98	2,53	0,40
Oder—Orge	389	46,98	264	33,48	321	39,08	6,27	0,73	4,30	0,55	5,20	0,64
Kaer—Avoine	919	100,37	486	53,94	685	75,28	13,11	1,44	9,32	1,04	11,07	1,22
Segavili—Cult. mizte	434	43,27	258	24,73	338	33,25	6,67	0,65	3,67	0,33	5,05	0,48
Mund—Autres	149	20,05	200	23,51	177	21,92	2,17	0,28	3,07	0,35	2,66	0,33
Muud jõusöödad*)—Autres fourrages concentrés	1031	102,54	642	60,72	822	79,93	14	1,41	11	0,93	12	1,15
Kliid—Sons	413	43,38	227	23,34	318	32,55	6,07	0,62	4,07	0,42	4,98	0,51
Sojatangud—Grain de soya	95	18,61	54	10,59	73	14,27	1,16	0,23	0,81	0,16	6,97	0,19
Liha—Viande	523	40,55	354	26,79	432	33,11	6,61	0,56	4,26	0,35	5,34	0,45
Pilm ja selle saadused*)—Lait et produits laitiers	181	27,34	165	23,22	172	25,11	2	0,37	3	0,37	3	0,37
Täispiim—Lait naturel	4	0,51	40	5,88	23	3,41	0,05	0,03	0,59	0,09	0,34	0,06
Kooritud piim—Lait écrémé	1080	26,83	912	17,34	989	21,70	13,81	0,34	13,85	0,28	13,83	0,31
Kartul ja juurvili*)—Pommes de terre et légumes	284	39,76	206	26,93	243	32,83	4	0,56	3	0,45	4	0,50
Kartul—Pommes de terre	882	26,79	617	18,42	739	22,27	13,63	0,41	10,16	0,32	11,75	0,36
Juurvili—Légumes	638	12,97	524	8,51	577	10,56	6,81	0,15	7,69	0,13	7,28	0,14
Haljasrohi ja karjamaa*)—Herbes et pâturage	245	25,56	563	47,94	380	37,66	4	0,31	9	0,84	6	0,59
Haljassööt—Herbes	200	4,69	133	1,71	104	3,08	2,32	0,03	2,31	0,03	2,32	0,04
Karjamaa—Pâturage	228	20,37	552	46,23	368	34,58	—	0,25	—	0,81	—	0,55
Muud söödad*)—Autres	29	31,22	62	26,55	53	28,70	—	0,40	1	0,49	1	0,45
Fosforlubi—Chaux phosph.	73	11,71	41	5,14	55	8,16	0,91	0,15	0,66	0,03	0,78	0,12
Mitm. söödad—Diverses	290	19,51	375	21,41	308	20,54	3,39	0,25	6,34	0,41	4,99	0,33
Kokku kõik söödad*)—Total pour tous les produits												
1930	3631	471,22	2957	342,49	3267	401,64	52	6,60	49	5,74	50	6,13
1929	4015	550,01	2340	352,35	3271	462,16	58	7,90	48	7,38	54	7,08

5. Puhtsaak.
Rendement net.

Kogusaagi ja käitiskulutuse vahe näitab, palju kanapidaja puhtsaaki saanud, ehk teiste sõnadega, palju kanapidajale kanapidamisse mahutatud

kapitalide tasuks (protsentideks) jäänud, kui kõik muud kulud olid kaetud.

Vaatlusaluste kanapidamiste keskm. on 1 linnu kohta puhtsaaki (kapitali protsenti-

*) Kg asemel neil ridadel on söötühikud—au lieu de kg toi sont indiquées les unités de fourrage.

deks) jäänud Kr 1,33, mis tasus investeeritud kapitali 10,25%.

Üksikute majapidamiste järgi vaadates ei ole 10 kanapidamist kapitalide tasuvuseks midagi üle jätnud, kuid suures osas siin ei ole kanad süüdi, vaid kanapidajad, sagedasti on neis kanapidamised liig suure ja kalli tööjõuga koormatud ja seetõttu töökulud ebanormaalselt kõrged, teinekord on võrdlemisi väikesed kanapidamised kõrgelt kapitalidega koormatud, mis suurendab jooksvat kulu suurema korrashoiu kui ka amortisatsiooni kulude näol. 27 kanapidamist on peale eelpool kanapidamise käitiskulutuse all loetletud kulude katmist kapitalide tasuvuseks jätnud võrdlemisi suured summad.

6. Tulu. Revmn.

Valdav osa vaatluskanapidamisi on väikemajapidamised, käsitöökohad ja alevielanike kanapidamised. Nende seisukohalt vaadatuna ei ole kapitali tasuvus — puhtsaak niivõrt tähtsaks tasuvuse mõõdupuuks, kui tulu, sest nimetatud majapidamistes ei ole kanapidamine mitte nii palju kapitali mahutusepaigaks, kui oma tööjõu otstarbekohasemaks kasutamisalaks.

Andmed näitavad, et 1 rühmas, kus keskm. on 74 lindu, on tulu Kr 394,16 kanapidamise ehk Kr 5,32 linnu kohta (suhtarvude keskmine). Tulu võrdub keskmise naistöötaja 10 kuu palgaga (ühes toitmiskuluga), kuna vastavates kanapidamistes 74 linnu peale kuulub keskmiselt 1/4 tööjõudu. Kanapidamisega võib nii mõnigi pere, kelle tööjõud täiel määral pole kasutatud, oma tulu suurendada.

Käesoleval juhul kujuneb kanapidaja tulu veelgi suuremaks kui võtta arvesse, et söötade

hulgas arvestatud karjamaa söödakulu ei tingi suure osa kanapidajate juures mingit kulu, vaid kanad vabalt otsivad ise mahapudenend teri ja söövad rohtu, mis muidu ehk üldse oleks jäänud kasutamata. Kui jätta arvestamata kahjud, mis kanad vabalt liikudes sünnitavad, ja kui kanade karjamaa erilist kulu ei tingi, siis kujuneb vaatluskanapidamistes kanapidaja tulu veelgi suuremaks. Tab. 7 annab ülevaate tuludest kanapidamises, kui see ei ole eri-tööjõudusi nõudvaks kõrvalharuks.

Tulu kanapidamisest vaatlusmajapidamistes 1929/30.

7.	T u l u		Tulu kui karjamaa sööt ei ole kuluna arvestatud	
	Ühe kanapidamise kohta kr	1 linnu kohta kr	1 kanapidamise kohta kr	1 linnu kohta kr
1 rühm	395,45	5,32	415,32	5,57
II "	187,04	2,83	233,27	3,69
Keskmiselt 1930 a.	282,33	4,01	316,91	4,56
" 1929 a.	170,39	2,80	227,00	3,80

Kanapidamiste viimase arveaasta tulemusi võrreldes eelmiste aastatega selgub, et võistlevad kanapidamised on palju edenenud. Toodang üksikutes võistlusmajapidamistes on paranenud, 1926/27 a. tuli keskm. 1 kana kohta 111 muna (kõikumised olid 88—140 munani), 1927/28 a. 112 muna (kõikumised 51—172 munani), 1928/29 a. 120 muna, (kõikumised 72—162 muna kana kohta) ja 1929/30 aastal 138 muna (kõikumised 91—177) kana kohta.

Kõrgemad puhtsaagid ühe linnu kohta on linna, alevite ja väikemajapidajate kanapidamistes, kus kanade ruumid võrdlemisi rahuldavad ja söötmine intensiivne.

Kanapidamise tasuvuse kohta enim Keskbüroo väljaandeis ilmunud artiklid:

Kanapidamise tasuvus 1929 a., T. Kind, Eesti Statistika Nr. 101(4), 1930 a., lhk. 214—217.

KAUBAVEDU RAUDTEEL 1929/30 a.

TRAFIC des MARCHANDISES par CHEMINS de FER en 1929/30.

Sisu: 1) Või, piim, munad, lhk. 31. 2) Sead ja sealiha, lhk. 31. 3) Kartul ja lina, lhk. 32. 4) Puumaterjal, lhk. 33. 5) Tera- ja jahvatatud vili, lhk. 33.

1. Või, piim, munad. *Beurre, lait, oeufs.* Võid on laaditud raudteel 1929/30 a. üldse 132 517 kv, mis ületab eelmise aasta arvu ümmarguselt 16 tuh. kv võrra. Sellest on laaditud laiarööpmelisel 80 589 kv, kitsarööpmelisel — 51 936 kv. Viimase kolme aasta jooksul või vedu on tõusnud enamvähem ühtlaselt laia- kui ka kitsarööpmelisel; nimelt, laiarööpmelisel on võid mõödunud aastal laaditud 20,8%, kitsarööpmelisel — 19,0% enam kui 1927/28 a. Teesade järgi laaditud või kogus on suurenenud väga ebaühtlaselt. Suurima juurekasvu omavad Kesk-Eesti piimanduse-raiooni lähistavad tee-osal, kuna ääre-poolsed raioonid näitavad hoopis väiksemat juurekasvu ehk isegi laaditud või kogus on vähenenud, nagu näiteks, Valga-Irboska teel, samuti näitab vähenemist ka Tallinna-Türi

teeosa. Siin tuleb arvestada aga uue momen-diga, nimelt autotranspordi laienemisega, mis eriti linnade ligidasist raioonest võtavad osa vedu raudteelt ära.

Piima vedu raudteel viimaseil aastail on õige tunduvalt laienenud. 1929/30 a. veeti raudteel piima 126 889 kv, mis ületab eelmise aasta oma 17,4% võrra. Suurem kogus piima tuleb suuremate linnade läheduses olevatelt teesadelt, nagu Tallinna-Haapsalu, Tallinna-Tapa ja Tallinna-Türi.

Munade vedu 1929/30 a. näitas väikest tagasiminekut. Mune on laaditud 20 262 kv eelmise aasta 22 426 kv vastu. Suuremate munasaadetistega esinevad Tapa-Narva, Tapa-Tartu ja kitsarööpmelisel — Türi-Viljandi, millised teesad kokku annavad üle poole kõi-gist munasaadetistest.

Või, piima ja munade vedu raudteel 1929/30 a. (kv).
Trafic du beurre, du lait et des oeufs par chemins de fer en 1929/30 (en quintaux).

1.	Või—Beurre		Piim—Lait		Munad—Oeufs	
	Üldse	Sellest Tallinn	Total	Dont à Tallinn	Üldse	Sellest Tallinn
Laiarööpmeline—Voie large	80 583	77 780	79 687	67 085	14 116	11 590
Tallinn—Haapsalu	8 844	8 829	25 051	22 148	602	629
Keila—Paldiski	46	46	3 176	247	4	4
Tallinn—Tapa	7 259	6 163	30 054	29 443	1 764	1 734
Tapa—Narva	13 340	13 133	13 850	10 839	4 020	3 684
Tapa—Tartu	30 092	29 985	7 546	5 008	4 039	2 136
Tartu—Valga	13 443	12 864	—	—	1 798	1 622
Valga—Irboska	7 559	6 760	—	—	1 829	1 761
Kitsarööpmeline—Voie étroite	51 936	46 601	47 202	39 442	6 146	5 472
Tallinn—Türi	5 672	5 670	30 935	30 022	694	667
Türi—Tamsalu	5 433	4 771	3 688	1 077	1 892	1 489
Türi—Viljandi	16 885	16 379	—	—	2 317	2 301
Viljandi—Mõisaküla	4 439	4 486	1 111	—	725	717
Mõisaküla—Pärnu	9 199	9 173	—	—	224	213
Lelle—Siidi	5 231	5 226	2 331	—	69	65
Riiselja—Orajõe	446	446	285	—	20	20
Tallinn—Välke—Vääina	—	—	8 560	8 343	—	—
Valga—Mõniste	609	—	—	—	1	—
Sonda—Mustvee	4 022	—	292	—	204	—
Üldse—Total	132 519	124 381	126 889	107 127	20 262	17 062
1928/29	116 693	112 239	108 045	84 578	22 426	20 795
Laiarööpmeline 1929/30	80 589	77 780	79 687	67 085	14 116	11 590
1928/29	71 842	70 777	74 546	63 234	14 768	13 705
1927/28	66 702	63 926	70 610	56 589	12 290	10 740
1926	68 236	61 731	—	—	8 233	7 283
1924	22 763	21 966	—	—	1 758	1 649
Kitsarööpmeline 1929/30	51 936	46 601	47 202	39 442	6 146	5 472
1928/29	44 851	41 462	33 499	21 344	7 058	7 090
1927/28	43 320	42 273	35 670	25 518	5 420	4 884

2. Sead ja sealiha. *Porcs et viande de porc.* Sigade kui ka sealiha vedu raudteel 1929/30 a. vähenes tunduvalt eelmiste aastatega võrreldes. Sigu laaditi üldse 34 896

kv eelmise aasta 62 638 kv vastu. Suurim oli sigade vedu raudteel 1927/28 a. — 122 350 kv. Samuti näitab tagasiminekut sealiha vedu. Sealihla laaditi üldse 16 538 kv eelmise aasta

18 241 kv vastu. Sigade veos kõik teosad näitavad tagasiminekut.

2.	Sead	Sealiha	
	Pores	Vlande de pore	
	Üldse Gr. total	Üldse Gr. total	Sellest Tallinna Dont à Tallinn
Lalarüüpmeline—Voie large	27 760	10 650	6 991
Tallinn—Haapsalu	679	1 149	860
Keila—Paldiski	1	35	21
Tallinn—Tapa	2 611	1 460	755
Tapa—Narva	3 454	1 957	127
Tapa—Tartu	14 693	5 039	4 489
Tartu—Valga	2 203	771	736
Valga—Irboska	4 119	239	53
Kitsarüüpmeline—Voie étroite	7 136	5 888	5 519
Tallinn—Türi	670	735	717
Türi—Tamsalu	3 179	975	881
Türi—Viljandi	789	3 716	3 653
Viljandi—Mõisaküla	1 305	170	159
Mõisaküla—Pärnu	507	17	16
Lelle—Sindi	457	154	141
Riiselja—Orajõe	6	40	1
Tallinn—Väike—Vääna	—	1	1
Valga—Mõniste	88	16	—
Sonda—Mustvee	135	64	—
Üldse—Total	34 896	16 538	12 510
1928/29	62 638	18 241	15 267
Lalarüüpmeline 1929/30	27 760	10 650	6 991
1928/29	32 084	12 392	7 867
1927/28	69 370	11 756	6 452
1926	37 975	—	—
1924	18 257	—	—
Kitsarüüpmeline 1929/30	7 136	5 888	5 519
1928/29	30 554	5 849	5 830
1927/28	52 980	5 760	4 753

3. Kartul ja lina. Kartuleid veeti raudteel 1929/30 a. üldse 329 667 kv, mis ei jää palju alla eelmise aasta veost (358 645 kv). Sellest kogu-

sest laaditi laiarüüpmelisel 301 649 kv, kitsarüüpmelisel — 28 018 kv. Laiarüüpmelisel laaditud kogusest tuli Tapa - Narva teosalt 240 414 kv ehk 72,0% kogu raudteel veetud kartuleist.

3.	Kartul				Lina—Lin				
	Pommes de terre				Lina—Lin				
	Üldse kv Total kv	Sellest Tallinna kv Dont à Tallinn kv	Üldse kv Total kv	Sellest Tallinna kv Dont à Tallinn kv	Üldse kv Total kv	Sellest Tallinna kv Dont à Tallinn kv	Üldse kv Total kv	Sellest Tallinna kv Dont à Tallinn kv	
Lalarüüpmeline—Voie large	301 649	179 608	53 444	32 164	28 018	10 284	24 266	12 346	
Tallinn—Haapsalu	15 507	12 055	432	49	16 443	7 767	2 282	257	
Keila—Paldiski	5 745	3 253	9	—	3 814	357	1 324	674	
Tallinn—Tapa	27 857	9 043	8 909	135	2 095	557	8 838	5 621	
Tapa—Narva	240 414	151 128	1 786	545	2 484	860	2 509	966	
Tapa—Tartu	7 275	2 995	13 705	10 001	Mõisaküla—Pärnu	719	236	7 186	4 738
Tartu—Valga	2 817	772	6 129	3 785	Lelle—Sindi	562	146	1 302	5
Valga—Irboska	2 034	362	22 474	17 649	Riiselja—Orajõe	181	19	127	—
Kitsarüüpmeline—Voie étroite	28 018	10 284	24 266	12 346	Tallinn—Väike—Vääna	709	341	7	1
Tallinn—Türi	16 443	7 767	2 282	257	Valga—Mõniste	436	—	277	84
Türi—Tamsalu	3 814	357	1 324	674	Sonda—Mnustvee	552	1	464	—
Türi—Viljandi	2 095	557	8 838	5 621	Üldse—Total	329 667	189 892	77 710	44 510
Viljandi—Mõisaküla	2 484	860	2 509	966	1928/29	358 645	...	65 787	35 400
Mõisaküla—Pärnu	719	236	7 186	4 738	Kitsarüüpmeline 1929/30	301 649	179 608	53 444	32 164
Lelle—Sindi	562	146	1 302	5	1928/29	328 507	244 713	42 006	25 262
Riiselja—Orajõe	181	19	127	—	1927/28	498 008	389 570	97 616	55 140
Tallinn—Väike—Vääna	709	341	7	1	1926	208 657	152 595	90 027	44 501
Valga—Mõniste	436	—	277	84	1924	273 841	182 434	93 635	76 530
Sonda—Mnustvee	552	1	464	—	Lalarüüpmeline 1929/30	28 018	10 284	24 266	12 346
Üldse—Total	329 667	189 892	77 710	44 510	1928/29	30 078	...	23 181	10 138
1928/29	358 645	...	65 787	35 400	1927/28	32 440	19 990	42 061	17 772
Kitsarüüpmeline 1929/30	301 649	179 608	53 444	32 164	Linu laaditi raudteel vähe rohkem kui				
1928/29	328 507	244 713	42 006	25 262					
1927/28	498 008	389 570	97 616	55 140					
1926	208 657	152 595	90 027	44 501					
1924	273 841	182 434	93 635	76 530					
Lalarüüpmeline 1929/30	28 018	10 284	24 266	12 346					
1928/29	30 078	...	23 181	10 138					
1927/28	32 440	19 990	42 061	17 772					

Paumaterjalil vedo raudteel 1929/30 a.—Trafic du bois par chemins de fer en 1929/30 (en quintaux).

4.	Palgid, pakud ja propsid		Lauad ja p'angud		Põletispuud	
	Poutres, blocs et étais		Planches		Bois de chauffage	
	Üldse	Sellest Tallinna	Total	Dont à Tallinn	Üldse	Sellest Tallinna
Lalarüüpmeline—Voie large	1 964 755	1 258 842	1 223 673	1 028 809	1 312 170	883 824
Tallinn—Haapsalu	119 538	72 365	83 460	25 106	112 490	81 254
Keila—Paldiski	5 514	1 982	469	17	5 868	4 802
Tallinn—Tapa	226 790	169 217	343 845	298 684	226 347	189 012
Tapa—Narva	698 647	366 698	239 001	214 124	566 288	447 189
Tapa—Tartu	480 209	426 251	407 398	368 764	188 623	32 762
Tartu—Valga	252 283	122 167	75 961	53 669	112 948	32 775
Valga—Irboska	181 774	109 162	129 519	68 445	99 586	46 730
Kitsarüüpmeline—Voie étroite	2 112 518	842 849	366 288	64 703	935 571	194 791
Tallinn—Türi	387 078	323 562	24 558	11 428	96 574	73 728
Türi—Tamsalu	239 457	124 701	49 231	32 921	12 811	6 676
Türi—Viljandi	74 375	15 830	13 474	5 408	8 992	4 550
Viljandi—Mõisaküla	214 926	71 890	65 619	3 031	24 420	3 194
Mõisaküla—Pärnu	104 899	100 451	36 489	1 180	96 617	8 987
Lelle—Sindi	231 874	132 541	5 351	993	130 346	42 806
Riiselja—Orajõe	134 617	45 796	24 152	—	144 205	42 295
Tallinn—Väike—Vääna	2 834	2 386	909	170	1 495	124
Valga—Mõisaküla	136 050	26 214	101 930	9 572	83 583	8 031
Sonda—Mustvee	496 408	—	45 145	—	388 558	—
Üldse—Gr. total	4 077 273	2 101 691	1 589 961	1 093 512	2 247 741	1 078 615
1928/29	4 278 689	1 928 907	1 578 978	890 727	2 535 769	816 199
Lalarüüpmeline 1929/30	1 964 755	1 258 842	1 223 673	1 028 809	1 312 170	883 824
1928/29	1 986 679	1 173 379	1 021 272	812 673	1 038 836	558 274
1927/28	2 121 902	1 451 129	763 015	469 385	1 581 784	912 862
1926	1 900 410	1 488 489	740 070	529 910	1 305 201	812 838
1924	1 738 292	1 282 660	804 729	718 115	1 331 156	914 477
Kitsarüüpmeline 1929/30	2 112 518	842 849	366 288	64 703	935 571	194 791
1928/29	2 218 960	753 528	557 708	78 054	1 501 333	259 925
1927/28	2 056 848	782 304	453 619	73 347	1 364 685	423 590

eelmisel aastal; 1929/30 a. laaditi 77 710 *kv*, eelmisel aastal 65 787 *kv*. Varemata aastatega võrreldes on lina vedu vähenenud ligi kahekordselt. See pole aga põhjustatud mitte ainult liikunud linade koguse vähenemise tõttu, vaid vähenenud on ka ühe ja sama kauba kahekordsed laadimised.

4. Puumaterjal.

Bois.

Puumaterjali vedu raudteel 1929/30 a. üldiselt näitas väikest tagasiminekut. Üldse laaditi raudteel palke, pakke ja propse — 4 077 273 *kv* (eelmisel aastal — 4 278 639 *kv*), laude ja planke — 1 589 961 *kv* (eelm. a. — 1 578 978 *kv*), põletispuid — 2 247 741 *kv* (eelm. a. — 2 535 769 *kv*). Suuremat tagasiminekut võib märkida puumaterjali veos kitsarööpmelisel teil.

5. Tera- ja jahvatatud viil.

Céréales et farines.

Tera- ja jahvatatud vilja üldiselt veeti raudteel 1929/30 a. eelmisest aastast tunduvalt enam — kokku kõiki vilju 935 527 *kv* eelmise aasta 817 098 *kv* vastu. Eriti suurenes rukki ja kaera vedu. Rukist laaditi 294 781 *kv* eelmise aasta 206 230 *kv* vastu, kaeru — 134 855 *kv*, eelmisel aastal 80 054 *kv*. Jahvatatud vilja

Tera ja jahvatatud vilja vedu raudteel 1929/30 a. (kvintaalides).
Trafic des céréales et farines par chemins de fer en 1929/30 (en quintaux).

vedu seevastu vähenes. Jahvatatud vilja laaditi 438 039 *kv* eelmise aasta 456 976 *kv* vastu.

Teravilja saadetsed 1929/30 a.

	Liina des asuvalise jaamadesse	Maal asuvalise jaamadesse	Maal asuvalist jaamadest saadatud
Rukist	182 701	132 080	6 510
Nisu	7 410	8 322	4 429
Otri	24 576	28 044	6 603
Kaeru	53 328	81 027	7 885
Jahvatat. vilja	289 910	148 129	26 894
Kokku	537 925	397 602	52 126
1928/29	540 095	277 003	59 776
1927/28	365 527	134 197	41 888

Järgnevas tabelis raudteel veetud tera- ja jahvatatud vilja hulk on võetud kokku linnades- ja maalasuvate jaamade järgi. Raudteel veetud üldisest teravilja kogusest on läinud maalasuvaisse jaamadesse üldse 397 602 *kv* (42,3%), sellest rukist 132 080 *kv* (44,3%), nisu 8 322 *kv* (52,0%), otri — 28 044 *kv* (53,3%), kaeru 81 027 *kv* (60,3%) ja jahvatatud vilja 148 129 *kv* (33,3%). Seevastu maalasuvast jaamadest on laaditud kõigest 52 126 *kv*. Sellest näeme, et teraviljakaubandus 1929/30 a. on suurel määral sündinud sisseveetava vilja arvel, kuna raudteel veetud omamaa vilja kogus oli väike. Eriti tähelepanuväärne on suur rukkisaadetiste kogus maalasuvaisse jaamadesse, mis kaugelt ületab kohaliku maatarahva tarvituse ning näitab, et ka põllupidajad sel aastal otsid suuremal hulgal sisseveo rukist oma majapidamise tarvituseks.

Väetisainete ja põllutööriistade masinate vedu raudteel 1929/30 a. (*kv*)
Trafic des engrais, des machines et de l'outillage agricoles par chemins de fer en 1929/30 (en quintaux).

Siht-teosad. Districts du réseau de destination.	Rukis Seigle	Nisu Froment	Oder— Orge	Kaer Avoine	Jahv vili	Siht-teosad. Districts du réseau de destination.	
						Väetisained Engrais	Põllutööriistad Machines et outillage agric.
Lalarööpmeline—Voie large	184 242	11 835	30 700	93 423	290 837		
Tallinn—Haapsalu	8 073	1 757	4 311	5 749	26 999		
Paldiski—Klooga	886	10	235	390	3 233		
Tallinn—Tapa	11 853	5 869	5 912	13 958	23 250		
Tapa—Narva	30 326	1 020	4 214	18 098	84 307		
Tapa—Tartu	99 894	1 742	11 280	22 619	57 103		
Tartu—Valga	5 479	1 461	15 449	34 669			
Valga—Irboska	23 024	385	2 754	15 940	47 743		
Üleantud kitsarööpmelisele— Transmis à la voie étroite	4 477	452	533	3 220	13 533		
Kitsarööpmeline—Voie étroite	110 539	3 897	21 920	0 932	147 202		
Tallinn—Türi	15 029	1 569	12 379	7 819	25 472		
Türi—Tamsalu	14 061	361	657	5 285	12 528		
Türi—Viljandi	87 435	290	1 590	9 917	30 884		
Viljandi—Mõisaküla	12 440	640	1 157	5 226	9 209		
Mõisaküla—Pärnu	18 884	675	4 720	7 211	47 907		
Lelle—Sindi	8 940	239	939	2 158	6 793		
Riiselja—Orajõe	2 354	36	252	1 278	3 117		
Tallinn—Välke—Vääna	60	21	25	34	429		
Valga—Mõniste	1 104	7	69	1 145	8 001		
Sonda—Mustvee	112	5	49	609	2 712		
Üleantud lalarööpmelisele— Transmis à la voie large	121	57	183	240	365		
Üldse laia- ja kitsar. t.—Total des chemins de fer unis	294 781	15 732	52 620	134 355	438 039		
1928/29	206 230	3 732	70 106	80 054	456 976		
Lalarööpmel. t. 1929/30	184 242	11 835	30 700	93 423	290 837		
1928/29	125 520	3 164	49 662	51 593	327 754		
1927/28	48 128	5 073	31 395	52 591	217 614		
1926	120 002	...	29 029	42 251	249 093		
1924	128 769	...	57 148	152 824	164 960		
Kitsarööpmel. t. 1929/30	110 539	3 897	21 920	0 932	147 202		
1928/29	80 710	568	20 444	28 521	129 222		
1927/28	21 640	3 480	8 570	13 943	97 290		
Üleantud kitsarööpmel.—Transmis à la voie étroite	4 477	452	533	3 220	13 533		
Lalarööpmeline—Voie large						195 974	25 160
Tallinn—Haapsalu						20 249	1 883
Paldiski—Klooga						281	132
Tallinn—Tapa						14 493	3 485
Tapa—Narva						26 508	5 096
Tapa—Tartu						82 003	7 003
Tartu—Valga						20 244	2 607
Valga—Irboska						26 883	3 561
Üleantud kitsarööpmel.—Transmis à la voie étroite						5 313	1 413
Kitsarööpmeline—Voie étroite						198 130	12 063
Tallinn—Türi						62 852	4 014
Türi—Tamsalu						20 668	1 702
Türi—Viljandi						57 834	1 640
Viljandi—Mõisaküla						11 939	1 273
Mõisaküla—Pärnu						6 751	1 774
Lelle—Sindi						13 504	712
Riiselja—Orajõe						2 096	62
Tallinn—Välke—Vääna						518	7
Valga—Mõniste						4 401	312
Sonda—Mustvee						288	37
Üleantud lalarööpmel.—Transmis à la voie large						12 235	530
Üldse laia- ja kitsarööpmel. t.—Total pour les voies larges et étroites						394 104	37 223
1928/29						390 097	54 893
1927/28						344 302	28 261

Sihtjaamad Station de destinal.	Või—Beurre				Piim—Lait				Munad—Oeufs				Sead—Pores							
	Tallinn	Teised	Üleantud kitsarõp. teele	Kokku	Tallinn	Kadrina	Teised	Kokku	Tallinn	Teised	Üleantud kitsarõp. teele	Kokku	Tallinn	Tallinn haruteed	Ülemiste	Narva	Tapa	Tartu	Teised	
Staate- jaamad Station d'expédition	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
Haapsalu	985	—	—	985	197	—	—	197	505	—	—	505	47	—	415	—	—	22	—	4
Taebla	1489	—	—	1489	141	—	3	144	19	—	—	19	—	—	31	—	—	—	—	3
Palivere	501	3	—	504	—	—	—	—	16	—	—	16	—	—	—	—	—	—	—	3
Risti	3342	3	—	3345	2	—	—	2	9	32	—	41	—	—	—	—	—	—	—	54
Ellamaa	—	—	—	—	22	—	—	91	113	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sooniste	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Riisepere	1081	9	—	1040	2010	—	4	2014	36	1	—	37	—	—	5	—	—	—	—	4
Laitse	—	—	—	—	1265	—	65	1330	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vasalemma	839	—	—	889	1424	—	574	1998	43	—	—	43	—	—	9	—	—	—	—	—
Kella	592	—	—	592	10817	—	1801	12618	1	—	—	1	—	6	16	—	—	—	—	50
Saue	—	—	—	—	6270	—	398	6608	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
Pääsküla	—	—	—	—	—	—	8	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nõmme	—	—	—	—	—	—	19	19	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Paldiski	46	—	—	46	35	—	618	653	4	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	1
Põllkülla	—	—	—	—	198	—	1430	1628	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Klooga	—	—	—	—	14	—	881	895	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tallinn	—	960	—	960	—	—	4	4	—	11	—	11	—	—	—	—	—	6	—	38
Tallinn haruteed	—	—	29	29	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	773	—	—
Ülemiste	10	—	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	45
Lagedi	—	—	—	—	5342	—	—	5342	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Aruküla	185	—	—	185	880	—	—	880	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—
Raasiku	216	98	—	305	11415	—	29	11438	14	—	—	14	—	—	79	—	3	—	—	4
Kehra	807	—	—	807	3570	—	512	4112	—	—	—	—	—	—	9	—	—	—	—	8
Aegvidu	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Jäneda	—	—	—	—	2321	—	—	2321	13	—	—	13	—	—	7	—	—	—	—	—
Lehtse	4734	11	—	4745	5779	—	—	5779	743	—	—	743	45	29	—	—	—	—	—	14
Tapa	211	1	—	212	136	—	42	178	962	19	—	981	6	50	81	41	—	—	947	263
Kadrina	2537	31	9	2627	6872	—	57	6929	96	38	—	129	—	—	41	—	—	—	—	22
Rakvere	6843	51	—	6894	915	—	209	1124	3336	119	—	3455	4	288	794	246	360	—	—	168
Vaeküla	—	—	—	—	2477	—	206	2683	2	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—
Kabala	214	5	—	219	—	—	79	579	652	35	—	53	—	—	25	201	16	—	—	855
Sonda	—	—	—	—	—	—	168	168	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9
Küttejõu	—	2	—	2	441	181	137	739	42	5	—	47	—	—	—	—	—	—	—	—
Püasi	1	7	—	8	88	834	—	922	71	8	—	79	—	—	45	—	—	—	—	84
Kohtla	327	10	—	337	—	—	—	—	8	4	—	12	—	—	—	—	—	—	—	62
Sompa	22	—	—	22	—	—	—	—	10	17	—	27	—	—	—	—	—	—	—	—
Jõhvi	2221	24	—	2245	4	3	122	129	84	128	—	212	—	—	174	13	92	—	—	95
Oru	—	—	—	—	42	—	215	257	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vaivara	445	3	—	448	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8
Anvere	470	65	—	535	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Soldino	—	—	—	—	—	—	—	227	227	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Narva	3	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8
Tamsalu	627	—	—	627	3385	1465	95	4945	268	—	—	266	4	—	—	—	—	—	—	157
Kiltsi	2370	10	—	2380	1619	—	79	1692	120	6	—	126	—	—	189	187	460	480	—	169
Rakke	3982	—	—	3982	1	—	854	855	106	1850	—	1956	—	58	22	—	1057	482	—	144
Vägeva	755	—	—	755	—	—	4	4	4	1	—	5	—	—	1	—	—	—	—	4
Pedia	858	28	—	886	—	—	44	44	57	11	—	68	—	—	1	—	—	—	—	3
Jõgeva	9650	22	1	9673	—	—	1	1	618	24	—	642	—	—	218	68	4108	4792	—	98
Kaarepera	3357	13	—	3370	—	—	2	2	2	—	—	2	—	—	1	—	162	1093	—	187
Tabivere	1466	4	—	1470	—	—	—	—	2	10	—	12	—	—	10	25	24	—	—	72
Kärkna	602	—	—	602	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	—	—	—	—	8
Tartu	6338	29	—	6367	3	—	—	3	961	1	—	962	2	—	38	2	26	—	—	195
Nõo	1033	1	—	1034	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	—	—	—	—	45
Elva	2378	45	—	2423	—	—	—	—	485	17	—	502	20	—	14	1	118	757	—	161
Pauperpa	2375	13	—	2388	—	—	—	—	323	84	—	407	—	—	9	—	—	—	—	121
Fuka	3569	4	—	3573	—	—	10	10	658	46	—	704	2	—	6	—	63	342	—	221
Mägiste	1091	—	—	1091	—	—	—	—	33	7	—	40	—	—	—	—	—	—	—	—
Keeni	1058	483	—	1541	—	—	—	—	99	19	—	112	—	—	2	—	—	—	—	30
Sangaste	807	6	—	813	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	17
Valga-Eesti	11	26	—	37	—	—	—	—	29	2	—	31	—	—	2	—	—	—	—	25
Karula	901	—	—	901	—	—	—	—	4	—	—	4	—	—	3	10	2	—	—	19
Antsla	2542	33	—	2575	—	—	—	—	426	18	—	444	—	—	9	8	13	1017	—	956
Sõmerpalu	1096	18	—	1114	—	—	—	—	—	—	—	—	—	270	—	—	52	105	—	164
Võru	386	124	—	510	—	—	—	—	850	6	—	856	6	—	147	24	35	18	—	336
Hussari	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lepasaare	1086	449	—	1535	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	8	—	—	—	—	21
Piusa	478	4	—	482	—	—	—	—	55	10	—	65	—	—	—	—	—	—	—	—
Petersi	534	56	1	591	—	—	—	—	350	7	—	357	2	—	205	69	43	29	—	206
Irbeska	279	115	—	394	—	—	—	—	95	7	—	102	—	—	—	—	—	—	—	—
Kokku—Total	77780	2761	40	80581	67855	2356	9446	79687	11590	2526	—	14116	148	647	2531	949	8076	10139	4728	—

	Paigid, pakud, propsid—Poudres, blocs et états										Laud ja plangud—Planches					
	Tallinn		Tallinn haruteed	Ülemiste	Raaskü	Narva	Tartu	Teised	Üleminevad	Kokku	Nõmme	Tallinn	Ülemiste ja Tallinn haruteed	Teised	Üleminevad	Kokku
	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
Haapsalu	—	117	—	—	—	—	—	282	—	399	700	38	—	—	—	738
Taevla	—	94	374	—	—	—	—	120	—	588	—	20	—	—	—	80
Pallvere	—	848	1874	352	—	—	—	2802	—	5876	—	174	220	1	—	395
Risti	2926	3227	3740	4102	—	—	—	9929	148	24072	673	947	10078	859	—	12557
Ellamaa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sooniste	—	1	86	690	—	—	—	840	—	1617	—	—	—	5	—	5
Riisepere	11000	1823	29927	15782	458	—	—	9211	680	68381	1075	4113	1556	1151	—	7895
Laitse	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vasatemma	6680	22	5088	3982	—	—	—	1408	154	17334	452	10	50	—	—	512
Keila	1	464	140	—	—	—	—	140	—	745	780	29	0702	51	—	7562
Saue	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25	—	25
Pääsküla	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nõmme	—	—	132	—	—	—	—	152	242	526	—	1	1168	2214	368	3751
Järve	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Paidisküla	—	—	—	440	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Põllküla	—	—	—	—	—	—	—	—	324	764	—	13	—	—	—	13
Klooga	1418	210	634	698	—	—	—	1790	—	4750	321	4	—	151	—	476
Tallinn	—	—	—	—	—	—	—	35	—	35	523	—	278	1195	—	1996
Tallinn haruteed	130	—	—	18714	—	—	3	8079	—	26926	18676	67826	140	2417	—	89859
Ülemiste	—	434	—	—	52	—	—	392	—	878	3475	316	8344	3747	—	15912
Lagedi	—	—	—	—	—	—	—	41	—	—	—	—	—	—	—	—
Aruküla	—	16	3302	1284	—	—	—	614	186	5412	—	—	—	—	—	—
Raaskü	—	320	374	—	—	—	—	600	—	1294	52	154	4670	26	—	4902
Kehta	3796	185	26508	6044	650	—	—	2885	148	40194	700	951	33620	2528	182	37981
Aegvildu	622	1852	11052	18652	4400	—	—	15730	928	53436	4016	11362	95434	5336	—	116148
Jäneda	—	120	3802	867	—	—	—	759	—	5548	150	276	25247	42	—	25715
Lehtse	—	—	16552	26372	—	—	—	9236	—	52160	1388	1	18786	1	—	20776
Tapa	126	466	8315	15006	248	—	—	16705	—	40866	286	306	31143	471	—	32156
Kadrina	96	286	964	8664	—	—	—	6759	—	16769	160	492	258	148	—	1058
Rakvere	2320	180	3704	9106	—	—	—	342	—	15652	2672	12048	56592	977	—	72289
Vaeküla	858	—	3474	2384	—	—	—	4188	—	10904	—	—	—	—	—	—
Kabala	862	310	16504	2898	—	—	—	18524	—	39098	—	—	8954	90	—	9044
Sonda	192	1848	64056	28376	4622	—	—	180872	104	280370	2103	572	29420	1944	—	34039
Kütejäo	—	168	—	3362	—	600	—	900	—	5030	—	842	3282	6950	—	4314
Püssi	512	684	12030	1830	376	2	—	5741	—	21175	1998	448	61548	2795	—	66769
Kõhtla	1524	282	9810	1846	—	—	—	5201	1022	19635	—	—	376	12	—	388
Sompa	1846	—	12152	6818	—	130	—	4672	204	25652	—	—	—	—	—	—
Jõhvi	—	108	12782	17484	300	592	—	20009	—	51275	—	172	—	650	—	822
Oru	166	—	16786	722	—	7242	—	13082	651	38602	—	—	—	—	—	—
Valvare	—	450	3066	11498	1816	—	—	15700	—	32530	288	—	170	722	—	1180
Auvere	—	144	2704	15694	1718	122	—	22641	—	43023	1200	264	—	1466	—	2990
Soldino	—	—	172	2690	260	—	—	3532	—	6854	—	—	—	—	—	—
Narva	8240	—	15666	74566	13606	—	—	2000	—	112078	332	388	38798	60	510	40088
Tamsalu	384	958	11284	50638	1360	—	—	6588	—	71212	1443	1483	40862	917	—	44725
Kiltsi	—	2943	21258	24818	—	—	—	709	1144	60872	2444	2130	89951	1149	—	86668
Rakke	1216	342	20878	18038	—	—	—	5952	1220	47646	35	560	15764	909	—	17268
Vägeva	—	526	7204	24714	—	—	—	724	7166	40564	—	6	—	8	—	14
Pedja	1134	—	808	7812	—	—	—	1756	—	11010	—	—	302	2	—	304
Jõgeva	1080	440	6442	52698	—	2301	—	5218	—	66179	—	516	9402	10	—	9925
Kaarepera	880	—	4874	13700	—	—	—	3904	—	23606	—	—	—	174	—	174
Taivivere	—	1306	13984	2324	—	—	—	895	—	19443	—	—	—	436	7	493
Kärkna	—	—	4186	—	—	—	—	62	—	4248	—	—	276	320	—	596
Tartu	1002	5588	86492	32546	—	—	—	683	9118	135429	26008	7700	295792	2846	1882	241228
Nõo	—	—	11902	1150	—	—	1299	—	179	14590	596	—	4710	252	—	5558
Elva	—	610	5448	—	—	—	2379	—	—	8437	472	3	1360	802	—	2637
Palupera	—	104	6012	8726	—	—	13744	7850	—	36436	224	448	14134	2846	—	17152
Puka	—	350	27638	—	—	—	88562	1510	1182	119242	164	276	18002	5944	—	24386
Mägiste	—	—	8192	—	—	—	422	560	—	9174	—	512	—	4376	—	4688
Keeni	—	—	1744	19676	—	—	86	10650	216	26572	—	—	—	127	—	127
Sangaste	—	896	5070	8359	—	—	—	952	254	13530	510	3758	8284	1743	3372	17667
Valga	—	1	500	21730	—	—	—	71	—	22302	146	333	2049	1218	—	3746
Kärula	—	378	4450	13290	—	—	—	7681	6932	32931	—	—	—	137	—	137
Antsla	—	—	5868	7199	—	—	—	352	4752	18168	—	—	708	598	19568	20660
Sõmerpalu	—	—	4528	7948	—	—	—	4464	743	17688	—	316	304	77	—	697
Võru	1102	—	1010	—	—	—	528	8924	850	12414	2082	2067	40830	1660	22190	68769
Hussari	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lepasaare	2646	158	25972	2630	—	—	—	3265	4696	39269	164	500	792	236	9916	11608
Piusa	974	166	17528	1502	—	—	898	3596	16834	41488	1260	—	21646	233	1176	24315
Fetseri	—	—	15914	240	—	—	—	3144	—	19193	—	—	1114	666	1092	2872
Irboska	—	—	584	—	—	—	—	34	—	618	—	—	168	84	—	252
Kokku-Total	51913	28655	604420	626767	20866	8688	111504	444006	59930	1964755	77578	121505	907304	57028	60263	1223673

Transport des marchandises par chemins de fer en 1929/30 (en quintaux) (suite).
A. Marchandises d'exportation. I. A. voie large.

Põletispuid—Bois de chauffage									Kartul—Pommes de terre									
Nõmme	Tallinn	Tallinn haruteed	Ülemiste	Rakvere	Tartu	Teisel	Üleminevad	Kokku	Tallinn	Tallinn haruteed	Kadrina	Rakvere	Narva	Tartu	Teisel	Üleantud kõlarõop.	teele	Kokku
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	78
—	1732	—	—	—	—	900	—	2632	317	—	—	—	—	7	80	11	415	
8650	1126	1750	—	—	—	—	—	2876	337	—	—	17	—	—	35	5	394	
600	6448	4152	—	—	—	1734	—	15984	160	—	—	—	—	1	67	—	228	
—	22374	6276	—	—	—	3003	300	32613	219	—	—	—	—	1	63	12	295	
—	—	174	—	—	—	—	—	174	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
3900	2188	146	176	—	—	120	—	6530	28	—	—	—	60	—	142	—	230	
12930	18216	1560	124	—	—	1290	—	34120	375	—	—	2	7	—	88	1	473	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1450	9075	4434	—	—	—	250	150	15358	1256	3024	—	1	1	1	1292	379	5954	
540	436	166	158	—	—	25	—	1323	2737	2658	—	2	—	—	1007	7	6411	
—	211	178	—	—	—	—	—	357	944	—	—	—	—	—	67	5	1016	
220	—	—	—	—	—	—	—	220	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	158	—	—	—	114	—	272	—	—	—	—	—	—	20	—	20	
376	4310	328	—	—	—	610	—	5624	1379	1286	5	—	11	11	37	7	71	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	164	—	—	12	1556	116	4733	
100	64	—	100	—	—	—	—	264	—	588	—	—	—	2	371	51	1012	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
2964	—	1174	—	—	—	472	—	4610	—	—	352	60	10	19	422	—	863	
8781	40144	—	—	—	—	982	—	49907	—	—	492	164	—	308	8872	3426	13060	
746	1070	—	—	—	—	2198	—	17016	2	—	—	—	—	—	6	—	8	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	47	348	—	—	—	—	5	87	—	
—	1150	6518	—	—	—	—	—	7666	98	224	—	—	—	—	27	6	355	
—	606	1476	2046	—	—	—	—	4128	499	2042	—	—	—	—	117	3	2684	
768	20003	3814	1241	—	—	986	—	26810	183	192	—	8	—	89	218	31	671	
5540	20753	60382	1136	140	—	10610	—	98441	212	—	—	—	—	3	59	8	285	
1550	389	6730	—	—	—	449	—	9118	545	320	—	3	1	5	125	3	997	
116	4291	2016	358	156	—	879	—	7816	805	1508	19	19	3	148	710	238	3448	
—	699	124	12	—	—	—	—	837	776	1242	90	25	6	22	1151	1707	5019	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
850	422	274	—	448	—	380	—	2372	471	7446	—	347	16	688	4941	242	14131	
—	934	—	—	—	—	15	—	949	4385	23790	1285	—	78	3213	12512	7120	52333	
—	804	—	—	130	—	—	—	934	2490	9376	—	7	24	8	1542	627	14074	
—	17016	1264	324	2426	—	4936	—	25966	7283	14132	2974	1826	143	1965	966	2584	31173	
1487	111619	119655	2692	22242	2099	6180	—	268974	1128	4570	—	76	40	—	744	12	6570	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	1074	164	—	956	—	—	—	1594	1144	2787	—	3	34	140	291	61	4410	
122	23876	2768	672	9316	—	8270	—	44402	7283	21216	1198	2092	708	13	3542	975	37025	
162	14174	25768	786	2202	—	520	—	43572	1381	12270	1952	755	1568	1851	10566	2896	33239	
818	23341	19714	668	1040	—	6742	—	10634	3598	6110	—	39	1521	22	5399	1407	18094	
—	2954	10552	—	132	—	8315	314	54210	1541	15216	—	1713	3516	160	560	85	22791	
—	3986	—	—	—	—	15997	—	29635	71	1358	—	8	880	3	212	8	2040	
—	20410	8336	—	—	—	1930	—	5916	633	486	—	631	14	84	37	1885	—	
—	—	—	—	—	—	11104	—	39850	500	492	—	11	436	349	689	—	2537	
—	—	—	—	—	—	3092	—	3092	7	—	—	—	—	—	3	6	16	
704	11094	19024	258	—	—	3108	—	34188	56	—	—	4	—	1	17	18	96	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1058	7737	5333	118	—	2416	4917	—	21579	153	—	—	15	84	31	125	5	413	
128	2958	1652	—	—	13027	3089	—	20854	499	772	7	11	116	449	624	341	2819	
—	970	—	454	—	100	117	—	1641	651	—	4	14	14	111	142	109	1045	
—	3978	5000	9450	140	5083	2513	—	26230	263	—	—	2	9	7	90	18	359	
—	1614	1248	—	—	1929	752	—	5543	13	—	—	5	5	52	119	5	194	
—	150	342	—	—	4497	13	—	5002	239	—	—	5	16	8	136	108	512	
—	134	310	—	—	9082	—	—	9476	39	—	—	12	10	404	30	13	508	
—	176	—	—	—	52096	—	—	52272	147	—	—	80	—	145	17	7	396	
3670	2792	32158	6128	—	588	690	—	588	11	—	—	—	4	7	12	—	34	
—	—	—	—	—	—	—	—	45438	208	—	—	2	6	—	714	35	965	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	906	—	—	996	105	170	—	2	1	39	51	7	375	
1166	1598	—	—	—	1792	—	—	1792	252	—	—	2	1	380	73	16	724	
—	—	—	—	—	21952	—	—	24716	44	—	—	1	3	142	107	6	303	
—	—	628	—	—	27514	352	—	25492	94	—	—	2	—	298	222	14	630	
—	—	—	—	—	2924	1316	—	4240	13	—	—	—	4	87	41	3	148	
478	486	—	—	—	2158	226	—	3548	24	—	—	—	—	91	75	5	195	
208	—	292	—	—	5032	8878	—	14410	33	—	—	—	—	52	138	13	236	
1721	17547	11525	1	—	1461	2999	—	35254	37	—	—	2	—	24	142	1	206	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	132	256	—	—	—	148	—	6196	8	—	—	—	—	5	106	1	120	
—	3670	156	—	—	—	3556	—	7382	35	—	—	—	4	63	374	26	502	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	26	—	—	—	—	15	63	7	116	
—	158	100	—	—	—	100	—	358	33	—	—	5	3	5	342	23	461	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1109	1534	1584	548	—	—	8289	1170	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	17576	17094	2368	—	—	8012	—	15146	12	3	—	—	—	13	55	4	87	
—	1554	—	—	—	—	960	—	66888	8	—	—	—	—	5	30	—	43	
—	—	—	—	—	—	—	—	2534	20	—	—	—	—	15	203	18	260	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	167	—	—	4	1	9	254	14	445	
57910	453525	400483	29816	39396	178670	150730	1940	1312470	46032	133576	8542	7548	9492	10843	62777	22839	301649	

Transport des marchandises par chemins de fer en 1929/30. (en quintaux) (suite).
A. Marchandises d'exportation. II. A. voie étroite.

Peekon—Bacon					Nahad toored—Peaux brutes				Linaid ja takud—Lin et étoupe								Puuvihi ja marjad Fruits et baies			
Tallinn sadam	Tallinn välke	Teisel	Üleantud laarõppu.	Kokku	Tallinn	Teisel	Üleantud laarõppu.	Kokku	Tallinn	Vijjandi	Pärnu	Välga	Teisel	Üleantud laarõppu.	Kokku	Tallinn	Teisel	Üleantud laarõppu.	Kokku	
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	
1	44	1	1	68	644	644	644	644	60	117	121	121	301	301	1954	1354	1354	1354	1354	
16	10	5	1	32	14	14	14	14	19	9	2	2	29	29	6	6	6	6	6	
9	53	1	1	62	5	5	5	5	7	17	17	17	86	86	8	8	8	8	8	
21	109	1	1	131	5	5	5	5	26	36	36	36	557	557	5	5	5	5	5	
12	33	5	1	51	7	7	7	7	70	14	14	14	89	89	28	28	28	28	28	
1	373	1	1	4	2	2	2	2	6	102	4	4	68	68	22	22	22	22	22	
11	373	1	1	385	7	7	7	7	9	102	4	4	68	68	180	180	14	14	14	
23	44	1	1	68	1	1	1	1	4	7	7	7	39	39	67	67	1	1	1	
16	10	5	1	32	14	14	14	14	19	9	9	9	187	187	38	38	38	38	38	
9	53	1	1	62	5	5	5	5	26	36	36	36	557	557	5	5	5	5	5	
21	109	1	1	131	5	5	5	5	70	14	14	14	89	89	28	28	28	28	28	
12	33	5	1	51	7	7	7	7	6	102	4	4	68	68	22	22	22	22	22	
1	373	1	1	4	2	2	2	2	9	102	4	4	68	68	180	180	14	14	14	
11	373	1	1	385	7	7	7	7	6	102	4	4	68	68	180	180	14	14	14	
28	444	7	7	474	91	10	139	240	670	209	95	117	32	1117	126	36	20	182	182	
31	328	3	3	413	1	1	1	1	6	17	3	3	26	26	10	2	2	13	13	
1	2	17	2	81	3	3	6	9	4	76	4	84	19	181	58	75	75	128	128	
2	2	2	2	6	1	1	1	1	4	76	4	4	84	19	181	58	75	75	128	
1320	1265	38	6	2620	11	116	2	129	140	581	154	4	15	894	2691	27	10	2728	2728	
748		2		750					45	79	1			125	542	6	2	550	550	
21	205	12	3	331	59	74	38	171	5438	278	710	477	918	7818	123	11	14	148	148	
	13	3		16	4	1		5				1		1	114	11	3	128	128	
13	55	4		72	2	3		5	12	418	172	1	86	689	141	38	6	185	185	
24	33	2		59	4	45	1	50	950	25	323	23	191	1632	76	11	3	90	90	
20	11	2		18	18	18		18	4	26	94		31	187	1	12		13	13	
	7	2		23	7		1	1	348	875			297	1518						
9		1		10	366	240	92	698	4738	339	185	1	133	258	5469	10	15	33	33	
1				30						13	45		2	60	6	14		20	20	
				10						57	9		1	57		47		47	47	
				1		185		185	84	108	18		3	213						
				1		1		1			7		32	39		2		2	2	
				15		1		1			11			15						
				1		1		1			8		1	10						
10	1	1	1	12	1	1		2		1	11		9	9				2	2	
17	40	5	5	62	3			3	1	1	6		29	41	1			1	1	
	35	2		37				3					1	9						
37				37		5		5	4	8	745		458	1215	24	18	2	44	44	
		5		5							16			16	14	1	1	16	16	
1				1		3		3		12				12	16	11		27	27	
						2		2							43	9		9	9	
																131	2	2	2	
																		32	32	
																		1	1	1
																		1	1	1
																		3	3	3
																		8	8	8
		10	25	35	3	1	4	4							48	453	648	1099	1099	1099
		3	26	29		45	36	81							52	2	690	692	692	692
2362	3156	205	165	5638	568	1407	316	2291	12346	3463	3257	747	2535	1338	24266	4108	2231	1065	8004	

Tab. 2. VALISKAUBANDUS MUUDE RIIKILEGA NOVEMBRIS 1930 a.—COMMERCE EXTÉRIEUR avec les AUTRES PAYS en NOVEMBRE 1930.

Table with 8 columns: Rahnusvaheline statistiliste territooriumide numeratsioon, Sissevedu Importation (ton, kr), Väljavedu Exportation (ton, kr), Numéroation internationale des territoires statistiques, and Sissevedu Importation (ton, kr) and Väljavedu Exportation (ton, kr).

Tab. 3. Tähtsamate ainete väliskaubandus novembris 1930 a. Commerce extérieur des principaux articles en novembre 1930.

Table with 6 columns: Järjek. nr. täielikus üksikainete nomenklat., Besti-läti ühine nomenklatuur, ton, kr., Järjek. nr. täielikus üksikainete nomenklat., Kr.—couronne d'Estonie, égale 100/218 gramme de tor pur (100 marcs antérieurs), ton, kr.

* v. tab. I.

Tab. 3. Tähtsamate ainete väliskaubandus novembris 1930 a. (järg).
Commerce extérieur des principaux articles en novembre 1930 (suite).

Järjek. nr. täielikus üksikainete nomenklat.	Esti-Läti ühine nomenklatuur Nomenclature unifiée pour Estonie et Lettonie	ton	kr	Järjek. nr. täielikus üksikainete nomenklat.	Kr—couronne d'Estonie, égale 100/248 gramme de l'or pur (100 marks antérieurs)	ton	kr
1		2	3	4		5	6
VÄLJAVEDU—EXPORTATION							
	I. Elusloomad.	63	8 004	13. Aritsid ja metallid töötlemata (metallimurd)		413,5	21 096
1	Hobused (arv)	36	7 300	Vanaraud		368,9	9 500
2	Teised (väljaarvatud vasikad) (arv)	10	640	Sel.: Poola-Danzig		368,9	9 500
5	Sead, põrsad (arv)	—	—	Vanavask		22,5	9 155
				Sel.: Rootsi		16,6	6 465
	II. Toidu- ja maitseained, joogid	3 468,6	2 646 123				
3. Ala- ja juurvill		968,7	68 480	14. Mineraalid peale artside		1 979,6	5 011
38	Kartul toores	764,7	28 939	406,407	Kips	52,7	2 081
57	Üunad	30,4	9 137	408	Lubi kustutamata	—	—
4. Karjasaadused		1 316,5	2 357 654	15. Keemiatööstuse toorained		106,1	42 262
76	Peekon	301,2	319 328	a) Ülid, rasvad, vaigud, kummi toorelt		87,5	12 711
	Sel.: Inglise	301,2	319 328	497	Põlevkiviõli	4,6	815
77	Sealiha värsked ja soolatud	1,2	1 296				
78	Sealiha suitset (singid küljed)	2,4	3 088	IV. Valmissaadused.		4 765,8	2 301 579
79	Loomaliha	28,7	14 341	16. Nahad töödeldud ja nalakaup		0,1	2 123
	Sel.: Soome	25,5	12 750	566,567	Suured parknahad	—	—
81	Lambaliha	65,9	53 560	17. Puutööstusesaadused		1 187,1	300 522
	Sel.: Rootsi	65,3	53 110	593	Vineer	962,1	189 585
95	Kohupiim	813,5	1 806 026	Sel.: Inglise		823,4	158 200
96	Või	793,9	1 762 403	Saksa		74,9	17 185
	Sel.: Saksa	16,3	36 202	Vineerist tootlipõhjad		190,5	101 970
	Belgia	118,360	138 094	Sel.: Saksa		71,7	37 000
99	Munad	58,1	24 988	Prantsuse		66,9	34 000
5. Kala, kalasaadused ja vähid		28,2	11 097	Tikutraat		—	—
100—105	Värsked kalad	11,1	7 402	603	Üksed	—	—
110—120	Kalakaanservid	17,1	6 695	607	Niidirullid	1,8	1 110
				Sel.: Inglise		1,1	728
6. Muud toidu- ja maitseained ning joogid		214,9	107 131	Saksa		0,4	258
127	Kartulijahu	153,8	30 198	Mööbel		22,1	6 236
187	Sokolad	49,7	67 324				
210	Teraleib, pain normal	4,4	1 682	609, 610			
	III. Toor- ja poolvalmisained	21 145,9	2 027 782	18. Pabertööstusesaadused		1 970,4	439 087
8. Loomariigilained, peale rasvade		72,0	141 595	634, 665	Pakkimis- ja paber	132,1	44 054
237—241	Loomanahad kiivalt soolatud	20,0	62 803	635	Rotatsioonipaber	1 457,1	291 388
	Sel.: Saksa	20,0	62 803	636, 637	Kirjutuse- ja trükipaber	379,8	100 445
237—241	Loomanahad märjalt soolatud	22,7	47 103				
	Sel.: Saksa	22,7	47 103	19. Tekstiilitööstusesaadused		484,9	1 217 276
243—257	Karusnahad	2,2	25 445	664, 665	Puuvillavaft	8,6	12 450
260	Jõhvid	—	—	667—670	Puuvillaniit ja -õng	104,5	323 994
270	Sooled	8,9	4 284	Sel.: Saksa		42,4	133 485
				Poola-Danzig		22,3	67 165
9. Seemned, taimed ja nende osad		1 216,9	191 939	671—676	Puuvillariie	107,2	379 616
274, 275	Linaseemned	1 216,9	191 939	Sel.: Rootsi		41,7	139 307
				Taani		21,5	70 486
10. Metsamaterjal		10 970,7	564 795	Norra		18,9	52 132
310—319, 325	Palgid, prussid, pakud, latid	220	199	098	Pakkimis- ja kotiriie	200,7	318 019
321	Litprid	—	—	Sel.: Taani		145,0	223 877
322	Propsid	232 800	70 420	Inglise		31,9	48 619
320, 326—329	Kuuse- ja mironilauad ja -piangud	2 720,89	481 380	Villane riie		1,1	14 341
	Sel.: Inglise	1 407,88	246 421	Sel.: Läti		0,7	8 285
	Hollandi	1 073,81	186 895	Soome		0,2	2 768
338	Krohvimispeerud	20,10	3 546				
11. Pabertoorained		6 190,6	961 914	27. Keraamika ja muud mineraalkaubad		621,5	39 589
349	Tselluloos	5 690,6	940 839	1016	Tsement	579,1	22 498
	Sel.: Prantsuse	2 320,7	376 109	Sel.: Soome		382,5	15 400
	Inglise	1 529,6	269 854	1034	Telliskivid vaapamata	—	—
	Saksa	706,8	108 540				
12. Tekstiilitoorained		196,4	99 070	28. Keemiatööstusesaadused		452,4	224 539
354	Lina	177,9	93 602	1102	Kasain	10,0	7 192
	Sel.: Inglise	108,2	59 750	1318	Tuletikud	441,1	212 400
	Läti	82,9	16 400				
355	Takud	—	—				

Tab. 4. Tollamette läbikäik novembris 1930 a.—Activité des bureaux douaniers en novembre 1930.

	Tallinn	Valga	Pärnu	Narva	Loksa	Haap- salu	Kures- saare	Kunda	Paidiski	Kokku Total
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ton {										
Sisseyvedu—Importation	38 302	972	4 436	8 305	2	0,4	208	14	25	52 324
Väljavedu—Exportation	15 716	857	9 518	2 279	2	71	43	835	59	29 880
Üldläbikäik—Total de l'importation et de l'export.	54 018	1 829	13 954	10 644	4	71	251	849	84	81 704
1000 kr {										
Sisseyvedu—Importation	6 923	182	282	161	0,3	2	0	5	3	7 564
Väljavedu—Exportation	6 187	211	404	197	0,0	3	6	29	1	6 984
Üldläbikäik—Total de l'importation et de l'export.	13 090	393	686	358	0,3	5	8	34	4	14 548

Tab. 12. RIIGI SISSETULEKUD OKTOOBRI, SEPTEMBRI ja I.IV—31.X. 1930 a. (1000 kr).
 RECETTES DE L'ÉTAT en OCTOBRE, SEPTEMBRE et I.IV—31.X. 1930 (1000 kr).
 Kr = couronne d'Estonie, égale 100/218 gr. de l'or pur (100 mks. antér.).

	Oktoobris		Septembris		I.IV—31.X	
	1930	1929	1930	1929	1930	1929
Korralised tulud—Recettes ordinaires:	7 662	6 934	6 820	6 941	49 682	51 346
I. OTSEKOHESED MAKSUD — CONTRIBUTIONS DIRECTES:						
1. Tulumaks—Impôt sur le revenu	703	777	792	742	3 647	3 521
2. Ari- ja tööstusemaksud — Impôts sur bénéfices industriels et commerciaux	443	483	434	381	1 257	1 141
3. Maa- ja hoonetemaksud — Contributions foncières	119	144	253	250	1 314	1 323
4. Maks kapitali % pealt — Impôt sur les intérêts	21	19	14	13	220	211
5. Kinnistusemaks — Mutations, immeubles et droits immobiliers	13	21	8	5	168	180
6. Pärandusemaks—Impôt sur les successions	83	82	54	66	470	489
	30	25	29	27	218	197
II. LÕIVUD JA TASUMAKSUD — TIMBRES ET ENREGISTREMENTS:	470	467	395	451	2 936	3 172
7. Pempelmaks ja lõivud — Timbres	424	424	354	390	2 622	2 815
8. Patendid ja proovid — Contributions des patentes, droits de vérification	12	12	9	9	62	68
9. Mitmesugused tasumaksud—Enregistrement	34	31	32	52	252	289
III. KAÜSDED MAKSUD—IMPÔTS INDIRECTS:	2 632	2 285	2 301	2 453	15 536	16 201
10. Tollid — Douanes	2 242	1 867	1 930	2 091	12 679	13 135
11. Aktsiisid — Droits et taxes (accises)	390	418	371	392	2 857	3 066
IV. RIIGIMONOPOLID—MONOPOLES DE L'ÉTAT:	1 056	1 223	1 098	1 204	7 384	8 195
12. Piirtusemonopol — Monopole d'alcool	1 056	1 223	1 098	1 204	7 384	8 195
V. RIIGI ETTEVÕTTED JA VARANDUSED — ENTREPRISES ET PROPRIÉTÉS DE L'ÉTAT:	2 753	2 094	2 091	2 042	19 763	20 046
13. Riigi kapitalid—Fonds de l'Etat	103	71	8	2	1 482	1 182
14. Maad, hooned, metsad ja veed — Domaines, forêts et eaux de l'Etat	116	96	302	281	2 966	2 525
15. Raudteed — Chemins de fer	1 274	1 373	1 200	1 222	9 268	9 730
16. Sadamad ja laod — Ports et dépôts	100	109	95	104	771	866
17. Post, telegraaf, telefon — Postes, télégraphes, téléphones	378	393	380	349	2 963	2 961
18. Mitmesugused riigi ettevõtted—Entreprises diverses de l'Etat	755	4	83	62	2 206	2 480
19. Mitmesugused riigi varandused—Propriétés diverses de l'Etat	26	48	23	22	107	302
VI. SEGATULUD—RECETTES DIVERSES:	97	100	155	30	781	346
20. Segatulud—Recettes diverses	97	100	155	30	781	346
Kokku—Total	7 711	6 946	6 832	6 952	50 047	51 481
Eelmisel kuuldel p. 4 all saadud tuludest tagasi makstud—Reversen. au compte des recettes déclin. sous p. 4.	—	—	—	—	—	2
Tagasi makstud eelmiste aastate maksu—Reversements des années précédentes	49	12	12	11	365	133
Erakorralised tulud—Recettes extraordinaires	40	42	13	9	2 004	1 218
Operatsioonid fondide ja laenuate tagasimaks—Encaissement des fonds de roulement	36	38	10	4	139	180
Rannasõiduliinide eksploatatsioonimine—Exploitation de la ligne de cabotage	4	4	3	5	28	38
Laenu raudteede ehitamiseks—	—	—	—	—	2 437	—
Tuletiku ülekordne maks—	—	—	—	—	—	1 000
Üldse sissetulekuid—Total des recettes	7 702	6 976	6 833	6 950	52 286	52 564

Méthodes de calcul des nombres indices

En vertu de la décision de la conférence esto-lettonne des statisticiens les calculs ont été faits de après les deux bases distinctes: année 1913 et année 1922. D'ailleurs, comme toutes les moyennes sont géométriques, le renversement de la base peut s'effectuer sans aucune difficulté.

Les nombres-indices du coût de la vie pour Tallinn sont établis conformément aux résultats de l'enquête budgétaire parmi les ménages ouvriers à Tallinn en octobre 1925 (V. Recueil Nr. 48/3).

Le nombre-indice pour l'alimentation comprend le coût d'un panier de provision de 51 produits différents dont la valeur nutritive égale 3 820 calories.

Poids des groupes sont suivants:

Alimentation	58,5%
Loyer	7,5%
Chauffage et éclairage	5,8%
Habillage	15,7%
Hygiène du corps et nettoyage	2,7%
Voyages, circulation, poste	0,7%
Frais d'instruction (journalaux)	2,7%
Cinéma, théâtre, tabac, boissons	2,8%
Autres dépenses	3,6%

Comme prix sont appliqués: les prix de produits d'alimentation au marché de Tallinn de même que dépenses pour l'électricité et chauffage; prix des vêtements et chaussures dans les magasins de confection, les salaires dans les ateliers des tailleurs etc.

Les nombres-indices des prix de gros sont les moyennes géométriques non pondérées. Le nombre-indice général comprend 42 articles.

Liste des marchandises, le groupement ainsi que les données de 1913—28 v. Recueil 77 (4) pp 266—267.

Tab. 14. VABARIIGI PIIRIST ÜLESÕITNUD DETSEMBR. ja NOV. 1930 a.
 NOMBRE DE PERSONNES PASSÉES LES CONFINS DE LA RÉPUBLIQUE EN DÉCEMBRE et NOVEMBRE 1930.

	Sissesõitnud		Väljasõitnud		Välispassidega				
	Entrées		Sorties		Passports pour l'étranger				
	Det. Dec.	Nov. Nov.	Det. Dec.	Nov. Nov.	Piltripunktid järgi—D'après les cordons de la frontière				
Välispassidega <i>Passports pour l'étranger</i>									
Eesti — Estonie	717	542	428	491	Tallinn	660	583	446	536
Ameerika ühend. r. — États-Unis	32	33	25	29	Valga	973	874	975	941
Austria — Autriche	16	12	15	10	Narva	129	125	119	122
Belgia — Belgique	4	2	4	6	Mõisaküla	27	21	18	19
Helveestia — Suisse	9	16	12	16	Haapsalu	13	54	—	19
Hollandi — Pays-Bas	12	8	12	8	Paldiski	11	6	8	5
Inglise — Angleterre	39	55	44	53	Pärnu	10	—	7	—
Itaalia — Italie	16	9	14	10	N.-Jõesuu	—	—	1	—
Leedu — Lithuanie	19	61	21	76	Piirivalvepunktid — D'après les cordons de la garde-frontière	64	67	64	65
Läti — Lettonie	218	206	248	222	Kokku — Total	1 887	1 730	1 638	1 707
N. S. V. L. (Vene) — U. R. S. S.	79	97	76	99	Reisikaartidega—Cartes de voyage				
Poola — Pologne	39	42	41	53	Tallinn	257	247	287	220
Prantsuse — France	14	13	18	16	—	8	3	5	2
Rootsi — Suède	30	45	37	52	Tõelise punktid	8	3	—	—
Saksa — Allemagne	306	264	272	263	Kokku — Total	265	250	242	222
Soome — Finlande	224	195	237	181	Sisepassidega—Passports ordinair				
Taani — Danemark	22	22	28	23	Tallinn	13	11	10	2
Tšehhoslovakkia — Tchecoslovaquie	19	19	18	18	Valga	1 327	1 057	1 249	1 048
Ungari — Hongrie	4	14	10	10	Mõisaküla	373	293	349	286
Muud riigid—Autres états	30	34	42	31	Pärnu	6	3	2	2
Riikkonsuletata—N'ayant aut. suéfl.	40	40	40	38	Koikküla	79	31	102	50
Reisikaartidega—Cartes de voyage					Mõniste	67	36	49	45
Eesti	178	156	170	134	Piirivalvepunktid	13 438	12 956	13 440	12 978
Soome	87	94	72	88	Kokku — Total	15 309	14 367	15 195	14 411
Sisepassidega—Passports ordinair					Üldse — Gr. total	17 455	16 347	17 935	16 340
Eesti — Estoniens	9 472	8 996	9 413	9 05	I/I—30/XI 1930 a.	251062	—	251304	—
Läti — Lettons	5 851	5 871	5 732	5 361	Västar kuu 1930 a.	19 127	17 845	18 617	17 322

Tab. 25. TOIDUAINETE MAKSUMUS KALORILISE SISALDUSE JÄRGI 1925-1930 a. - COUT DES DENREES ALIMENTAIRES A LA BASE DE LEUR VALEUR NUTRITIVE 1925-1930.

Table with columns for food items (e.g., Sealiha, Seapekk, Loomaliha), years (1925-1930), and average values. Includes sub-headers for 'Keskmiselt Moyenne' and '1930'.

Tab. 27-28. ELUMAKSUMUS- ja SUURMÜÜGINDEKSID (geom. kesk.) Nombres-indices du coût de la vie et nombres-indices des prix de gros (moyenne geom.)

Table with columns for 'Keskmiselt aastas Moyenne annuelle' (1928, 1929) and '1930 a.' (Okt., Nov., Dets., Dets. 1929).

Tab. 27. ELUMAKSUMUSINDEKSID N-indices du coût de la vie A. (1913 = 100)

Table A showing indices for various categories like Toitus, Korter, Kütte, etc., for the years 1928-1929 and 1930.

B. (1922 = 100)

Table B showing indices for various categories for the years 1928-1929 and 1930.

Tab. 28. a) SUURMÜÜGINDEKSID (võrdkaalustamata keskm.) Nombres-indices des prix de gros (moyennes non pondérées). A. (1913 = 100)

Table A showing indices for import/export goods like Sisseveetavad ained, Toiduained, etc., for 1928-1929 and 1930.

B. (1922 = 100)

Table B showing indices for agricultural products like Sisseveetavad ained, Väljaveetavad, etc., for 1928-1929 and 1930.

Hinnamuutused 1930 a. detsembris eelmise kunga võrreldes:

Elumaksumusindeksid

Table showing price changes for living cost index in Dec 1930 compared to Nov. Dets. for categories like Rukkihein, Peenleib, etc.

Suurmüügindeksid

Table showing price changes for wholesale index in Dec 1930 compared to Nov. Dets. for categories like Rukis, Kaer, Rukkijahu, etc.

Tab. 26. Turuhinnad detsembris 1930 a. — Prix de détail en décembre 1930.

Table with columns for product categories (Meődu-ühik, Tallinn, Paldiski, Rakvere, Narva, Pald, Haapsalu, Tartu, Viljandi, Pärnu, Võru, Valga, Petseri, Knessaare) and rows for various goods including meat (sealiha, vasikaliha), dairy (rasv, piim), grains (õrnad), and oil (õli). Prices are listed in cents for each item.

Märkus: Kursiviga — kaupluste väikemüüghinnad — Chiffres en italique désignent les prix en magasins et boutiques.

Tab. 29. Tööturg novembris 1930 a. — Marché du travail en novembre 1930.

	O mavalitsuste tööbörssid — Bourses du travail des administrations publiques										Ervahetajainstituudid — Agences d'affaires privées										
	Tööajalaste arv — Nombre de chômeurs					Tööajalaste arv — Nombre de chômeurs					Tööajalaste arv — Nombre de chômeurs					Tööajalaste arv — Nombre de chômeurs					
	M.	N.	F.	M.	N.	M.	N.	F.	M.	N.	M.	N.	F.	M.	N.	M.	N.	F.	M.	N.	
1. Tallinna linn	1004	376	404	557	368	77	274	511	101	2136	54	94	91	1071	1181	302	14	202	80	14	447
2. Tartu linn	249	61	91	106	111	26	120	142	59	191	135	138	124	518	768	68	2	2	2	2	2
3. Valga linn	25	61	91	106	111	7	28	12	21	3	90	14	7	116	143	3	3	3	3	3	3
4. Pärnu linn	18	42	89	103	108	7	8	3	3	8	2	8	2	92	140	7	7	7	7	7	7
5. Viljandi linn	128	42	31	73	73	15	44	11	1	62	11	55	11	909	187	41	1	1	1	1	1
6. Rakvere linn	9	128	63	101	101	5	4	1	1	1	9	8	57	57	2	4	4	4	4	4	4
7. Rakvere linn	2	2	2	2	2	8	8	1	1	1	1	1	1	146	197	1	1	1	1	1	1
8. Saaremaa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9. Saaremaa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10. Võru linn ja maa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11. Pärnumaa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12. Ahtsla	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13. Nõmme	39	10	26	10	10	8	8	8	8	8	8	8	8	196	255	20	20	20	20	20	20
14. Põltsamaa	3	149	104	106	106	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7
15. Haapsalu	32	8	19	7	7	108	108	108	108	108	108	108	108	45	46	46	46	46	46	46	46
16. Põltsamaa, oskustööliste tööbörss	1458	1824	1708	1552	1552	125	60	490	221	90	26	416	216	2648	3027	411	16	544	14	202	80
Kokku	3292	3087	3260	3616	3616	185	711	1409	720	116	632	471	575	6992	8242	458	560	216	80	14	447
Kokku 1/1—30/XI 1930 a. — Total	3027	3087	3260	3616	3616	133	711	1409	720	116	472	689	569	6992	8242	458	560	216	80	14	447
Oktoober 1930 a. — Octobre 1930	663	751	1215	1413	1413	167	545	940	97	28	417	917	270	1458	1824	329	18	570	13	381	16
November 1930 a. — Novembre 1930	1215	1850	1767	1854	1854	108	621	587	151	23	23	634	647	2199	8051	24	17	534	31	266	30

1) 1. Jaanuariks 1930 a. *) Tähtend. kuu- de i kuupõlvaks jätitud töötute ja vabakohade keskmine arv. *) vähem näidat 1661 olnud. *) Tööajalaste hulgas väijalangenute arv arva- tud maha. *) Oovriiers des industries extracti- viers, des produits d'extracdon et des commu- nications. *) Employés de magasins (aussi gar- çons d'épicerie). *) Industries extractives et trans- formation de leurs produits.

1. Põllu- ja maatööliste — Oovriiers agri. et horticult.
2. Metsatöölised — Forestiers
3. Ja 4. Kaev. ja mard. ning nende esad. (661.5)
5. Metallitöölised — Oovriiers dans l'industrie textile
6. Tekstiilitöölised — Oovriiers dans l'industrie textile
7. Riidetöölised — Oovriiers dans l'industrie textile
8. Riidetöölised — Oovriiers dans l'industrie textile
9. Riidetöölised — Oovriiers dans l'industrie textile
10. Ehitustöölised — Oovriiers dans la construction
11. Puitöölised — Oovriiers dans la construction
12. Transpord- ja sidetöölised *)
13. Kaupluste ja kontoriametnikud (ka kaamerid!)
14. Kaupluste ja kontoriametnikud — Empl. de bureau
15. Mehatöölised — Service domestique
16. Lühitöölised — Journaliers
17. Muud töölised — Autres ouvriers

1. Põllumajandus ja aiandus — Agricult. et horticult.
2. Metsandus — Exploitation des forêts
3. Ja 4. Murrud ja kaevand. ja nende seaduste t. *)
5. Metallitööstus — Industrie des métaux
6. Tekstiilitööstus — Industrie textile
7. Puitööstus — Industrie du bois
8. Paberitööstus — Industrie du papier
9. Kehakaitsetööstus — Construction de vêtements
10. Ehitustööstus — Constructions
11. Kaubandusliku iseloomuga ettevõtet. — Commerces
12. Transpord. ja side — Transport et communication
13. Laikuteenistus — Service domestique
14. Muud — Autres industries

1. Tallinna linn
2. Tartu linn ja maa
3. Valga linn
4. Pärnu linn
5. Viljandi linn
6. Rakvere linn
7. Rakvere linn
8. Saaremaa
9. Saaremaa
10. Võru linn ja maa
11. Pärnumaa
12. Ahtsla
13. Nõmme
14. Põltsamaa
15. Haapsalu
16. Põltsamaa, oskustööliste tööbörss
Kokku

Tab. 30. Tööstuseettevõtted ja töölolu 1-ks detsembriks 1930 a.
Entreprises industrielles et leur main-d'oeuvre au 1 décembre 1930.

Ettevõtte arv — Nombre d'entreprises	Tööajate üldarv — Nombre général des travailleurs		Neist töölisi — Dont ouvriers		Töölised ja teenijad niiaellist (alla 16 a.) — Mineurs parmi les ouvriers et service	Töölised — Ouvriers	Kokku — Total
	Töölised 1 detsemb. 1930 — Au 1 décembre 1930	Töölised 1 detsemb. 1929 — Au 1 novembre 1929	Töölised 1 detsemb. 1930 — Au 1 décembre 1930	Töölised 1 detsemb. 1929 — Au 1 novembre 1929			
I. Mürrud ja keevandused	15	2 176	189	1 948	454	1 494	20
II. Mineraalide ümbertöötamine	18	1 168	92	1 030	189	841	26
III. Metallitööstus	43	4 053	151	3 210	124	1 077	106
IV. Keemiatööstus	13	661	17	340	15	100,0	16
V. Nahatööstus	8	367	61	309	17	86,4	24
VI. Tekstiilitööstus	21	8 628	8 570	7 894	321	103,1	268
VII. Puitööstus	38	2 907	2 740	2 528	127	93,9	29
VIII. Paberi- ja kahtööstus	13	2 458	2 882	2 132	87	96,5	25
IX. Paberi- ja kahtööstus	23	1 306	1 110	1 097	20	101,2	73
X. Toidu-, maisimele- ja jookide tööstus	40	2 449	2 473	1 941	65	101,3	32
XI. Kehakaitse- ja pudukaupade tööstus	14	1 528	1 571	1 399	106	102,7	14
XII. Ehitustööstus	15	975	423	454	6	107,6	30
XIII. Elektripajamaid ning gaasi- ja veevarustus	7	678	14	461	13	98,5	1
XIV. Puhastustööstus	3	117	117	112	1	100,0	1
Kokku suur tööstus — Total	276	29 460	1 557	25 763	1 786	101,2	666
Sellest — ettevõtetel 50 ja üle töötajaga — les entreprises prises, ayant plus de 50 travailleurs	116	25 097	1 098	22 081	1 472	102,0	471
Dont — ettevõtetel 20–49 töötajaga — les entreprises, ayant 20–49 travailleurs	160	4 972	459	3 682	314	96,7	195
1930 a. nov. arvud — Chiffres d' novembre 1930.	276	29 725	1 624	25 891	1 806	99,1	652
Kokku suur tööstus — Total	1	157	18	105,9	16	100,0	8
I. Industries extractives	23	1 171	15	141	10	97,9	51
II. Industrie minière	52	488	25	438	37	103,4	8
III. " chimique	21	248	6	186	5	100,5	8
IV. " des cuirs et peaux	20	361	4	351	3	101,3	4
V. " textile	41	434	41	381	37	107,6	4
VI. " du bois	58	530	77	488	68	91,5	16
VII. " du papier	8	1 000	9	82	5	101,2	3
VIII. " polygraphique	37	395	5	376	9	101,1	61
IX. " de l'alimentation et des boissons etc.	181	1 485	1 298	956	76	104,8	28
XI. Confection de vêtements et fab. de mercerie	43	488	39	471	14	103,0	28
XII. Constructions	4	57	1	39	4	107,7	6
XIII. Usines électriques, à gaz d'éclairage et distribution d'eau	7	54	1	41	1	102,4	—
XIV. Industrie au nettoyage	7	32	2	78	2	86,6	—
Kokku kesk tööstus — Total	457	4 003	203	3 803	242	101,9	213
Üldise suur- ja kesk tööstus — Grand total (entreprises grandes et moyennes)	733	33 672	1 760	29 596	2 026	101,3	579
1930 a. nov. arvud — Chiffres d' novembre 1930.	464	4 477	323	3 895	308	98,4	198
Kokku kesk tööstus — Total (entreprises moyennes)	742	34 202	2 277	29 866	1 872	99,0	829
Üldise suur- ja kesk tööstus — Grand total (entreprises grandes et moyennes)	742	34 202	2 277	29 866	1 872	99,0	829

1) Arvestatud juba enim tegevust alustanud, andmete puudumisel eelmist kokkuvõtetist väljajäänud ettevõtte.

Tab. 31. TÖÖNNETUSED TÖUSTUSEETEVÖTTIS NOVEMBRIS ja OKTOOBRI 1930 a.
Accidents du travail dans les entreprises industrielles en novembre et octobre 1930.

Table with 12 columns: Suurtööstus (20 ja üle tööt. ettevõtteid), Sellest (1)le 50 töötaja-ga ettevõtteid, 20-49 töötaja-ga ettevõtteid, Kesk-tööstus (5-19 töötaja-ga ettevõtteid), Kokku, and 1930 (Okt, Sept). Rows list industrial sectors like I. Murrud ja kaevandused, II. Mineralide ümber töötamine, etc.

Tab. 32. TÖUSTUSETÖOLISTE ARVU LIIKUMISE INDEKSID (1-ks kumplevaks).
Nombres indices du mouvement du nombre de main-d'oeuvre dans les entreprises industrielles (au 1-er du mois).

Table with 12 columns: Suur- ja kesk-tööstus, Sellest (50 ja üle töötaja, 20-49 tööt.), Kesk-tööstus (6-19 tööt.), Töölised - Ouvriers (Dont: 50 et pluss de travail., 20-49 travail.), Töötajad (Suur- ja kesk-tööstus, Töölised). Rows show monthly indices from November 1929 to December 1930.

Tab. 33. NAKKUISEIAIGUSED NOVEMBRIS ja OKTOOBRI 1930 a. - Maladies contagieuses en novembre et octobre 1930.

Table with 18 columns: Typhus abdominalis, Paratyphus, Morbilli, Scarlatina, Diphtheria, Meningitis cerebri-epid., Trachoma, Tubercu-losis, Typhus abdominalis, Paratyphus, Morbilli, Scarlatina, Diphtheria, Lepra, Meningitis cerebri-epid., Trachoma, Tubercu-losis, Kokku Total. Rows list municipalities like Linnud - Villes, Tallinn, Haapsalu, etc.

1) Töölised, tehniline personaal, ametnikud ja teenijad. - Ouvriers, personnel technique, employés et service.

TÄHTSAMAD ARTIKLID JA ÜLEVAATED „EESTI STATISTIKAS“.

METODOLOOGIA.

HOOLEKANNE.

Põllumajanduslik üleskirjutus 1929 a. Nr. 88(3), lhk. 133—141
 Rahvusvaheline majandusstatistika meetodite ühtlustamise konventsioon „ 87(2), „ 69—75
 Rahvusvahelised mõjude statistika korraldamisel „ 76(3), „ 161—170
 Statistika iseseisvuse ajal „ 75(2), „ 65—72
 Rahva suhtumine statistika Eestis „ 75(2), „ 73—81
 IV Eesti-Läti statistika konverents „ 94(9), „ 481—485
 Väliskaubanduse arvestamise põhimõtted „ 27(6), „ 1—24

Hoolekanne 1927/28 ja 1928/29 a. Nr.100(9), lhk. 510—522

KURITEGEVUS JA ÕNNETUSED.

Õnnetused inimestega 1928—29 a. Nr.104(7)-105(8), 427—432
 Kohtutegevus 1920—29 a. 103(6), lhk. 313—326
 Tõelkajad 1929 a. 101(4), „ 208—213
 Süüdimõistetute koosseis 1924—26 a. 74(1), „ 19—28
 Enesetapp 1929 a. 109(12), „ 694—697
 Kuri- ja süüteod ning seaduste ja määruste rikkumised 1924—26 a. 71(10), „ 555—573
 Süütegevus 1927 ja 1928 a. 96(11), „ 640—654

RAHVUSVAHELISED ANDMED.

Rukki- ja nisukasvatuse ja kaubanduse maailmas Nr.100(3), lhk.189—175
 Balti riikide väliskaubandus 1924—29 a. „ 99(2), „ 57—69
 Väril ja sisseränd imas 1920—24 a. „ 57(12), „ 5—10
 Võrdlusandmeid Balti riikidest 1920—26 a. „ 72(11), „ 629—633
 Palgaolud välisriikides 1914—25 a. 55(10), „ 1—4

TÖÖSTUS.

Kesktootmisettevõt 5—19 töötajaga 1928 a. Nr.101(4), lhk. 218—220
 Ürgtootva tööst. toodangu väärtus 1927 a. „ 91(6), „ 336—338
 Toodang ja tööhõud suurtootmises 1927 a. „ 87(2), „ 84—100
 Kütteainete tarvitus tööstuses 1928 a. 104(7)-105(8), 411—414
 Jõumasinad ja mehaanilise jõu tarvitus suurtootmises 1928 a. „ 108(11), „ 605—608
 Eesti tööstussaaduste turud 1928—26 a. „ 70(9), „ 498—502

RAHVASTIK.

Talundite rahvastik 1928 a. Nr.104(7)-105(8), 421—428
 Fesilaste arv Venes (N. S. V. L.) „ 101(4), lhk. 193—197
 Eesti laste füüsilise arenemine 1926—27 a. „ 84(11), „ 621—629
 Vastsündinute pikkus, kaal ja peamõõdud Tallinnas 1926—27 a. 82(9), „ 525—531
 Sündivus, surevus, abielluvus ja rauvaarv 1929 a. „ 106(9), „ 485—509
 Abielulahutused 1928—28 „ 90(5), „ 279—285
 Surmapõhjused 1929 a. „ 109(12), „ 687—693
 Surmapõhjused 1927 a. „ 87(3), „ 101—112
 Rahvaarvu kasv Eestis 1921—25a. „ 55(10), „ 5—8
 Linnade ja alevite rahvastik „ 101(4), „ 204—207
 Rahvalikkimine üle piiri 1929 a. „ 99(2), „ 70—74
 Väljaränd 1929 a. „ 103(6), „ 339—341
 Väljaränd Eestist 1924—25 a. „ 57(12), „ 1—5
 Eesti sõdurite pikkus 1924 a. 69(8), „ 431—445

VÄLISKAUBANDUS.

Metsasaadused meie väliskaubanduses 1920—28 a. Nr. 89(3), lhk. 165—175
 Väliskaubandus 1919—27 a. 75(2), „ 101—109
 Tollimaks ja väliskaubandus tollitariifi kohaselt 1929 a. 107(10), „ 540—550
 Eesti tööstussaaduste väljavedu 1927 ja 1928 a. „ 95(10), „ 554—557
 Põllumajandus- ja tööstusained väliskaubanduses 1924—28 a. „ 94(9), „ 495—497

HINNAD.

Elumaksumus Eesti linnades 1922—29. Nr. 90(5), lhk. 285—288
 Elusloomade hinnad laastadel 1928 a. „ 89(4), „ 229—231
 Suurmüügi ja elumaksumuse indeksid 1913—28 „ 77(4), „ 261—269
 Toiduainete võrdlev maksum. 1922—27 a. „ 68(7), „ 389—392
 Põllumajandussaaduste hindade indeksid 1922—27 a. „ 65(4), „ 219—220
 Elumaksumus (elukallidus) „ 36(8), „ 1—981

HARIDUS.

Üldhariduslik. rahvuskoolid 1927/28 õ.a. Nr. 92(7)-93(8) lhk. 407—419
 Õpilaste töökoormatus „ 83(10), „ 565—577
 Õpetajate seminarid 1928—27 a. „ 78(5), „ 298—302
 Õppeasutused 1922—27 a. „ 76(3), „ 200—210
 Merikoolid 1928—27 „ 74(1), „ 30—342
 Alg- ja keskkoolid 1928/29 õ/a. „ 99(2), „ 75—98
 Alg- ja keskkoolid 1927/28 õ/a. „ 88(3), „ 142—102
 Lasteaedad 1928—29 a. „ 103(6), „ 329—338
 Tartu ülikool 1926—28 a. „ 89(4), „ 232—240
 Ülikooli õppejõud, üliõpilaskond ja majandus 1922—20 a. „ 66(5), „ 281—288
 Tallinna Tehnikum 1926—28 a. „ 89(4), „ 240—242
 Kirjastus ja ajakirjandus 1927—29 a. „ 109(12), „ 677—686
 Avalikud raamatukogud 1928/29 a. „ 107(10), „ 551—557

TRANSPORT JA SIDE.

Tähtsamate kaupade vedu raudtee 1928/29 a. Nr. 95(1), lhk. 1—22
 Raudteede tegevus 1929/30 a. „ 107(10), „ 558—592
 Välis- ja rannasõit ning kauba- ja reisijatevedu 1929 a. „ 104(7)-105(8), 378—395
 Kaubalaevastik 1. I. 1930 a. „ 106(9), „ 479—484
 Sama 1929 a. „ 94(9), „ 516—521
 Siseveeteede tegevus 1929 a. „ 104(7)-105(8), 433—435
 Sama 1928 a. „ 94(9), „ 513—515
 Laevasõit ja kaubaavedu veeteel 1925 a. „ 56(11), „ 1—18
 Post, telegraaf, telefon ja raadio 1929/30 a. „ 108(11), „ 624—651
 Autobusseliinid 1922—29 a. „ 103(6), „ 342—344
 Mootorsõidukid 1. I. 1930 a. „ 104(7)-105(6), 408—410
 Maanteede pikkus „ 89(8), „ 467

TÖÖ JA PALGAD.

Töölispalkade rahvusvaheline võrdlus Nr.103(6), lhk. 359
 Tööpöeva pikkus tööstuses 1929 a. „ 107(10), „ 535—539
 Palgaolud tööstuses 1929 a. „ 102(5), „ 253—268
 Tööolud 1922—27 a. „ 75(2), „ 136—140
 Toodang ja tööhõud suurtootmises „ 100(3), „ 129—148
 Suur- ja kesktööstus ettevõtte tööhõud 1. VII. 1927 a. „ 71(10), „ 608—610
 Töötaolu ja tööhõurside tegevus 1929 a. „ 101(4), „ 198—202
 Töökaitses 1929 a. „ 104(7)-105(8), 396—403
 Kollektiivlepingud 1. VII. 1927 a. „ 71(10), „ 589—590
 Kõrgeid tööstuses 1929 a. „ 98(1), „ 37—39
 Avalikud tööd 1929/30 a. talvel „ 106(11), „ 619—628
 Halgusekindlustus 1929 a. „ 109(12), „ 698—707
 Tööõnnetused 1927 a. „ 94(9), „ 509—512
 Palgaolud tööstuses 1928 a. „ 90(5), „ 290—304
 Ühe põllutööliste tulud-kulud 1929 a. „ 109(12), „ 738
 Põllutööliste palgad 1927 a. „ 71(10), „ 576—577
 Tööliste majanduslik seisukord Tallinnas ja Narvas (Büdjettiline uuring) „ 48(3), „ 1—108

KINDLUSTUS.

Kindlustusgeseltsid 1928 a. Nr. 103(6), lhk. 345—358
 Halguskindlustus 1927 ja 1928 a. 95(10), „ 597—574

KREDDIT JA KAPITAL.

Asunikkuudele antud riiklikud laenud ja toetused 1921—1928 a. Nr. 94(9), lhk. 524—525
 Pikaajenu pank 1928 a. „ 89(4), „ 243
 Aktiiseltside ja osafühuste üriseltsud 1927 ja 1928 a. „ 88(3), „ 176—185
 Erapankade tulud ja kulud 1929 a. „ 108(11), „ 609—615
 Pankade tulud ja kulud 1927 a. „ 86(1), „ 28—85
 Maupanga tegevus 1926-27 a. „ 71(10), „ 588—587

RAHARANDUS.

Raharingvool 1919—29 a. Nr. 95(10), lhk. 558—566
 Maksukoormatus 1928/29 a. „ 109(12), „ 707—710
 Meie riigimajandus nettoarvudes ja üldine maksukoormatus „ 86(1), „ 42—50
 Riigi tulud ja kulud 1918—27 „ 70(6), „ 362—366
 Maavalitsuste tulud ja kulud 1928/29 a. „ 109(12), „ 711—720
 Linnade ja alevite tulud ja kulud „ 100(3), „ 157—168
 Maksuabilanss 1928 a. „ 92(7)-93(8), „ 420—426
 Eesti maksuabilanss 1924—26 „ 68(5), „ 239—258
 Puhaskasumaks 1928 a. „ 96(11), „ 655—661
 Tulumaks 1929 a. „ 102(5), „ 269—281

ÜHISTEGEVUS.

Tarvitajate ja majandusühtlused 1926 a., Nr. 73(12), lhk. 725—727

TERVISHOID.

Haigemajades ravitavad haigused Nr.104(7)-105(8), 415—421
 Andmeid laste tervishoiust „ 87(2), „ 81—83
 Kaitseväe tervishoid 1925—27 a. „ 82(0), „ 513—524
 Rahva tervishoid seisukord 1919—27 a. „ 75(2), „ 141—142
 Surmapõhjused 1927 a. „ 87(2), „ 101—112
 Rimmalaste surevus 1926 a. „ 81(8), „ 460—470
 Nakkushaigused 1929 a. „ 108(11), „ 618—618
 Leepa 1919—28 a. „ 84(11), „ 630—632
 Vähtkõvi 1919—25 a. „ 73(12), „ 684—690

PÖLLUMAJANDUS.

Talundite hooned	Nr. 106(9), lhk. 469—478
Viljasaadid 1929 a.	" 96(11), " 602—604
Maapidamine ja viljade kasvupinnad 1929 a.	" 95(10), " 590—593
Riigimaa suurus ja kruntide arv i. l. 29 a.	" 89(4), " 220—224
Kanapidamise tasuvus 1929 a.	" 101(4), " 214—217
Kunstivõetiste tarvitamine 1928/29 a.	" 99(2), " 100—103
Loomade arv ja koosseis 1929 a.	" 95(10), " 594—596
Lambapidamine 1928 a.	" 64(3), " 149—150
Sulgloomapidamine 1928 a.	" 85(4), " 180—181
Kontrollkarjade anastatoodang 1925 a.	" 54(9), " 5—7
Põllumajanduse erakorraline krediteerimine 1928 ja 1929 a.	Nr. 97(12), lhk. 727—731
Maaparanduse seisukord	" 96(11), " 665—666
Riigi metsamajandus 1928/29 a.	" 98(1), " 23—29
Põllumajanduse tasuvus 1929/30 a.	" 109(12), " 730—738
Põllumajandustoodangu väärtus 1922—26a.	" 87(6), " 319—321
Põllumajandus- ja tööstusainete väliskaubandus 1923—26	" 67(6), " 322—330

Põllumajandussaaduste hindade indeksid Nr. 65(4), lhk. 219—220

Põllutööriistade ja masinate arv ning väärtus talundis 1925 a.	" 61(16), " 6—10
Maakorraldus 1927 ja 1928 a.	" 94(9), " 522—524
Maareformi teostamine 1919—26 a.	" 76(3), " 171—175

VARIA.

Kirikuetu 1922—29 a.	Nr. 109(12), lhk. 721—729
Pandimajade tegevus 1929 a.	" 104(7)—105(8), 404—408
Kinnisvara oksjonid 1927—29 a.	" 102(5), lhk. 286—288
Suvitajad suvituskohtades 1920—29 a.	" 102(5), " 281—286
Sportstatistika 1920—30 a.	" 101(4), " 221—235
Korteriolud Tallinnas ja Tartus	" 92(7)—93(8), " 385—398
Leitudised 1922—28 a.	" 94(9), " 492—494
Alkoholi tootang ja tarvitamine 1920—27 a.	" 78(5), " 291—293
Riigiteenijate palgaolud 1927/28 a.	" 84(11), " 633—649
Riigiteenijate arv ja selle vähendamisprobleem	" 76(3), " 211—218
Ühingud ja seltsid 1926—28	" 91(6), " 354—359

RIIGI STATISTIKA KESKBÜROO ERIVÄLJAANDED.

Llk A. EESTI DEMOGRAAFIA

Vihk I. Haridus Eestis I	Lhk. 288+186, 1924.	Kr. 6.—
Haridus Eestis (üh. väljjaanne)	" 300, 1924.	" 3.50
II. Sündivus, surevus, abielluv. ja rahva liikum. 1921—1923	" 52+54, 1925.	" 3.—
III. Tervishoid Eestis	" 132+80, 1925.	" 5.—
IV. Rahvastik ja tervishoid	" 306, 1930.	" 8.—

EESTI MAJANDUS

Vihk I. Väitiskaubandus 1923 a.	Lhk. 20+72, 1924.	Kr. 2.—
II. Eesti sadamad, veeteed, kaubalaevastik ja laevasõit	" 102, 1925.	" 2.50
III. Raadtee, post, telegraaf ja telefon Eestis	" 64, 1925.	" 2.—
IV. Väliskaubandus 1924 a.	" 22+92, 1925.	" 3.—
V. Tööstus Eestis	" 80, 1926.	" 2.50
VI. Riigiraudteed 1924 a.	" 38, 1926.	" 2.—
VII. Väliskaubandus 1925 a.	" 109, 1926.	" 3.25
VIII. Väliskaubandus 1926 a.	" IV+106, 1927	" 3.25
XI. Aktsiaseltside, osalühisuste ja ühistegev. asut. äriseisud 1.1.1928	" 32+34, 1927.	" 2.—
X. Väliskaubandus 1927 a.	" 106, 1928.	" 3.25
XI. Väliskaubandus 1928 a.	" 120, 1929.	" 3.50
XII. Väliskaubandus 1929 a.	" 152, 1930.	" 5.—

EESTI PÖLLUMAJANDUS

Vihk I. Eesti põllumajandus I.	Lhk. 290, 1923.	Kr. 5.—
II. Eesti põllumajandus II.	" 132, 1924.	" 2.25
III. Loomapidamine Eestis 1924	" 17+105, 1925.	" 1.50
IV. Eesti põllumajandus 1925 a.	" 3+201, 1926.	" 3.—
V. Eesti põllumajandus 1926 a.	" VIII+254, 1927.	" 3.—
VI. Eesti põllumajandus 1927 a.	" VIII+207, 1928.	" 2.75
VII. Eesti põllumajandus 1928 a.	" VII+218, 1929.	" 2.75
VIII. Eesti põllumajandus 1929 a.	" VIII+264, 1930.	" 3.50

Llk B. 1. I. Üldrahvalugemise selkokkuvõtted

2. Sugemed vigaste laste kohta Eestis	" 78, 1923.	" 2.—
3. II. Riigikogu valimised	" 104, 1923.	" 3.75
4. Eesti väliskaubandus 1921—1922	" 78, 1923.	" 3.—
	" 60+38, 1923.	" 2.50

5. 1922 a. Üldrahvalugemise andmed

Vihk I. Rahva demograafiline koosseis ja korteriolud Eestis	Lhk. 88, 1925.	Kr. 2.—
II. Üleriikiline kokkuvõte (tab.)	" 8+183, 1924.	" 4.—
III. Rahva tööala ja ühiskondline kihitus	" 38+84, 1925.	" 3.—
IV. Viru maakond	" 24+52, 1924.	" 2.—
V. Järva maakond	" 52+60, 1923.	" 3.—
VI. Harju maakond ja Tallinn	" 40+56, 1924.	" 3.—
VII. a) Lääne maakond	" 20+56, 1924.	" 2.—
b) Saare maakond	" 20+56, 1924.	" 2.—
VIII. Pärnu maakond	" 40+84, 1924.	" 3.50
IX. Viljandi maakond	" 36+84, 1924.	" 3.50
X. Tartu ja Valga maakonnad	" 40+92, 1924.	" 3.—
XI. Võru ja Petseri maakonnad	" 30+46, 1927.	" 3.—
6. 1922 a. Üldrahvalug. andmete ühikütõtam. plaan ja tabelitesisu	" 48, 1923.	" 1.—
7. Asumaa majapidamised Eestis 1919—23 a.	" 46+60, 1924.	" 3.50
8. 1925 a. Põllumajandusliku üleskirjutuse andmed	" 4+219, 1925.	" 3.75
9. Statistiline album, v. I. Maa ja rahv. (38 dia. ja kart. värv.)	" 1926.	" 6.—
" II. Majandus. (24)	" 1926.	" 6.—
" III. Põllumajandus. . . 112 lhk. (joonised, fotod ja tekst)	" 1928.	" 7.50
10. III. Riigikogu valimised	" 48, 1927.	" 1.75
11. Karjajandus ja karjasaaduste turg välismaal ja Eestis	" 72, 1928.	" 1.75
12. IV. Riigikogu valimised	" 52, 1929.	" 1.75
13. 1929 a. põllumajandusliku üleskirjutuse andmed, vihk I	" 1+235, 1930.	" 7.50

Llk F. EESTI STATISTIKA KUUKIRI:

1922 a. Nr. 1—11 hind kokku	Kr. 10.—	1926 a. Nr. 46—61 hind kokku	Kr. 15.—	1930 a. Nr. 98—109 hind kokku	Kr. 15.—
1923 " 12—21	" 15.—	1927 " 62—73	" 15.—		
1924 " 22—33	" 15.—	1928 " 74—85	" 15.—		
1925 " 34—45	" 15.—	1929 " 86—97	" 15.—		